

گوڤاری

بانگی کوره

۱۹۱۴، به غدا

بنکه‌ی ژین

بنکھی ژین

گوڤاری

بانگی کورد

۱۹۱۴، به غدا

ئاماده کردن

سدیق صالح رهفیق صالح

عهبدو لا زهنگه نه

بنکه ی ژین

سلیمانی ۲۰۲۱

٠٥٩٠٩١٥٩٧

٢٨٨ پ

گۆڤاری بانگی کورد ١٩١٤ / خاوهنی ئیمتیاژ جه ماله دین بایان - به غدا:
چاپخانهی ئەدیپ، ١٩١٤.
١٥٢، ٢١×١٥ سم.
تیپینی: له چاپخانه وهی بنکهی ژین، ٢٠٢١، ١. (لیکۆلینه وهیهکی له گه له). ئ. ناو نیشان

سه ره رشتی له چاپهراوه کان: سدیق سالح

زنجیره: ١٩٢

کتیب: گۆڤاری بانگی کورد ١٩١٤، به غدا
ئاماده کردن: سدیق سالح، ره فیق سالح، عه بدولا زهنگه نه
پیتچنین و له قالدیان: لاس
خه تی رووبه رگه: ئەحمه سعهید
ژماره ی سپاردن: ١٤٣٦ ی سالی ٢٠٢٠ ی به رنو به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان
شوینی چاپ: سلیمانی، چاپخانه ی سه نته ری به رزی
سالی چاپ: ٢٠٢١

له بلاو کراوه کانی

بنکه ی به لگاندن و لیکۆلینه وهی ژین

عراق: هه رتی کوردستان، سلیمانی، شه قامی پهره م کرون، گه رهکی به رانان ١٠٧
ئاسیا: ١٤٨٤٦٣٣ - ٧٧٠ یا ١٥٦٥٨٦٤ - ٧٧٠ یان ١٥٢٢٨٩٦ - ٧٧٠، پوسه: ١٤ بهختیاری
پهگه: www.zheen.org ناو نیشان: zheen@zheen.org

وتەيەكى بىنويست

خويندەۋارى بەرپىز،

ئەۋەدى راستى بى، ۲۰ سالىكە وئىنەيەكى كۆپىكراۋى چۈر
ژمارەى گۇقارەى "بانگى كورد"مان لە بەردەستدایە و پاشتر
سپاردوومانە بە "بنكەى بەلگاندىن و لىكۆلینەۋەى ژىن" بۇ
پاراستن؛ كاتى خۇى لە رېگەى بەرپىز دكتور هيوۋا عەزىزەۋە، كە
ئەۋسا خويندكارىكى دەرچوۋى بەشى مېژوو بوو، دەستخرا.
ھەر ئەۋەندەى لەگەل كرا، كە سەرجمەى ئەۋ ژمارانە لەسەريان
نوسرا و لە رۇژنامەى "كوردستانى نوئى"دا بۇ يەكەمچار
ناۋەرۇكىان بەگشتى ناسىندرا.

پىركارى و فراۋانبوۋنى جوغزى ئەرك و كارەكانى بنكەى
ژىن، نەك ھەر ئەم گۇقارە، بەلكو زور كارى تىشى
لەبىربردینەۋە و نەپەرژاين ھەر -ھىچ نەبى- ۋەك سەرەتايەكى
كارلەسەكردن، ۋەك خۇى لەچاپى بدەينەۋە. لە درىژايىي ئەۋ
ماۋدەى رابوردوۋىشدا، لىرەۋلەۋى ھەۋالى ئەم گۇقارە
پىرسراۋە و ئەۋانەيش كە زانىۋيانە وئىنەيەكى ھەموو ژمارەكانى
لاى "بنكەى ژىن"د، لە روۋى خەمخۇرى و دلسۆزىيانەۋە بۇ
سامانى مېژووۋى رۇژنامەگەرىي كوردى، نەك ھەر بەگلەيىن
لىمان، بەلكە سەرزەنشتېشمان دەكەن كە بەبى ھۇ لەچاپدانەۋەى
ئەم گۇقارەمان راگرتوۋە و ئەم سەرچاۋە ونە بىنەزانراۋەمان
بە خۇرايى لە كونجى فەرامۇشى دا ھىشتوۋەتەۋە.

لەبەرئەووە وەك پابەندبوونىكى ئەخلاقى بەرامبەر بە
زىندووكردنه وەى گوڤار و رۆژنامە كوردىيە كۆنەكان، كە
يەككىشە لە ئەرك و ئامانجە سەرەككىيەكانى بنكەى ژين،
ناچاربووين ئەمجارە ئاورى جىددى لەم گوڤارە بىنازە
بەدەينه وە و هەلومەرجى هاتنەئاراي كۆرۇنا و كەرەنتىنەيش
دەرفەتتىكى لەبارى بۇ رەخساندىن تا بگەوينەخو و
ئامادەى بگەين بۇ چاپ.

ئەنجومەنى بەرپۆهبردنى بنكەى ژين، كە ئەمە ٣١هەمىن
پرۆژەى زىندووكردنه وەى سامانى رۆژنامەگەرييەتى، خوشحاله
كە هەر چوار ژمارەكەى "بانگى كورد" بەبى كەم و كورپى و بە
ساغكردنه وە و ناساندنىكى گشتىيە وە دەخاتە كتیبخانەى
كوردىيە وە. بەم كارە، هەم شاكارىكى ميژوويمان لە فەوتان
پزگاردەكا و هەم وەفادارىيىكىش دەنوینى بەرامبەر بە رېبەرانى
بواری رۆژنامەگەرىي كوردى و رەنج و لەخوبوردنیا بە
بەرزى هەلدەسەنگىنى و گيانیا بە گۆردا شاددەكا.
يادی ئەو پيشەنگە دلسۆز و بناغەدانەرانە بەخیر.

بنكەى ژين

٢٠٢١/١/١٨

گوڤارى
بانگى كورد، ۱۹۱۴*

سديق صالح

ساغرىدنه وه:

۱. ههلسهنگاندى سهرچاوهكانى باسيان كورد وه:
۱. ۱. پيره ميتر، پاش تيه پىنى سالانىك به سهر رۇژگارى
دهرچوونى "بانگى كورد" دا، يادى كورد وه ته وه. كه به هائهدىن
نووربى شىروانى كراوه ته موته سه ريفى سليمانى، نووسين و
شىعريكى پيشتر بلاوكراوه يى له ژماره ۲ى ئەم گوڤاره دا،
كردونه كوردى و جاريك له "ژين" و پاشان "گه لاويژ" دا
بلاوى كورد وه ته وه.^۱
۲. ۱. عه بدوره زاق حه سه نى له ببليوگرافيا كه ي دا نووسيوه:
ئەم گوڤاره ۱۵ رۇژ جاريك به توركى و كوردى له لايەن
جه ماله دىن بابانه وه له به خدا دهر كراوه، ژماره ۱ى: ۱۳ى
ره بىعى ئەوه لى ۱۳۳۲/۲/۸/ ۱۹۱۴ دهرچووه. ههر ژماره يه كى

* ئەم نووسينه يه كه مچار له ژماره كانى ۲۵۱۷ و ۲۵۱۸ى رۇژانى به رودوا
۲۹ و ۳۰/۷/۲۰۰۱ى رۇژنامه ي "كوردستانى نوئى" دا بلاويوه ته وه. ليره پيش
به دهستكارى به وه دهخرىته وه به رده ست.
^۱ پياو نه مرئ ئەگاته مراد، رۇژنامه ي ژين، سليمانى، ژماره ۷۴۰،
۱۹۴۴/۴/۲۷، ل ۱؛ نه مرئ ئەگه يته مراد، گوڤارى گه لاويژ، به خدا، ژماره ۵،
سالى ۵، مايسى ۱۹۴۴، ل ۱۱-۱۳.

٢٤ نیوپەرەیی بوو. دوایین ژمارە، بە هۆی هەلایسانی یەكەم جەنگی جیهانییەوه و لەبەرئەوهی خاوەنەكەى چوووتە ناو سوپا، وەستاوه.^٢ لە كاتێكدا یەكەم ژمارە ١٢، نەك ١٣ ی ئەو مانگە دەرچوو، كە بەرامبەر بە ٢٦ ی كانوونى دووهمى ١٣٢٩ ی رۆمى (١٩١٤)، نەك ١٩١٤/٢/٨ دەووستیتەوه. ناوەكەى، لەبرى "نداء الكرد"، بە "صدى الكرد" وەرگیراوه. هەر ئەم بۆ یەكەم جار كۆى ژمارەكانى بە ٥ داناو، سەرچاوەكانى ئەو بەدوایش بەبێ وردكردنەوه لێیان وەرگرتوو.

١. ٣. عەلەئەدین سەجادی، هەمان زانیاری پێشوو دووپاتكردوووتەوه و گوتوو: ژمارە ١ ی لە ٢٦ ی كانوونى دووهمى ١٣٢٩ ی رۆمى (١٩١٣) دا دەرچوو. نەیزانیوه چەند ژمارەى لێبلاوووتەوه، گوتوو: زۆرى لێدەرنەچوو.^٣ میژوو یەكەم ژمارەى بە رۆمى، راست نووسیوه، بەلام بە زاین دەكاته ١٩١٤، نەك ١٩١٣.

١. ٤. جەبار جەبارى، لە هەردوو كتیبه بیلوگرافیاى یەكەى دا، زانیاری هەردوو سەرچاوەى ٢ و ٣ ی نووسیوتەوه. هەر ئەوهى لێ زیادكردوو كە لە "چاپخانەى الآداب" لە چاپ دراوه. میژوو دەرچوونى یەكەم ژمارەى، بە هەله بە ١٩١٣/١٢/٢٦ نووسیوه. بۆ یەكەم جاریش كلیشهى پووبەرگی پێشەوهى ژمارەى

^٢ عبدالرزاق الحسنى، تاريخ الصحافة العراقية، ج ١، مطبعة الزهراء - بغداد، ١٩٥٧، ص ٣٠.

^٣ علاء الدين سجادی، میژوو ئەدەبى كوردى، ج ٢، چاپخانەى معارف - بغداد، ١٩٧١، ل ٦١١.

یه که می لئ بلاو کردو و ته وه.^۴

۱. ۵. که مال ره ئووف محمه د، له دوو وتاری دا، له زمانی
عهلی که مال باپیره وه وتوویه: ناوبراو نووسهر (موحه رپر) و
هه والنیر (موخابیر) ی بووه و داوای ئیمتیا زوه رگرتنه که یی
نووسیوه و پاش شهش مانگ که هاتو و ته وه بۆ سلیمانی،
پنوهندی پیوه ههر ماوه و بابه تی بۆ ناردووه، ههر سئ چوار
ژماره یه کی لئ دهر چوووه. که جه ماله دین بابان بووه به مه ئموور،
وازی له گو قاره که هیناوه.^۵

ئه م زانیارییه نوئییه، بایه خیکی میژوویی هه یه، ئه وه نه بی که
سه رجه می ژماره کانی له گومان دا هیش تو و ته وه.

۱. ۶. فائیک به تی- فائیک بطی، هیچی تازهی نه هینا و ته وه و
پوخته ی ئه وه ی دیسان به هه له و ۱۹۱۴/۲/۸ ی به میژووی
دهر چوونی یه که م ژماره له قه له م داوه. گو توویه: به عهره بی و
تورکی بووه، که راستییه که ی به (کوردی و تورکی) بووه.^۶

۱. ۷. زاهیده ئیبراهیم، ئه وه ی حه سه نیی به هه له کانه وه له
کتیبه که ی دا دوو باره کردو و ته وه.^۷

۱. ۸. دکتور که مال مه زهر ئه حمه د له دوو کتیبه خوی دا

^۴ میژووی رۆژنامه گهری کوردی، سلیمانی، ۱۹۷۰، ل ۸۱: تاریخ الصحافة
الکوردیة، مطبعة الامة- بغداد، ۱۹۷۵، ص ۳۱.

^۵ مه سه له ی دنیا، رۆژنامه ی هاوکاری، به غدا، ژماره ۳۱۱، ۱۹۷۶/۴/۱؛
عهلی باپیر ئاغای شاعیر، گو قاری کاروان، هه ولیر، ژماره ۶، مارتی ۱۹۸۳.

^۶ فائیک بطی، الموسوعة الصحفية العراقية، بغداد، ۱۹۷۶، ص ۳۹.

^۷ زاهدة ابراهیم، کشف الجرائد والمجلات العراقية، بغداد، ۱۹۷۶، ص ۲۱۴.

باسی کردوو. شتی تازدی ئهوهی دووه میان ئهوهیه که ژماره ای ۱۲ی ره بیعی ئهوهلی ۱۳۳۲ک (۱۹۱۴/۲/۸) ده چوو، ههرسی ژماره ی هوهل به سه ریه که وه ۷۲ لاپه رهن و یه کی ۲۴ لاپه ریه. ژماره ۳ی، شیعی عارف صائیب و نووسی جهماله دین بابانی له سه رکشت وکالی کورد و هیی شوکری فه زلی له سه ر میژووی کورد (له چه ند ژماره یه کی تریش دا) تیدا یه.^۸

ئهمه تا ئه و کاته دروستترین زانیاری بووه سه باره ت به گو قاره که. به و پیه، ههچ دوورنیه ژماره سی دیی، ئه وه نه بی که به هه له ۱۹۱۴/۲/۸ی بو میژووی ده رچوونی یه که م ژماره داناو. ۹. ۱. دکتور عیزه دین مسته فا ره سوول له دیارییه که ی دا بو رژی رژی نامه وانیه کوردی، له پال به سه رکردنه وه ی سه رچاوه کانی (۲، ۳، ۸) دا، هیندی زانیاری نوئی له باره ی دووه م ژماره وه، که خوی له ناو له چاپدراوه کوردیه کانی کتیبخانه ی به شی رژی هه لاتی زانکوی له نده ن دا دیویه، بو یه که م جار به وینه ی رووبه رگی پیشه وه و یه که م لاپه ریه وه بلاو کردوو ته وه، له وانه: ژماره ۲ له ۱۳۲۹/۲/۱۵ی رومی دا ده رچوو، بابته ی عه لی که مال باپیر و شوکری فه زلی و م. به هائه دین

^۸ تیگه یشتنی راستی و شوینی له رژی نامه نووسی کوردی دا، چاپخانه ی کوری زانیاری کورد، بغداد، ۱۹۷۸. ل ۲۳۱-۲۳۲: کردستان فی سنوات الحرب العالمیه الاولی، ترجمه محمد الملا عبدالکریم، ط ۲، بغداد، ۱۹۸۴، ص ۱۰۴، ۱۰۵-۱۰۶.

(به‌هائەدین شیخ نووری شیروانی)ی تیدا یه.^۹
 به‌لام بۆی ساغ‌نه‌بووه‌ته‌وه که ئەو سالی ۱۳۲۹ی رۆمییه،
 ۱۹۱۳یە یا ۱۹۱۴ی زاینییه. رۆمی، سالی دارایی عوسمانییه،
 ۵۸۴ سال و ۱۳ رۆژی له هه‌ی زاین که‌مترن و له ۱ی مارتی
 هه‌موو سالیکه‌وه ده‌ستی‌پێ‌کردووه و سالی‌که‌ی تیدا گۆراوه.
 به‌و شیوه‌یه، ئەو سالی راست ۱۹۱۴یە.
 ۱. ۱۰. ئومید ئاشنا، نووسینیکی پیشتر بلاوکراوه‌ی له
 گۆقاری "رۆشنییری نوێ" دا، پاش ۱۰ سال ده‌قاوده‌ق
 وینه‌گرتووه‌ته‌وه و به‌ نامیکه‌ له یادی سه‌ده‌سالی رۆژنامه‌وانی
 کوردی دا بلاوی‌کردووه‌ته‌وه.^{۱۱}
 له‌وئ‌دا ئاماژە‌ی بۆ زانیاری سه‌رچاوه‌کانی (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۸، ۹)
 کردووه. هه‌ر له‌وه‌ی "رۆشنییری نوێ" دا ناوی ئەحمەد حسین
 ئەحمەدی هیناوه، که ژماره‌یه‌کی ئەسلی ناته‌واوی گۆقاره‌که‌ی
 لێ‌وه‌رگرتووه و له‌و نووسینه‌دا پشتی‌پێ‌به‌ستووه. وه‌ک ئەحمەد
 حسین ده‌یگیریت‌ه‌وه، به‌بێ‌ ره‌زانه‌ندی ئەم له‌سه‌ری نووسیوه.
 ئەم نووسینه وردنییه و ته‌نانه‌ت که‌م و کووری خستووه‌ته
 ناو زانیاری وه‌رگیراوی سه‌رچاوه‌کانی‌تریش، بۆیه ئەم
 سه‌رنجانه هه‌لده‌گرن:

^۹ دوکتور عیزه‌دین مسته‌فا ره‌سوول، دیاری‌یه‌ک بۆ جه‌ژنی رۆژنامه‌ی
 کوردی، 'هاوکاری'، ژماره ۵۸۴، ۱۹۸۱/۴/۲۳.
^{۱۰} چه‌ند رۆشنایی‌یه‌کی نوێ بۆ سه‌ر گۆقاری بانگی کورد، گۆقاری
 'رۆشنییری نوێ'، به‌غدا، ژماره ۱۱۹، ئەیلوولی ۱۹۸۸.
^{۱۱} گۆقاری بانگی کورد، سلیمانی، ۱۹۹۸.

د. گوتوویه؛ ژماره ۱ی دەستکەوتوو، کەچی بەشیکى
بەتەکانى وەک هى ژماره ۲ ناساندوو، لە کاتیکدا ئەوه -
بەپى ژمارهکانى بەر دەست- هەر ژماره ۵۱. ئەو نوسخەیه
ناتەواوه و دەبى تەنیا ئەم لاپەرانهى هەبووین: ۱-۱۲، ۱۹-۲۲،
واته ۱۶ لاپەرەى مابى، چونکە ناوى نووسەر و ناونیشانى
بەتەکانى تری نەنووسیون.

ب. پىوانهى گوڤارهکە (۲۱×۱۵،۵سم) ه، نەک ۲۲،۵×۱۵،۵سم.

پ. پىوانهى هەر ستوونیکى (۱۷×۵سم) ه، نەک ۱۸×۸سم.

ت. گوڤارهکە ئاگادارى (ئىعلان) و هەوالى بلاوکردوونەتەوه،

نەک -وەک نووسیویە- شتى وای تیندا نەبووه.

ج. گوتوویه: دکتور عیزەدین لەو وتارە باسکراوهى دا، میژووی

دەرچوونى یەکەم ژمارهى بە ۱۳/۱۹۱۴/۲/۸ ی رەبیعی ئەوهلى

۱۳۳۲ک داناوه؛ لە کاتیکدا دکتور نووسیویە: سەرچاوهى ۲ و ۸

پیش ئەم، ئەو میژوودیان وا تۆمارکردوو و دووهم ژماره کە

خۆی دیویە، ۱۳۲۹/۲/۱۵ ی رۆمى ۱۹۱۴ دەرچوو.

چ. ژمارهى لاپەرەکانى هەر ژمارهیهکى چوار ژمارهى

هەول، ۵۲، نەک ۲۳.

۱. ۱. جەمال بابانیش لە کتیبە عەرەبیهکەى دا سەبارەت بە

میژووی بابان، هیچی پینستر باس نەکراوى لەوبارەیهوه

بەدەستەوه نەبووه و هەمان هەلهى (۲۶ى کانوونى یەکەمى ۱۹۱۳ى

وەک میژووی دەرچوونى یەکەم ژماره دوویات کردوو تەوه.^{۱۲}

^{۱۲} جمال بابان، بابان في التاريخ ومشاهير البابينين، مطبعة الحوادث،
بغداد، ۱۹۹۳، ص ۱۴۴.

۲. ژماره‌کافی ۱-۴ی بانگی کورد

ئەم گوڤاره، پاش "کرد تعاون و ترقی غزته‌سی"، "رۆژی کورد" و "هه‌تاوی کورد"، چوارهم گوڤاری کوردییە له سه‌رتاسه‌ری کوردستان و جیهان‌دا و یه‌که‌م گوڤار و به‌ره‌می رۆژنامه‌وانیی کوردیشه له عیراق و باشووری کوردستان‌دا. رۆوبه‌رگی پیشه‌وه‌ی ژماره ۱، ناوی "بانک کرد" و ۱۳۳۲ی سالی دامه‌زاندنی گوڤاره‌که‌ی له‌ناو لاکیشه‌یه‌کی پیناوه (۵،۵×۳،۵سم)ی نه‌خشکراوی ناوه‌ندی سه‌ره‌وه‌ی‌دا لی‌نووسراوه. نه‌دیم ناویک ئه‌و ناوه‌ی نووسیوه، که دوورنیه‌ی مه‌حموود نه‌دیم‌ی حقووقناس بی که له‌گه‌ل جه‌ماله‌دین بابان ئیداره‌خانه‌یه‌کی کاری پارێزه‌رییان له به‌غدا پیکه‌وه هه‌بووه. نووسینی هه‌ردوو لای وینه‌که، به‌م شیوه‌یه‌یه: لای راست- صاحب و مدیر مسئول بابان: جمال الدین، واته‌ خاوه‌ند و به‌ریوه‌به‌ری به‌رپرس جه‌ماله‌دین بابان. (آدرس: تسهیل امور اداره‌سی)، یانی ئیداره‌خانه‌ی ته‌سهیلی ئوموور. لای چه‌پ: (بدل اشتراک- سنه‌لکی قرق بش آلتی یکرمی بش غروشدن)، واته‌ ئابوونه‌ی به‌شداری: سالی به‌ چل‌و‌پینج و شه‌ش مانگی به‌ بیست‌و‌پینج قروشه.

سه‌رووی ناوه‌که، به‌ تورکی و کوردی عدد و ژماره و رۆژی ده‌رچوونی له‌ هه‌فته‌دا، له‌ ناوه‌راستیان‌دا تۆمارکراوه. ژیر ناوه‌که به‌ تورکی نووسراوه: مسلکمز متناسب مقالات نافع‌یه ستونلر آچیقدر، واته: ستوونه‌کان بۆ وتاری به‌سوودی گونجاو له‌گه‌ل ریازی گوڤاره‌که کراوه‌ن. میژووی ده‌رچوونی

به رومی و کوچی (شمذیلک اون بش گونده بر نشر اولنور)،
یانی حالی حازر ۱۵ رۆژ جاریک بلاوده بیتته وه؛ له خانه یه کی
دریژکۆله ی ژیرووتردا نووسراوه.

نیوه ی خواره وه ی رووبه رگه که، پیستی بابه ته کانی هه ردوو
به شی تورکی و کوردییه: مندرجات و تیانوسراو. خوارتر له سه ر
یه ک نووسراوه: نسخه سی آلمش پاره در، له سی ژماره کی
دیکه دا: متالیک ۶، واته نرخ ی ۶ پاره یه و (آداب مطبعه سنده طبع
اولنمشدر)، یانی له چاپخانه ی ئاداب- الآداب له چاپ ده در.

هه مان ناوی گوڤاره که به و لاکیشه یه وه و میژووی
دهرچوونی، له سییه کی به شی سه ره وه ی یه که م لاپه ره ی دا
دووباره کراونه ته وه. به لام شیوه ی رووبه رگی پیشه وه، له
ژماره کانی ۲، ۳، ۴ دا گۆراوه، به وه ی که نووسینه کانی هه ردوو
لای راست و چه پی ناوه که و عدد و ژماره و (مسلکمزله
متناسب مقالات نافع یه ستونلر آچیدر)، به هه مان لاکیشه وه
بروانه ته به شی سه رووی یه که م لاپه ره، واته ته نک کراوه و به
ریز له سه ره وه بۆ خواره وه ئه مانه به تورکی هیلاونه ته وه:
رۆژی دهرچوون له هفته دا، لاکیشه که، ۱۵ رۆژ جاریک
بلاوده بیتته وه، پیست، میژووی دهرچوون، نرخ، چاپخانه.
دیوی ناوه وه ی رووبه رگی پیشه وه، ته رخا کراوه بۆ
ئاگاداری، له وانه:

ژماره ۱:

- تکا له جه میل صدقی زه هاوی کراوه، وتار بۆ گوڤاره که

بنووسی.

- محهمه دعهلی بهگی جافی خه لکی خانه قین، ئابوونه ی چوار
ژماره ی ناردووه.

- به لئین به شیخ عهلی قهره داغی دراوه که وتاره که ی له
ژماره ی داهاتوودا، یانی ژماره ۲، بلاو بیته وه، که چی
بلاویش به کراوه ته وه! ئه وه شیخ عهلی کوری زانای گه وره شیخ
عه بدوره حممانی قهره داغی ناسراو به ئیبنولخه یاته، که ده ورانی
دووه م حکوومه تی کوردستان له سلیمانی، شیخ مه محمودی
حه فید پله ی ریاسه تی شهرع و عه دلی پی سپارد و ئاماده نه بوو
وه ری بگری و دواتریش دوو نووسینی دینی له گوڤاری
"دیاری کوردستان ۱۹۲۵-۱۹۲۶" دا بلاو بووه ته وه.

ژماره ۳: عاصم بهگی مسته فازی هنی پاشای بابان،
کوچی دوایی کرد، برای ئیسماعیل حه قی بابانه و هه ردو وکیان له
یهک مانگدا مردن.

ژماره ۴: له بهر خراپی باری داراییمان. له سه ره تاوه
سه رنجی به شداران راکیشراوه که ئابوونه کانیا بنیرن، به لام
هیشتا نه یانناردووه. هیندی کوسپ گوڤاره که یان دواخستووه،
بو ئه وه دی دوویات نه بیته وه، تکاده که ین ئابوونه بنیرن.

دیوی ناوه وه دی رووبه رگی پاشه وه، له ژماره ۱ دا سپییه، له
۳-۴ دا مه ته ل و وه لامه که ییان تیدا چی کراونه ته وه. دیوی
ده ره وه یشیان، ئه م ئاگادارییانه یان تیدا نووسراوه:
ژماره ۱:

- هه ر جو ره ده عوایه کی ئیداری، بازرگانی، شهرعی،
حقووقی و جهزایی ده بینین و هه ر گه لاله نامه و داوایه کی

قانوننیش دهنووسین و له دائیرهکانی حکومته تدا
تاقیبی دهکهین. ئەوی ئارهزوومهنده، سهر له ئیدارهخانهی
تسهیلی ئوموور له ناو ئوتیلی (هیلالی شهرق) ی ناوچهی
(مهیدان) بدا. بابان جهماله دین و مهحموود نه دیم.

- ههتاوی کورد: خزمهتکاریکی پهروهدهی فیکری و
کومه لایهتی کورده، گهنجانی کورد مانگی جاریک له
ئسته موول بلاوی دهکه نه وه. گوڤاریکی ئهوپه پری گرانبه ها و
به که لکه، خوینده وارانن به پریز راده سپیرین به شداری تیدا بکه.
[نه گوتراوه چ ژمارهیه کی ئه و گوڤاره دهرچوه، به پیتی ئه م
یه که م ژمارهیه ی "بانگی کورد" بی، که میژوو هکه ی یه کشه ممه،
۱۲ ی ره بیعی ئه وه لی ۱۳۳۲ ک = ۲۶ ی کانوونی ثانیی ۱۳۲۹ ی
رۆمی ۱۹۱۴/۲/۸ ه و ژماره به رده سته کانی "ههتاوی کورد"،
ده بی ئه وه ژماره ۳ ی "ههتاوی کورد" بی، که ۲۹ ی کانوونی
یه که می ۱۳۲۹ = ۱۳ سه فهری ۱۳۳۰ = ۱۹۱۴/۱/۱۱ دهرچوه].
ژماره ۳:

- مژدهیه کی گرنگ بو ئه و کوردانه ی که سکالا له
بی میژووی ده که ن: شوکری فه زلی له ئه دیبانی به ناو بانگی
مهمله که ت، به کوکردنه وه ی سه رچاوه راسته کان، شاکاریکی به
ناوی "عهد اسلامه کردلر- کوردان له سه رده می ئیسلام دا" وه
هیناوه ته کایه. جاری به شیوه ی جیاجیا له م گوڤاره دا
بلاوی ده که ی نه وه، له داها توودا که پارهمان بو، گفت ده دین
سه ربه خو له چاپی بده یین.

- مژده بو ئه وانیه کی که ده یانه وی فیری فه رهنسه بی بین: عه بدولله تیف

حیلمی کتیبیکی به ناوی "تخلیل صرفی" یه وه بلاو بووده ته وه. ئەم کتیبه لای 'موشی ئەفەندی' ی کتیبچی له کتیبخانهی عیراق و له مهیدان لای مهجید کاغه زچی و له سهری پرده که لای عه بدولغه نیی کاغه زچی دهست ده که وئ، به پینج قرۆشه.

ژماره ٤: "ئيجتیهاد- اجتهاد" به چاودیریی دکتور عه بدولا جه ودهت ههفتانه له ئەسته موول دهرده چی. ئابوونهی سالانهی نیو لیسه و هیی شهس مانگی ٣٠ قرۆشه.^{١٣}

میژووی دهرچوونیان:

ژ١: یه ک شه ممه، ١٢ ی ره بیعی ئە وه لی ١٣٣٢ ک = ٢٦ ی کانوونی ثانیی ١٣٢٩ ی رۆمی - ١٩١٤، واته: ١٩١٤/٢/٨.

ژ٢: شه ممه، ١٥ ی شوباتی ١٣٢٩ ی رۆمی، واته: ١٩١٤/٢/٢٨.

ژ٣: شه ممه، ١ ی مارتی ١٣٣٠ ی رۆمی، واته ١٩١٤/٣/١٤.

ژ٤: یه ک شه ممه، ٢٤ ی مارتی ١٣٣٠ ی رۆمی، واته: ١٩١٤/٤/٥.

به وپییه، ژماره ی دووهم پاش ٢٠ بیست رۆژ، ژماره ی سییه م پاش ١٤ چوارده رۆژ و ژماره ی چوارهم پاش بیست و چوار رۆژ دهرچوو. واته گوڤاره که به گشتی نهیتوانیوه پابهندی واده ی دیاریکراوی دهرچوونی خوی بی.

- هه ر یه کینک له م چوار ژماره یه، ٢٤ لاپه ره و سه رجه م ٩٦ لاپه رده. جگه له رووبه رگی پیشه وه و پاشه وه، که ژماره ی دووهم رووبه رگی پاشه وه ی دهست نه که وتوو.

^{١٣} پینج ئاگاداری یان به ریز شیرزادی که ریم شالروم - به سیاسه وه - رۆژی ٢٠٠١/٧/١٢ له تورکییه وه کردوویه به کوردی.

لاپه رهکان بهم شیوهیه دابهش کراون:

ژماره	تورکی	کوردي
۱	۱۴	۱۰
۲	۲۰	۴
۳	۲۱	۳
۴	۱۹,۷۵	۴,۲۵

دیاره هوی که میی لاپه رهکانی کوردی، له چاو هبی تورکی دا، بالادهستی تا ئه و کاته و له وه به دواي زمانی تورکی وهک زمانی ره سمیی ده ولت و که میی ژماره ی کوردی خوینه وه و کوردینووسان بووه. کوردیش، ئه و سه رده مه نه بوو بووه زمانی باوی نووسین و خویندن و بلاوکردنه وه. هر چوار ژماره که له چاپخانه ی ئاداب له به غدا له چاپ دراون و پیوانه یان (۱۵,۵×۲۱,۵سم) ه.

ژياننامه ی نووسره ناسراوه کان:

نالی دوو شیعر و مسته فابه گی کوردی شیعریکی بلاو کراوته وه. نووسه رانی به شداري گوڤاره که، ئه مانه یان له نه ناسرانه وه: خه تیب زاده عه تائولا ئه فه ندی، ک. س، م. ک، فیکری، مصطه فا کامل، صدقی، سوله یمان توفیق، خاکی به غدای، به هه شتی، رضوان به هه شتی. هیچ دوورنیه خاکی به غدای و به هه شتی و رضوان به هه شتی، به پینی ناوه رۆکی بابه ته کانیا، هر شوکری فه زلی خوی بن. نووسینه کانی ناوی

که سیان لئنه دراوه، به گنتی ده بی به ریوه به ری به رپرس
نووسینی.

چگه له وانه، شیعی دوو شاعیری ناسراوی تورکی سه رده مه که
بلا وکراوه ته وه: توفیق فیکرمت (۱۸۶۷/۱۲/۲۴-۱۹۱۵/۸/۱۹) دوو
شیعی ههیه، که دامه زینتی قوتابخانه ی شیعی نوبی تورکییه و
به شاعیری سه ده ی بیستم ناسراوه. که مال زاده علی نه کرهم،
شیعیکی ههیه، که کوری نامیق که مالی شاعیری گه وره ی
نیشتمانی تورکه.

۱. جه ماله دین بابان:

خاوەندی ئیمتياز و بەرئۆبەری بەرپرسی گۆقارەكە، كۆری رەشیدبەگی عەبدولابەگی خالیدپاشای ئەحمەدپاشای بابانە، ١٨٩٣ لەدایكبوو، لە بەغدا خویندووێ و مەكتەبی حقووقی بریو. بوو تە ئەفسەری یەدەك و بەشداریی یەكەم جەنگی جیهانیی كردوو، تا لە شەری قودسدا بەدیلگیراوه و دوورخراوه تەو بە هیندستان. پاش جەنگ هاتوو تەو، كراوه بە حاكم لە سلیمانی. ١٩٢٦ بە جیگری سەرۆکی "كۆمەڵی زانستی كوردان" هەلبژێردراوه. نوینەری لیوای هەولێر بوو لە دوو خولی پەرلەمانی سەردەمی حوكمی پاشایەتی دا.

١٩٣٠ كراوه بە وەزیری داد. شەش جاری تریش وەزیفەیی وەزیری دیو. حەوت جاریش هەلبژێردراوه تەو بە نوینەر بۆ پەرلەمان. ئەمجا بوو بە ئەندامی ئەنجومەنی پیران. ١٩٥٨ عیراقي بەجی هیشتوو و ١٩٦٦ لە لوپنان سەری ناو تەو.^{١٤}

٢. زیوون:

ناوی عەبدولاکۆری محەمەد كۆری مەلارەسوولە، ١٨٧٥ لە سلیمانی لەدایكبوو. بە حەوت سالی خراو تە بەر خویندن لە حوجرەیی مەلا سەعید و خواجە ئەفەندی. قورئان و ناگەهان و گولستانی خویندوون. بە دەم قورئان خویندنهو، دەستی بە "نصاب صبیان" كردوو و بوو تە فەقی. لای خواجە ئەفەندی فیزی فارسی بوو. پاشان چوو تە مەریوان، موکریان و ساپلاخ.

^{١٤} جمال بابان، هەمان سەرچاوەی پیشوو، ل ١٤٤٦-١٤٤٦.

به سهر رهواندزدا گه پراوده ته وه بۆ ههولیر و کهرکووک و سلیمانی و له مزگهوتی بن ته بهق دهرسی قافییهی لای عیرقان ئه فهندی خویندوووه و بووه به موسته عیدیکی باش.

۱۹۰۱ له گه ل شیخ سه عیدی حه فید چوووه بۆ ئهسته موول و چوار سالی لی ماوه ته وه. هاتوووه ته وه بۆ سلیمانی. ۱۹۰۸ بووه به مامۆستای مه درسهی روشدییهی عهسکه ری. سالانی جهنگی گه وره، مامۆستای قوتابخانهی ته شویقییه بووه. هاوکار و لایهنگری شیخ مهحموود بووه. پاش شه ری دهر بهندی بازیان، له گه ل خیزانه کهی ئه وه هه لات و ئاواره بوو. دوا ی چه رمه سه رییه کی چه ند مانگه، هاته وه بۆ سلیمانی. سه ره تا کرایه کاتبی ته حریرات و پاشتر مامۆستای قوتابخانهی نمونهی سه عادهت. له دووه م حکومه تی کوردستان دا، بوو به

مامۆستای ئەعدادی مەحموودی. سەردهمی حوکمی پاشایەتی،
یەکمجار مامۆستای ئەعدادی مولکی بوو، ئەمجا بوو بە
ئەندامی جەمعیەتی زانستی کوردان و مامۆستاییشی لە
قوتابخانەکەی دا کردوو. وەک مامۆستا لە گەلیک شوینی
سلیمانی وەزیفە دیو، تا لە ۱۹۴۲دا خانەنشین بوو. پۆزی
۱۹۴۸/۱۱/۱۰ سەری ناو دەتەو. ۱۰

۳. شوکری فەزلی:

کۆری مەحموودئاغای ئەحمەدئاغای خەلکی سلیمانییە. دایکی
ناوی عائیشە کچی ئیسماعیل ئەفەندی سەر بە خێلی کورویی
عەرەبە. سالی ۱۸۸۲ لە گەرەکی فەزلی (فضل)ی بەغدا
لە دایک بوو. لە حوجرە و قوتابخانەیش خۆیندوو. باوکی،

^{۱۰} رۆژنامه کانی سەردهمی حوکمی شیخ مەحموود، ل ۱۵-۱۶.

ژنیکی تری له سلیمانی هه بووه؛ به هۆی بازرگانیکردنیهوه، دایکی شوکری له بهغدا هیناوه.

شوگری ۶-۷ سالان بووه که له گهڵ سالی کوری ئیسماعیلی خالی که سه رکاتی سه ربازگهی لیوای سلیمانی بووه، هاتووته سلیمانی و چوووته بهر خویندن و زمان و زانستهکانی خویندوون. ۱۴ سالیکی له سلیمانی و دهووروبهری به سه بردهوه. پاشان گهراوتهوه بو بهغدا و چوووته مهدرسههی روشدییهی عهسکهری و تهواوی کردووه. سالانی ۱۹۰۸-۱۹۱۱ له قوتابخانهی قدیس یوسف دهرسی گوتووتهوه. عه رهبی و تورکی و فارسی و کوردیشی زانیون و شیعیی پینووسیون.

۱۹۰۸ رووی کردووته ئهسته موول و دوو سالی له ماووتهوه و له رۆژنامه نووسی تورکی دا کاری کردووه. له وی گیراوه و توفیق وههبی له مردن بزگاری کردووه. گه رایهوه بو بهغدا و کهوته بانگهوازکردن بو بنه ماکانی ئازادی و رهخنه گرتن له کارهکانی دهسه لاتداران، بویه له کهرکووک خرایه زیندان. که مهشرووتهی دووهمی عوسمانی راگه بێندرا، به رهه لستی ئیتیحادییهکانی کرد. له سهردهمی ئهحمده جهمال بهگی والیی بهغدادا، له گهڵ کومه لیک کهسی تر گیرا و بریار درا بنیردین بو دیوانی جهنگی عورفی له ئهسته موول، بهلام محمه فازل داغستانی فهماندهی سه ربازی بویان تی کهوت و بهردران.

که ماوهیهک له ئهستانه و قاهیره و بهیرووت بووه، رۆشنییری فه رهنسی کاری تی کردووه. نووسینی له رۆژنامهکانی "الزهور- ۱۹۰۹" و "دجله- ۱۹۲۱" و "الشرق- ۱۹۲۰" و گوڤاری "الحرية-

١٩٢٤ دا بلاوکردووو ته وه. له يه كه م نووسه ره كاني رۆژنامه ي
"العراق-١٩٢٠" بووه و بو ماوه ي ساليك به چهند وتاريكي
سياسي به شداريي تيدا هه بووه. يه كه م نووسه ر (محرري)
به شه كاني فارسي و توركي و عه ره بيبي رۆژنامه ي "التعاون-١٩٠٩"
بووه. كۆمه ليك وتاري له سه ر كورد و ولات و باري ژيان و
نه ريتي كۆمه لايه تي و دين و هونه ري فولكلوريي كورد به تاييه ت
له گو قاري "لغه العرب-١٩١١" دا بلاو بووه ته وه.

به ره ه لستي ئيتي حاديه كان و لايه نگرى "حوربييه ت و ئيتي لاف"
بووه، فه ري ق ره فيق پاشا له سه ر ئه وه له كه ركوك خستويه تيه
زينان. دوور خراوه ته وه بو ئه ستانه و چاو ديئري كراوه. له به غدايش
هه ر به ندر كراوه. دواي ١٩١٧ بووه به سه ركاتبى نادگاي سولج.
داوايشي لى كراوه له سى رۆژنامه دا كار بكا كه ئينگليز ده ري كردوون:
"العرب" به عه ره بي و "ايران" و "ظفر عراق" به فارسي و "تيگه يشتنى
راستى" به كوردى. بو يه له گه ل ميچهر سؤن سه ره په رشتنى
"تيگه يشتنى راستى" ي كردوو: كه يه كه م ژماره ي ١/١٩١١ و
دوايين ژماره (٦٧) ١/٢٧/١٩١٩ له به غدا ده رچوو. كراوه به
ئهن دامى ليژنه ي وه رگيرانى ياسا كاني عوسمانى له به رتوه به ريتى
دا "العدلية". سه رده مى وه زاره ته كه ي عه بدوره حمان نه قيب-١٩٢١،
بووه به سه ركاتبى ديوانى ئه نجومه نى وه زيران و تا مردنى له و
كاره دا ماوه ته وه. چهند مانگيك دانراوه به ئهن دامى ليژنه ي
وه رگيرانى كوردى له وه زاره تي مه عاريف بو وه رگيرانى ياسا و

نووسراوی ره‌سمی و کتییی خویندن. شاعیریکی به‌هرمه‌ندیش بووه. ای حوزه‌یرانی ۱۹۲۶ به نه‌خوشیی سیل مردوووه.^{۱۶}

۴. عه‌لی‌که‌مال باپیر:

^{۱۶} عه‌بدووللا عه‌زیز خالده- ئاگرین، شوکری فه‌زلی شاعیریکی سیاسی و نه‌ته‌وه‌یی کورده ۱۸۸۲-۱۹۲۶، چ ۱، به‌غدا، ۱۹۸۸، لل ۲۳-۲۶، ۲۷: میر بصری، أعلام الكرد، لندن، ۱۹۹۱، ص ۱۴۶-۱۴۷؛ "تینگه‌یشتنی راستی" و شوینی له رۆژنامه‌نووسیی کوردی، ل ۱۰۳، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱؛ موسوعة أعلام العراق في القرن العشرين، ص ۹۶؛ الموسوعة الصحفية العراقية، ص ۲۳، ۴۶، ۶۹؛ رفائیل بطی، شوکری فه‌زلی ۱۸۸۲-۱۹۲۶، ئازاد عه‌بدوولو‌احد له عه‌ره‌بیبیه‌وه کردوو‌یه به کوردی، گو‌فاری به‌یان، به‌غدا، ژماره ۱۲۱، ته‌مووزی ۱۹۸۶. (وینه‌ی شوکری فه‌زلی -یه‌ سپاس و پیزانینه‌وه- له کوکراوه‌ی به‌ریز جه‌مال ئیبراهیم لؤلؤ ده‌ره‌یتراوه.)

عهلی ناسناوی کهمال و کوری باپیراغا کوری چراغه کوری
جوامیزی سهروکی خیلی سمایل عوزیری هۆزی جافه. باوکی،
ئهفسهری عوسمانی بووه. خۆی، سالی ۱۸۸۶ له سلیمانی
له دایک بووه. چوار سالان بووه که باوکی مردووه و له
کهرکووک نیژراوه. به مندالی له گهل شیخ مهحمودی حهفید و
حهماغای ئه وره حماناغا و حهماغای کاکهیی دا لای خواجه
ئهفهندی له خانووکهی بهرانبهه به مزگهوتی گه وره
خویندوووه. گولستان و بوستان و حافزی له مزگهوتی
دووه رگا لای شیخ عهبدو لای ههولیری خویندوووه.

پاشتر به کاتب دامه زراوه و ۱۹۰۶-۱۹۰۷ براره ته به غدا به
وهزیفه مهئمووری ئه وراقی گومرگ. شهش مانگ له وئ ماوه ته وه.
دوایی کراوه به سه رکاتبی گومرگی سلیمانی. که جهمال به گی بابان
سالی ۱۹۱۴ گو قاری "بانگی کوردی" له به غدا ده رکردوووه، هاوکاری
بووه. له یه کهم جهنگی جیهانی دا تا ۱۹۱۷ کراوه به سه رباز و له
سلیمانی هیلراوه ته وه، بووه به کاتبی عه ماری ئازووخه. هه ر له و
جهنگه دا بووه ته کاتبی شیخ نه جمه دینی بیاره، که خوشکه کهی ژنی
شیخ عارفی خانه قای خه زووری بووه.

رۆژی ۱۹۲۲/۷/۲۱ به ئه ندامیکی ده سته ی به ریوه بردنی
"جه معییه تی کوردستان" له سلیمانی هه لپژیردراوه و له گهل
شیخ نووری شیخ سالحی شاعیر، بووه به نووسه ری هه ردوو
به شی کوردی و فارسیی رۆژنامه ی "بانگی کوردستان" ی زمانی
حالی ئه و کۆمه له یه. دواتریش بووه به نووسه ری رۆژنامه ی
"رۆژی کوردستان" ی زمانی حالی دووه م حکوومه تی

كوردستانى جنووبى. كاتيكيش ره فيق حيلمى بوو ته
 به ريوه بهرى نووسين و ئيداره خانه ي ژماره كانى (٤-١٣) ي
 رۆژنامه ي "توميدى ئيستيقلال"، هاوكارىي كردوو.
 له وه به دوا كراو ته فه رمان بهرى دارايى (ماليه) له هه له بجه و
 دوو سال تا ١٩٢٦ ئه و وه زيفه يه ي ديوه. چوو ته لاي شيخ
 مه محموديش له دى پيران و ساليك لاي ماو ته وه. ئه و ماو هيه ي
 لاي شيخ، دوو جار چوو ته تاران و كرماشان بو ديتنى ره زاشا و
 هيندى بالويزى بيانى له ئيران. ١٩٢٨ گه راو ته وه بو شارى
 هه له بجه، تا ١٩٥٠ لى نيشته جي بوو. له به ره وه ي كوړيكى له
 كهركوك دامه زراوه، چوو ته ئه وى و تا ١٩٦٣ له وى ژياوه. پاشان
 به يه كجارى له گه لى ها توو ته وه بو سليمانى. شه وى ١٩٧٤/١١/٢٩
 كوچى دوايى كردوو و له گورستانى گردى شيخ محيدين
 به خاك سپيردراوه. كه مالى، ناسناوى شيعرى بووه و شيعره كانى
 له گوڤار و رۆژنامه كانى وهك: بانگى كورد، پيشكه وتن، ژيانه وه،
 ژيان، ژين، زارى كرمانجى، گه لاويز و رۆژى نوئى با
 بلاو كردوو ته وه. توركى و فارسى و عه ره بيشى زانيون. به ره مه
 له چاپدراوه كانى ئه مانه ن: ١. گله سته ي شعراى هاو عصرم، چ ١،
 سليمانى، ١٩٣٩؛ چ ٢، سليمانى، ١٩٦٩. ٢. لىلى و مجنون، به غدا،
 ١٩٥٠. ٣. خورشيدى خاوه ر، كركوك، ١٩٥٣. ٤. روستم و زوراب،
 كركوك، ١٩٥٥. ٥. غزواتى محمد حنيفه، كركوك، ١٩٥٦. ٦. امير
 ارسلان، كركوك، ١٩٥٦. ٧. شيرين و خسره، كركوك، ١٩٥٧. ٨.
 روستم و جهانگير، كركوك، ١٩٥٨. ٩. ديارى شاره زوور/ شيعر،

سلیمانی، ۱۹۶۵. ۱۰. باغی میر، سلیمانی، ۱۹۶۸. ۱۱. شاعیره ناو ون بووه‌کانی کورد، سلیمانی، ۱۹۷۳.
 ئەمانه‌یشی وه‌ک بلاو‌کراوه‌هه‌بووه: ۱. دیوانی محوی، سلیمانی، ۱۹۲۲. ۲. مه‌کری ژنان، سلیمانی، ۱۹۷۰.^{۱۷}

۵. محهمه‌دعارف صائیب:

کۆری مه‌لائه‌حمه‌دی صائیب کۆری مه‌لا‌قادره‌قیچه کۆری مه‌لا‌حه‌سه‌نی قه‌ره‌دا‌خییه، ۱۸۹۲ له سلیمانی له‌دایک‌بووه. پاش

^{۱۷} عه‌لی با‌پیر ئا‌غا، دیوانی که‌مالی، ئاماده‌کردن و سا‌غ‌کردنه‌وه و پێشه‌کی نووسینی که‌مال عه‌لی با‌پیر، به‌غدا، ۱۹۸۶، ل ۱۲-۱۷؛ که‌مال ره‌ئووف محهمه‌د، عه‌لی با‌پیر ئا‌غای شاعیر، گو‌فاری کاروان، هه‌ولێز، ژ، ۶، مارتی ۱۹۸۲؛ بانگی کوردستان، ل ۳۷؛ رۆژی کوردستان ۱۹۲۲-۱۹۲۳، ل ۱۳.

تەواوکردنى خويىندى دىنى، چوۋەتە مەدرەسەى قازىيان لە مووسىل و كراۋەتە قازىي شارباژىر و وازى لى ھىناۋە. لە يەكەم جەنگى جىھانىدا، كراۋە بە سەركاتىبى بەشى فارسى و لەگەل ھىزەكەى عومەر ناجى بەگ، چوۋەتە بەرەى شەرى ناۋچەكانى خۇي و سەلماسى رۆژھەلاتى كوردستان. لايەنگر و ھاۋكارىكى نزيكى شىخ مەحمودى حەفید بوۋە، لە دوۋەم حكومەتى كوردستاندا، كرددوۋىيە بە كاتىبى دائىرەى تەحرىراتى ملووكانە. مارتى ۱۹۲۳ كە شىخ سلېمانى چۆل كورد، لەگەلى چوۋە ناۋچەى سوورداش. ئىۋارەى ۱۵ مایسى ئەو سالە، كاتىك شىخ ئەۋبى رۋو بە شارباژىر بەجى ھىشت، بە ناھەق غافل كوژكرا، بەپىي بىرەۋەرىي ئاگادارىكى ئەو رۆژگارە، لەبەرئەۋەى وىستوۋىيە بگەریتەۋە بۇ سلېمانى.

عارف صائىب شاعىرىكى بەھرمەند بوۋە، شىعەرەكانى بە زۆرى فەوتاون. شىعەرى ھەرە بەناۋبانگى ئەۋەدە كە بۇ مەینەتییەكانى جەنگى جىھانىي نووسىۋە.^{۱۸}

^{۱۸} رۆژنامەكانى سەردەمى حوكمى شىخ مەحمود، ئامادەكردن رەفیق سالىح و سدیق سالىح، (لە بلاۋكراۋەكانى يەكیتیي رۆژنامەنووسانى كوردستان)، چاپخانەى ئۇفسیتی تىشك، سلېمانى، ۲۰۰۳، ل ۱۴۱. (سەرچاۋەى وینەى عارف صائىب: جەمال بابان، گوڤارى "رەنگین"، ژمارە ۱۳۵، ۲۰۰۴/۱۴).

چەكى سووكەلە. شوبىتى ۱۹۲۶ گەرايەوۈ بۇ عىراق و كرا بە
مەشقپىكەرى لەپىشتى رەشاش، ئەفسەرى روكن لە وەزارەتى
بەرگىرى. لە كۆلىجى ئەركانى عىراقى خویندى و تەواوى كىرد و
بەشدارى جموجوولەكانى سلیمانى و بارزان بوو بە پلەى
موقەدەمى لیوا. تەمووزى ۱۹۲۸ لەگەل توفیق سویدى چوۈە
كۆنگرەى جددە وەك شارەزايەكى سەربازى بۇ دانوستان لەگەل
عەبدولعەزىز سعوود. وەفدەكە بە سەرۆكايەتتى سىز گىلبەرت
كلايتون بوو. ۱۹۳۱ بەكالورىۋوسى زانستى لە كۆلىجى وىلايەتى
كەنسان وەرگرت. بوو مامۇستا لە كۆلىجى ئەركان. ۱۹۳۵ نىردرا
بۇ ئىنگلتەرە بۇ درىژەپىدانى خویندن لە كۆلىجى ئەركانى كىمبەرىلى.
پاش سالىك گەرايەوۈ و بوو ئەفسەرى روكنى يەكەم و
فەرماندەى كۆلىجى ئەركانى عىراقى (۱۹۳۷). ئەیلوولى ۱۹۳۸
بەرزكرايەوۈ بۇ پلەى عەمىد و كانوونى يەكەمى ۱۹۳۸
خانەنشىن كرا. خزمەتەكانى گواسترانەوۈ بۇ هیللى شەمەندەفەر و
كرا بە جىگرى بەرپوۈبەرى گواستنەوۈ. ئابى ۱۹۴۱ هینرايەوۈ بۇ
ناو سپا و كرا بە فەرماندەى كۆلىجى ئەركان و ئەمجا يارىدردەرى
سەرۆكى ئەركانى سپا و برىكارى بەرپوۈبەرى گشتى كارگىرى لە
وەزارەتى بەرگىرى. كانوونى يەكەمى ۱۹۴۱ گەيشتە پلەى لیوا.
تشرىنى دووۈمى ۱۹۴۲ وەك فەرماندەى ناوچەى باشوور،
گواسترايەوۈ بۇ بەسرە و پاشتر لە ئابى ۱۹۴۴ دا وازى لە خزمەت
هینا و كرا بە موتەسەرىفى سلیمانى. مارتى ۱۹۴۷ و حوزەيرانى
۱۹۴۸ بە نوینەرى سلیمانى ھەلبژىردرا بۇ پەرلەمان. ۱۹۴۹/۱/۶ تا
۱۹۴۹/۱۲/۱۰ وەزىرى كاروبارى كۆمەلايەتى بوو. دوایى لە مايسى

١٩٥١دا کرا به وهزیری سه‌پشککراو له دیوانی وهزاره‌تی دهره‌وه و ئابی ١٩٥١ به وهزیری سه‌پشککراو له بالوێزخانه‌ی عیراق له تاران و پاشان له مایسی ١٩٥٣دا به بالوێز له‌وی. کانونی دووه‌می ١٩٥٦ تا ته‌مووزی ١٩٥٨، له یه‌گرتنی هاشمی‌دا، بالوێز بووه له عه‌ممان. پاش ١٩٥٨/٧/١٤ له ئوردن مایه‌وه و کرا به بالوێز له وهزاره‌تی دهره‌وه‌ی ئوردن، تا له له ئابی ١٩٥٩دا له‌و پله‌یه‌دا نه‌ما. کرا به وهزیری سه‌پشککراوی ئوردن له رۆما. نیسانی ١٩٦٠ له پایته‌ختی ئیتالیا مرد.

ئه‌م کتیبانه‌ی له ئینگلیزییه‌وه کردوون به عه‌ره‌بی: ١. الرتل الخامس، ١٩٤٢، ٢. رحلة ریح في العراق عام ١٨٢٩ (١٩٥١) له چاپ‌درا)، ٣. جنگیزخان، ١٩٤٦، ٤. حرب فلسطين، ٥. الخطوط الأساسية لحرب العراق، ١٩٣٥، ٦. كيف تعالت بروسية لأحمد رفیق، ١٩٣٤. چه‌ند کتیبکی سه‌ربازیشی داناوه یا وه‌رگیراوه: ١. أوامر الحركات، ١٩٢٨، ٢. تعبئة الرشاشات، ١٩٢٩، ٣. رتل باز في حركات بارزان، ١٩٣٢، ٤. مسائل تعبئة الخيالة، ١٩٣٠، ٥. نقاط في تدريب التعبئة الصغرى، ١٩٣٠.^{١٩}

حاجی توفیق "پیره‌میز" ئه‌و نووسین و شیعه‌ره تورکی عوسمانییه‌ی به‌هادین نووری، که له "بانگی کورد"دا بلاو بووه‌ته‌وه (له سه‌رده‌میک‌دا که موته‌سه‌ر یقی لیوای سلیمانی بووه)، به‌م شیوه‌یه‌ی لای خواره‌وه کردووه به کوردی و له

^{١٩} میر بصري، أعلام الكرد، رياض الرئيس للكتب والنشر، لندن، ١٩٩١، ص ٢٢٧-٢٢٩.

ژماره ۴۰، ۱۹۴۴/۴/۲۷، ل ۱۷
پېنج شەموو،
رۆژنامەى "ژين" دا، بلاوى كر دوو تەو:

ئەدەبىيات: پياو نەمرى، ئەگاتە موراد

سى وسى سال لە مەوبەر "بانگى كورد" م ديوو، كه له به خدا
دەرچوو بوو، مەقالەى كورە كوردىكى تيا بوو، زۆرم لا خوش بوو؛
جوش و خرۆشىكى قەومىي بلند و شيوەى نووسىنىكى شيرين و
دلپەسند وا چه سپىبوو دلمەو، ئەمويست ئەو كورە كورده
ببينم و بۆ ئەو حيسىياتەى ناوچاوانى ماچكەم. ئەو سايە له
توركى دا من خۆم هيندەى منارە بەرز ئەبينى، كه چى ئەو
بانگەى ئەو له "بانگى كورد"ى دا، پيشنوئىزىي له من سەندبوو.

سەيركەن ريكەوت چۆنە، ئەو كورە كورده كه بەهائەدينە، بە
پيشەوايى هاتە ئيرە و ئەو نوسخەيه كه ئەو بانگەى تيا بوو، له
جەمىلى خوشكە زامەو دەستكەوت. وا بۆتان ئەكەم بە زبانى
خۆمان و هيچى تر ناليم، ئەمەتە:

لە پيش هەموو شتىكدا ئەم غەزەتەيهى بە خدەمتىكى زۆر
بلندەو بۆ وشيارى و ئاگادارى كوردان و ئيوە بۆتان لواو
دەرتانەيناو، بە هەموو سۆز و كسپەى گرى قەومىيە مەو
تاسەى ئەكەم و چه پلەى بۆ ئەكۆتم و بۆ ئيوەيش دەستەگوليك
كه عەطرى هاوقەومى ئەگەبينى، پيشكەشى ئەكەم.

نازانن من كيم، كوردىكم ئەخوينم، هاوخوينم، كوردم، بەلى،
كوردم، رەگ و دەمار و دەماغم پريه له خوئى خاوينى هەوينى
كوردى، ژيانم هەواى هيوای هىي وايه. تا ئىستا ئەندامى ئيمە له

هیچ ئاوینه بیکی ههستی دا نهیئه نواند، هیچی نه تاسرا و کوردی
خستبووه ناهومیدییه وه. ئیستا وا له ئاوینه ی ئومیدا خه یالی
زیندوو یتیمان خوی ئه نوین. هه رچه ند که ئه م تازه کیانه و ئه م
تازه گیانه به دهستیکی پهروه رش نه شو نمائه کا و سه ره پهرشتییکی
دلسوزی پی ئه وئ. خوا یار بی، خورشیدی دره خسانی خواهی شیمان
هه لات و تاریکی نه زانین هه لات. ئاسمانی ئومیدی له هه وری
سیابه ختی پاک کرده وه. ساماله، هه لی کورده ماله، غه زده ته که مان
پیشره وی مژده یه. ئه نجا ئه گه ر بیته و له سه ر ئه م ره ه نوماییه
بمیینه وه، کوردی گوردگه ر دن چیتانه، به لام مه ردا نه.
ئه مه ی ش شیع ره کانیه:

ئه ی بانگی کورد، ئه ی سه دای به رزی کوردان
گویمان لینه، توو خوا مه برئ له گویمان
ئه ی رۆژی کورد، بزرینگینه ره وه به دهنگت
گیانیا ن تازه بیته وه به ئاههنگت
چ ره وایه پهستی بی و بمری ئه و کورده
بازووی پولا، مه ردی رۆژی نه به رده
ئه ی مه ردی کورد، زوو که، هه لسه درهنگه
خه لک پیش که وئ و تو دوا که وئ، زور نهنگه
ته مه لی وه جاخی کویر کردووینه وه
رۆژمانه، رۆژ هه وری لابر دووینه وه
ئه ی رۆله ی کورد، رامه وهسته، تی کۆشه
ئه وی که لکی قهومی نه گری، بی هۆشه
بروانه چون گه وایی ده وری داوین

ئىل و خىل و كەس و كار پى بەداوين
ترسنوكىين، زوو له ههوار بارئه كهين
تانهى دو شمن له سه ر خو مان بارئه كهين
چ رهوايه پهستبى و بمرى ئه و كورده
بازووى پولا، مەردى رۆژى نه بەرده

۷. بيبيانى عەره بزاذه م. فههمى:

فههمى عەره ب كورپى مسته فاناغا و خهلكى كهركوكه.
نامه كه يى بو "بانگى كورد"، به ناوى لاوانى كوردى مه كته بى
سوئانينيه وه له به غدا نووسيوه، واته كورده و -وهك نووسيوه-
خهلكى "بيبيانى" ديهكى نيوان كهركوك و پردئ
(ئالتون كوپرى) يه. سالى ۱۹۰۰ له شارى مونته فيق (ناسرييه)
له دايك بووه، كاتيك باوكى وه زيفه ي فه رمانبه رى له وئ هه بووه و
ژنيكى ئەسماء خاتون ناوى له وئ هيتاوه. قوناغه كانى سه ره تايى

تا نامادهایی له وئ ته و او کرد و وه. کراوه به ماموستای قوتابخانه له ناسریه. به ریوه بهری قوتابخانه ییش بووه له که رکوک. چهند جاریک له بهر هوی سیاسی له وه زیفه ده رکراوه و هینراوه ته وه. ۱۹۵۷/۱۰/۱۴ مردووه. سی کور (سامی، نه جات، زیاء) و سی کچی هه ن. ئه دیب و شاعیر و نووسه ر بووه، و تاری بلاو کراوه ی له گوڤار و رۆژنامه کانی وهک: حه وادیث، نه جمه، که رکوک، ته جه دود، که وکه بی مه عاریف و ئافاق هه یه. ئه م کتیبه بلاو کراوانه یی هه یه: ۱. ابن الناطور، مط أم الربیعین، الموصل، ۱۹۳۰، رۆمانی عه ره بی، ۲. کرکوک تاریخی: کلدانیلر زمانندن حال حاضره قدر کرکوک، مط النجم، الموصل، ۱۹۳۶، سه باره ت به میژووی که رکوک، ۳. تاریخ جرائمده ئه شسز بر والای، مط الجامعه، بغداد، ۱۹۵۱، چیرۆکیکی کومه لایه تییه، ۴. ثمن الشرف، مط الرابطة، بغداد، ۱۹۵۳، له تورکییه وهرگیردراوه، ۵. مقبر، مط دار المعرفة، بغداد، ۱۹۵۳، وهرگیردراوی عه ره بی شیعریکی دریژی عه بدولحه ق حامیدی شاعیره، ۶. ج. ه کرامرن، المعرفة الاسلامیه ومدی تأثیرها علی المدنیة المسیحیة، مط دار المعرفة، بغداد، ۱۹۵۵، وهرگیران، ۷. المنتفق فی النهضة العراقیة الحدیثة، مط دار المعرفة، بغداد، ۱۹۵۶، ۸. الاسرة التعلیمیة فی الناصریة، بط دار المعرفة، بغداد، ۱۹۵۶، ۹. ماذا فی کرکوک، مط التتویج، کرکوک، ۱۹۵۷.^{۲۰}

^{۲۰} حسین سوزلو، معجم المؤلفین التركمان، الجزء الأول، شركة فضولي للطباعة والنشر، کرکوک، ۲۰۱۳، ص ۲۵۷؛ نظام الدین ابراهیم أوغلو، موسوعة علماء التركمان فی العراق، ۲۰۰۷، ص ۱۸۴؛ الدكتور ابراهیم خلیل

جیگهی باسه، پیره میرد سه بارهت به میژووه کهی که رکوک
"کرکوک تاریخی" (دووه م به ره می نووسه ر) نووسیویه:
«ته ئریخی که رکوک

له ژیر ئەم ناوه دا سه ره تایی سه راوردی که رکوک ده رچوو،
خاوهنده کهی که فه میی ناوه، وهک ناوه کهی هوشمه نده، به
یادگار نوسخه یه کی بو نار دووم، بی گومان زور کهس ئەمه یان
دیوه و هه ر که سه به رهنگی لئی ئەدوئی.

بیته سه ر من، به هه موو دل و ده رووم ستایشی ئەکه م،
چونکوو تا ئیستا کهس ئەم هونه رهی نه خستوو ته مه یان؛ ئەوی
په سندی ناکا، ئازا بووايه شاره که و خا که و مه له نده کهی خوی
به خه لک بناسیایه، ئەمه به هه موو شیوه یی که وه وه طه نپه رودریه،
شیوه ی به یانیشی طه رز و ئاههنگی ته ئریخنوو سییه، لوقه ی
شاعیری و لاقه ی له قله ق راست و ره وانه، ئەفسانه و داستانی
مه غزی پیشینانی پارووی قورسی ته ئریخی پیوه قووت ئەدری.

خوا به ر خور داری کا، خۆزگه هه ر کهس خوی به هونه ر مه ند
ئەزانی، له ره گ وریشه وه تیره و بنه چه ی خوی و گوزرشاتی
مه رز و بوومه کهی بدووايه و به خه لکی بناسیایه. ئەگه ر بلین: تو
بوچ ناووسی؟ ئەلیم: هه ر هینده م له بارایه!!»^{۲۱}

سعید ونجات کوثر أوغلو، کرکوک: بانوراما التاريخ والانسان، الجزء
الثالث، کرکوک، ۲۰۱۹، ص ۳۹۰-۳۹۱.

دوستی به ریزم کاک سمکو به هرۆز، وینه و ژیا نامه ی ئەم نووسه رهی بو
په یداکردم، سپاس و پیزانین بو هاوکارییه کهی.

^{۲۱} رۆژنامه ی "ژیان"، سلیمانی، ژماره ۶۸، شه موو ۱۵/۲/۱۹۳۶، ل ۵.

- وهستانی گۆقارهکه:

هه موو ئه و سه رچاوانه ی که له م گۆقاره دوواون، پشتیان به زانیاری لای عه بدوره زاق حه سه نی به ستووه و وتووایه هه ر پینج ژماره ی لئ ده رچوو و به هۆی هه لایسانی جهنگی جیهانییه وه و له بهرته وه ی جه ماله دین بابان چوو ته ریزی سپاوه، وه ستاوه. هیچ به لگه یه ک به دهسته وه نییه، ئه م قسه یه به سه لمینی.

ئه وه ی زانراوه گۆقاره که نیومانگانه بووه و ژماره ی ۱۳۳۰/۳/۲۴ ی رومی (۱۹۱۴/۴/۵) ده رچوو. ئه گه ر راست ژماره هیشی هه بووی، ده بی له دوادوای مایس یا سه ره تای حوزه ی رانی سه له که دا بلا بوویته وه. به وپینه، هیشتا دوو مانگیک پتری ماوه تا ۱۹۱۴/۷/۲۸ که ئه و جهنگه گشتیه ی تیدا ده ست پی کراوه و ده وه ته ی عوسمانیش له ۱۹۱۴/۸/۳ دا ره شبگیر (نه قیری عام) ی راگه یاندوو و بریاری به شداری تیدا داوه. ۲۲ واته ئه گه ر حال وباری گۆقاره که خراپ و توشی تهنگانه ی قورسی دارایی نه بووی، له وانیه چه ند ژماره یه کی تریشی لئ ده رچوو بی. ژماره ۴، له "تکا و لیبور دن" یکدا، ئاماژه ی بۆ ئه وه کردوو که ئه و ژماره یه له بهر کزی دارایی دواکه وتوو و له ۱۵ رۆژه که ی خوی دا ده رنه چوو، تکای له به شداران کردوو به زووی ئابوونه بنیرن. هیچ دووریش نییه له بهر ده ست تهنگی درێژه ی پێ نه درایی و وه ستایی.

له لایه کی تره وه، عه لی که مال باپیری هه والنیر و نووسه ریکی گۆقاره که، وتویه: هه ر سه چوار ژماره یه کی لئ بلا بووه ته وه،

۲۲ عباس العزای، هه مان سه رچاوه ی پیشوو، ل ۲۵۲.

دیاری نه کردوووه کوی ژمارهکانی چهند بووه. ئەم خاله، تا ئەو دەمه که دوایین ژماره، یا ژمارهکانی گوڤارهکه به تهواوی دهکهونه بهردهست، هەر له گومان دا دەمینیتتهوه.

پێرستی نووسینهکانی "بانگی کورد":

ژماره	ناونیشانی بایهت	نوسهر
١	تاریخ و فهلسهفه‌ی تاریخ / ١	بهههشتی،
٢	پاشماوه‌ی تاریخ و فهلسهفه‌ی تاریخ / ٢	رضوان
٣	اخلاق عمومیه	بهههشتی
٢	بتون بر سرگذشت	توفیق فیکرهت
٤	ریاب شکسته‌دن: سیس	
١	کردلر نه یاپمیدر؟	بابان زاده
١	قصه‌ی خۆبه‌خۆیی	جه‌ماله‌دین
١	یاری	
٢	دفتر غرابتدن بر باپراق	
٢	فریادلریمز	
٢	وهقت و نه‌قده‌: وهقت، نه‌قده‌ نییه، حه‌یاته	
٣	بر کویلونک حسبحالی	
٣	کردلرده زراعت	
٣	وهقت و نه‌قده - پاشماوه / ٢	
٤	کردلرده وحشت	
٤	عه‌داله‌تی ئیجتیماعییه	
١	بغداد و بغدادیلر	خاکی
٢	اجتماعیات: محیط مادی و معنوی / ١	به‌غدادی

۲	محیط معنوی-۲	
۴	محیط معنویک آردی	
۱	اجتماعیات: نره دن باشلاملی؟	سوله یمان توفیق
۱	تاریخی صحیفه لر: تاریخ اکراده بر نظر/ ۱	شوگری فه زلی
۱	ادبیات اکراده بر نظر/ ۱	(شگری)
۳	عهد اسلامده تاریخ اکراد/ ۲	(الفضلی)
۴	ابوالنجم بدر و اوغلی هلال/ ۳	
	حیسی مه عاریف، فیکری تهره قی له ناو	صدقی
۱	کوردان	
	عالمه من مه شغوولی فیکر و کورد	صائب زاده
۳	خهریکی وه حشه ته	سلیمانیه لی
		محه مه دعارف
۳	آسیاده حیات	خطیب زاده
		عطاء الله افندی
۳	بر تضمین	که مال زاده
		علی نه کرهم
	بو شاگردانی مه کته ب: نه ی گولی	سلیمانیه لی
۴	گولزاری دین، نه ونیهالانی وه طه ن	زیوهر
	شه هیدی چاوی مه خمووری دلارامیکی	علی که مال
۲	بی باکم	باپیر
	اقتصادی صحیفه لر: سعیک مثریتی/ ۱	فیکری
۲	اقتصادی صحیفه لر: سرماینگ مثریتی/ ۲	
۳	بر خاطره مناسبتیه	ک. س.
۴	بو گه رانی ناشی دل فرمیسکی چاو	کوردی
	ناقده نیزه	

۲	بانگ کرد رساله‌سی اداره‌خانه‌سنه: سوزم بانگ کرده	م. به‌هائ‌دین
۲	بانگ کرد رساله‌سی اداره‌خانه‌سنه	ع‌ره‌ب‌زاده م. فه‌می
۴	بزده گنج‌لک	م. ک.
۲	فقیر عائله - محاوره	مصطفی کامل
۱	ره‌قیب و مودده‌عی فیتنه‌ی ..	نالی
۱	زولفت له قه‌دتتا که پ‌ریشان و پلاوه	

بابه‌ت ناوی نووسه‌ر نادیار:		
ژماره	ناونیشانی باب‌ه‌ت	زنجیره
۱	بایان زاده عاصم بگ	.۱
۱	غایه‌مز، مسلک‌مز- بانگ کرد	.۲
۱	بایان حقی بگ	.۳
۳	اون بش گونلک حوادم	.۴
۴	بزده اسلامیتک صورت تلقیسی	.۵
۴	حکمت دیکنلری	.۶
۴	اون بش گونلک حوادم: مکتب حقوق کتبخانه‌سی	.۷
۴	پیام	.۸
۴	مجلس اداره' ولایت اعضالغی	.۹
۴	انتخابات	.۱۰
۴	غریب بر جنایت	.۱۱
۴	بیلجه‌مز	.۱۲
۴	بن‌ن‌یم	.۱۳

بنکھی ژین

وينهه

ژماره كانى ۱-۴ى گوڤارى

بانگى كورد

بنكهه زين

بنکھی ژین

ساحب و مدير مسئول
بابان: جمال الدين

بدل اشترك
سنه لکى فرق بش آتى
آلبانى بکرمى بش
غروشد
سالى چل و پنج شش مانكى
بيست و پنج قروشه

آدرس :
تسهيل امور اداره سى

مسكمرته متناسب مقالات نافعه به مسئول آجيقدر

۲۶ كانون ثاني ۳۲۹ شمديك اون بش كونده برنشر اول دور ۱۲ ربيع الاول ۳۳۲

تياوسراوه	مندرجات
فلسفه و فلسفهى تاريخ : بهشى	ظاهرا، مسلكيز : بانك كرد
قصهى خوبخويى : بابان : جمال الدين	كردلر و كردستان : بابان : مرحوم حقي بك
حسن معارف ، فكر ترقى : صدقى	تاريخ اكراده برنظر : شكرى افضل
لنا و كردان	كردلر نه بايمليدر ؟ : بابان : جمال الدين
ادبياتى شاعر شهيد : حضرت نالى	سسيك مثيرى : فكرى
يارى : بابان : جمال الدين	بغداد و بغداديلر : خاكي بغدادى
	زهدن باشلاهملى ؟ : سلیمان توفيق

نسخه سى الشمس باره در

آداب مطبعه سنده مطبع اول نمشدر

مخابرات عليه

رجا :

علامه عراق زهاوی زاده جمیل صدق افندی حضرتلربنه
قومیزی ارشاد ابدہ جک مقالات فاضلانہ لریله رساله مزہ، زینبیب
اولق ایستر .

تشکر :

رساله مزہ درت آبونہ بدانی کوندومک صورتیله ترقی پرورانه
برحبت قومیه اظهار ایلیمان خاقیده : جاف امراسندن محمدعلی
بک حضرتلربنه علناً عرض تشکر ایلرز.

اعتذار :

قره طاغی زاده شیخ علی افندی حضرتلربنه
مقاله کز، رساله مزک مندرجاتی ترتیبه ویرایش اولدیغی برصردده
کلدی. درجنه امکان قالمدیغی جهنله نسخه آتیبه تهملیق اولندیغی مع
الاعتذار بیان اولتور

في ۱۲ ربيع الاول سنة ۱۳۳۲ (بازار) في ۲۶ كانون اول ۱۳۲۹

غايه من ، مسلّم	ومنور لرحمك مظهر تقدير ومعاونتي اولسون
ارتق هر قوم كي كرد قومي ده عثمانلي	بوني ده عرضه لزوم كور يورز كه
عائله اجتماعيه سنده تحيز ايتمك مقصديه	كردك پيشدار تجمد كاري اولان (بانك
علت منمنه سي اولان جهالته اعلان حرب	كرد) جريانات سياسي دن مباعدت
ومقصد مقدسه ايرمك ايچون ده علم	تظاهرات افتراقچويانه دن نفرت ايدر .
وعرفان اردولر ينك حمايه سي آلتنده رفع	كردك بر غايه سي وار . اوده عثمانليغك
لواي محاصمه بي (بانك كرده) توديع ايدبور	آل باير اغي التنده فرج ، فقور ، حر ياشامغه ،
كرد ، جهالتك : بيان مليسنده آچديغي	خلافتك صادق ، ناموسكار بر كوله سي
رخنه ارسي ، بنيه قوميه سنده اجرا	اولغه استحقاق كسب ايتمك ايچون بولديغي
ايتديكي تخريبات مدهشه بي اكلابور	در كه سفلا دن فكراً يو كسلمك دن عبارتدر
وبونك انبج وانبج علماً ، فنا تجمد وترقي	بانك كردك مقصد اساسي سي ايسه : كردك
ايتمكله قابليت تعمير به كوستره جكنه	ترييه فكريه واجتماعيه سنه خدمت ايتمك
عقل ايرد يورور . قوم زده بو انتباهي	كردك عثمانلي عائله اجتماعيه سنده زنده ،
كورمك هر كردك قلبي لبر بزمه مدت قيله	قوي ، منور بر عضو اولسنه چالش مقدر .
جفنه شبهه من اول مقله برابر نمي ايدر زكه ؟	ايشته ؛ بانك كردك مسلكي ، غايه سي . .
شوجسارت تشبث كارانه من زنگين	بانك كرد

بابان : حتی بك مشار اليهك برايكي ساعت اولكي نوحلت
 بشریتك وجودیله افتخار ایتدیكي دلسوزانه سي «اولور سه م كورمه دن قومده
 نوادر سے قره طو پراقله، سینه ظلامنده امید ایتدیكم فیضی . یازلسون سنك
 صاقلامقدن محظوظی اولیور یوقسه قبرمده وطن محزون بن محزون» یتیمی
 بیوك سیالرك تصویب زوالندن یدقاسیه تمثیل وقومنه اولان مر بو طیت قومه سنی
 اجلی ذوقیاب اولیور ؟ بیلمز ۰۰۰ تبیین ایتدیكي ایچون عیناً درجیله تزیین
 عثمانلیلرك اك بیوك داھی سیاسی ستون ایلورز .

کردلر و کردستان

کاتب اجتماعی اولان بابان زاده اسماعیل
 حتی بك ده بر قاج کون اول بویله بر افول
 ناکهانی به معروض قالمش و دیده حسرتی
 کریده بوراقوب تیجیل ایتدیكي قومنه
 معطوف اولدیني حالده فتك بشریت اولان
 اجله تسلیم حیات ایتمشدو .
 مـفـویـنـلـه مـفـتـخـر اولدیغ کرد قومی ده
 بو کون بر اثر تجدد و حیات کومترمه که ایشدی
 اوده شمس نابنك حربنك تأثیر فیضا فیضیله
 وشجره پاک عثمانینک برغنص مهم سایه داری
 صفتیله نشـ و نمابه ، تأمین موجود بنه عزیم
 ایتدی .

بونجم درخشانک ناموسم افولنه اعلان
 ماتم ایتمکده بتون عثمانلیلردن زیاده کردک
 علاقه دار بولنیور .
 نهر جوشان و برکت نشان اسلامیتک اک
 آبدار والک جاودانی بر ایغنی ککنله
 مـمـظـمـه عثمانیه نك الامـ تحکم والک رصین بر

ای وجود معزز اسن طو پراقله
 قارشوب چورویه جکسک فقط امید
 اول که؛ نام بچلنک نوره هیمی کردلکک
 آفاق تکریمندن اصلاح زوال پذیر اوله میه جقدر
 برج استنکائی تشکیل ایدن بو قوم پاک و تزیه
 هرشیدن اول اسلامدر . آندن سو کره سبب
 حیات اتم و بادی . مادت عالم اولان اصول
 مشروطیت دائره سنده خالص و بی غل و غش
 برعثمانلیدر و درجه نالته ده کرددره . بنا علیه

شوطانله محشمه ومقدسه اسلاميه وشوهيت
 مهيه عتايه نك الامم بر كني، ك مفيد
 وثمره دار بر عنصرى ، ك مطيع ومنقاد بر
 فردى اواق شوعمو ميتدن ذره قدر اشكاك
 اجمه نك اوزره كندى ظيه مل مايتنى، كندى
 سعادت ذنيه نى صورت خصوصيه ده
 استحصاله جامد وساعيدر .

كرد، د ثره نجات اسلامه داخل اولدينى
 زماندن، ينى ادوار اوليه بجزدن، صدر
 اسلامدن برى هيچ رزمان بودين مقدسه
 قارشو عريان اجمه مش وايمز وايجه چكدر .
 كرد باضوع والرضا بلا استيلا شوكت و سطوت
 عتايه به شرفياب دخول اولدينى كوندن برى
 هيچ رزمان عتاييله، قارشو اثر اهانت كو .
 سترماش ، كو سترمز وكو ترميه چكدر .
 حالا كرددر ملتى، شكل ومنظره خارجه نى
 هويت ماديه ومعنويه نى دزه قدر ديكشدر
 مايشدر . بونكله بر ابر عتاييله ده بر جبل
 مئين اتحاد ايله مرتبط قاشدر . دنيا ده هيچ
 بر قوت تصور ايديله من كه كردلك ايله عتايه
 نلياتق آره سنده كى بوا متراج قدبى، بو حيل
 قويمى ازاله به موفوق اولسون. عتايلياتق كردلك
 و كردلك ده بالمقابله عتايلياتق جمع ايمش ، بو
 ايكي كله نك مدلولى بر برينه بر حلول مطلق
 ايله حلول ايمشدر. عتايلياتق معاذ الله محو

اولورسه كردلك نى نشان قاير . كردلك خدا
 نكرده مضحك و كرام اولورسه عتايلياتق
 ضيف و پریشان اولور .
 بونكله برابر ارتق مايتنك مخوف ظلامنه
 بردها آتق ايشه مديتسز ساحه نسيانسه
 آييله نى واجب اولان دور سابق استبداد .
 عتايلياتق الامم بر ديره كنى تشكيل ايدن
 بو عنصر قوتى ده ازمش، ديكر عناصره
 نظر آدها الم بر صورتده خير بلا مش ايدى .
 حكومت سابقه على الاطلاق عدو فكر ايكن
 كرد قويمى حقتده هم عدو فكر، هم عدو لسان
 اواش ايدى .

اسالى بر تضييق دائمى، تقابلى واقعا سرسم
 قيلار فقط قطع لسان ، بر مائى هم ابكم هم
 سرسم ايدر .
 ايشته بترجه ظلمك آجيه نى ، ك تكمير
 قبول ايمز نخر پياتى اجرا ايدن بودر .

كردلر، بواستى نك ايله يانكز قوميتلر نى
 دكل مذهبلى بيله غائب ايمك اوزره ايدلر .
 بر چوق يرلرى بر جهالت قاحشه قابلامش،
 بر چوق كردلر عادتاً انسه نكندن چقه مش
 ايدى. وحشت جهالت ، مبادئ مذهبيه
 واعترافيه دن بى تدبير بولنقى كنى اسبابك
 تاثيريله زوالى كردلر يانكز موجود بتلر نى
 دكل، موجود بتلر نك بيله مز طائيد قلمرى
 شرف و حقيقتلر نى ، ناهوس مليلر نى بيله

زنکدار اولوق تهلکه سنه معروض قالمشدی
 زراحت حکومت سابقه انواع آمدنیات و اعتسافات
 اجراء بدر تملکاتی خراب، معصومہ لری بیاب
 ایدر بقما کر لکه آتش و بوق قتلہ تخریق ایلر
 صور کرده ایشک ایچندن کو یا صاف و نزیه
 صیراق ایستیه رک بتون جنابتلری کردلرک
 و حشتمه، کردلرک تصدیه، کردلرک خونخوار
 افنه، کردلرک خسارت طبعیه عطف
 ایدردی .

مطبوعات جهان ایسه حکومت ایله ماتی
 اشقیاجتیه سی ایله صویلوب صوغانه چو بریلان
 زوالی مظلومی قارشید بره رق حکومت
 عثمانیه دن بحث ایدر ایکن کردلرک فریاد
 و شکایتی عیوفه جبقارردی .

افراد معصومه ملتی طوقان . فقریات
 آتیده بوغار ایدی .

حکومت ایسه صوصار، صوصمق ایسته
 ظلمدی . چوبانی قورد اولان بر رعیه ک انجام
 کاری ذاتا باشقه نه اوله بیلر ؟

کردلرک آتیلان غلیظ بهتانلرک بری ارمینلره
 کویامن القدیم عداوتی بولمسی، کویا ارمینلرک
 اوتهدنبری دشمن جانی اولمسی ایدر .

دور سابق تاریخ بشردن طی اتمک ممکن
 اولسه هیچ بر قومک قومشوسی، دائه ارفیقی
 اولان دیگر بر قوم ایله اودرجه حس امتزاج
 ایتدیکی کووریله من، نه حاجت؟ دور سابق

میدانه کلنجایه قدر کردلرک قارشو ارمینلردن
 نه وقت بر شکایت صادر اولدی . کردلرک حقیقه
 ارمینلر جانیه قصد ایتش اولسه لر ده اول
 بر این معاهده ناسنک ۶۶ نجی ماده سی ده
 مشیه تفکر دن طوع غماش ایکن کندیلرینه
 اسناد اولان بو وحشتلری اجراء ایتزلر، دشمن
 دیه، دیه دشمن ایتلرینه رهمق بر اقدقلری
 ارمینلری چوق دنبری بی ثر بر قه لر می ایدی
 سائر عثمانیلر کی کردلرک غیر مسلم وطنداشیلر .

بنک مذهبه جان و مال و عرشه رعایتکار درلر .
 مع دنیه شمدی ارتق بوالیم خاطر اتی
 بوراقلم حکومت سابقه ایچون بادی حجاب
 و خجانت اولان خطیبات اوزندن برسونکر
 کچرلم و زرق استقبال بزمدر . دیه رک درت
 ال ایله دامن سی وغیره ساریللم .

اوت! چاشمق ، کیجه لی کوندزلی
 چاشمق، ارا، سز، راحتسز، فاصله سز ،
 چاشمق، بزشره لیلرک و شسر قلیلر ایچنده
 خاصه کری قاش اولان کردلرک برنجی و صو کچی
 یایه جقلری شی بودر .

چالشمقه بره دن باشلامق ایجاب ایدیه چی
 بحثنه کلنجایه اولام عارف، صور کره بنه معارف
 دهاصو کره؟ . بنه معارف .

جناب حق بو اغورده جاشان ارباب همتتزی
 موافق باخیر ایاسون .

تاریخی صحیفه لر :

تاریخ اکرا ده بر نظر

جسیمه ایله دائمی حال اتفاقدن اولوب بر جوق
زمانلر سر بستانه امر احویات ایتیش و اوتوبه
برویه ولوله انداز سلطوت و مهارت اولمقدن
ده کیر و قاله، شلردر.

کرد ، شوب آریدن قابلیت فطریه
سیله معروف بر قومدر. اوئل احوال لری
اقوام ساردن زیاده اغیره قدم آنتدمه مستوردرد.
نفظ، کشفیات عمیق و تدقیقات دائمیه به قف
وجود ایدن علمای بشرک چیر ذست مهارتی
بوچهره حقیقی ده نقاب مجم و ایتدن سیبروب
کاشانه معلومات بشریه بی رونق دار ایتیمی
قابلدرد. بونکله برابر کرد قوم شجیمه نك آسیا

کردیم ادر لری میلاددن تقریباً ون بدی
عصر اول بابلی استیلا، مستملکه حالته افرانغ
آنور لری ده معاهدت صاجیه عقدینه مجبور
ایدوب اوحوالیده اوج عصره قریب بر مدت
اجرای حکومت ایتدکلریدن انهار جسیمه
حقربله زراعتی اصلاح و معموریت مملکتی
تزیید ایتشلردی.

انسال قدیمه سی ارمه سنده بک پارلاق برماضی به
صاحب اولدینی واعصار سالفه نك سجنه حیات
سیاسیه واجتماعیه سنده مهم، مهم روللار اوینا
یبتی حقائق مثبتة تاریخیه دندر .

بدمه بردوات قوی الشکیمه مرتبه سته
نائین و بین النهرینی صارصان آنوریلر، اردولرینی
کردم مهارت حربیه سیله نجهین ایتدکلری کچی
بابلیلری تحت اطاعته المیش و اخیراً بابل
حکمدار لری دخی کردلرک قوتنه استناداً
آنوریلری مغلوب ایله مشدر.

کرد قومی من القدم سائر شعبات آریه
کچی (هندکوه) دن دجله نك شمال شرقیه سته
هجرت ایتیش و اوحوالیده کی سر بلند و محترم
داغلردن متوطن اولمشلردرد. ساکن اولدقلری
محلک صعوبت سیروسفری جسیمه دائمی
بر صورتده اجتماع و تداول افکار ایتدکلدن
محرور اوله رق ازمئه وایده مستقل و مدید
برعضویت اجتماعیه، منتظم برهیت سیاسییه

والده سی قسماً بر حکومت کردیه دیمک
اولان مدیه حکمدارینک قزی (کیخسرو)
نورانده، مذکور (قوروش) کردلرک جلا
دتلری سایه سنده جزیره یی بین النهریندن
باشلا یوب تراکیایه قدر توسیع فتوحات
ایله مشدر .

وجوده کتره مشلر سده علویت طیمه لری
طولایسیله اطرافلرنده یشایان حکومت

والحاصل کرد قوم شجیمی ازمئه وایده
بعضاً متعلاً، بعضاً حکومت یاتره ایله متفقاً

بهضأده وقتاً اطاعت ایتکه دایم وجودیت
ایتمش، قوشولری اولوب بوکون اسلمری
انجیق مزار طاشلمرنده و آیده لر اوستده
اوقونه بیان آتوریلر، بالبلیلردن قات قات،
صدمات و مجادلات حیانه منجمل اولدیلرینی
جهانه اثبات ایله شلردر.

کردمر زمانلری قنون عکریه بی ده
زیاده توسیع ایتمک ایچون اولدیلرینی رومایه
کوندرمسک کبی مؤثر ترفی پرورانه ده
بولمشلردر.

شمس تابان اسلامیت فوجیه مکّه مکرمه ده
شهمه یاش ظهور اولدقندن ص و کره نوم
نجیب صربک اووقور و همم کار خازیلرینه
قارشى دجله نك شرفنده لك زیاده اظهار
شجاعت ایدن کرد چنگاورلیردر.

کردلر شرف اسلام ایله شرف اولدقندن
صوکره شجاعتلرینه منظم اولان معرفت
حقوق آللری بره موقع ممتاز اصداد ایله مشدر.
قوجه انقلاب عباسی بی وجوده کترین
(ابو مسلم خراسانی) کردد اهیسی ایدی. کردلر
عباسیلر زماننده مستقل و مرکز خلافتنه
مربوط متعهد حکومتلر تشکیل ایله مشلردی.

خانیقده (نجی عنان) برزنجیه و شهر زورده
(نجی حسنه و بی) دیار بکرده (نجی مردان)
لورستانده (انابکیان) حکومتلری هیب کرد.

لردن عبارت ایدی. ایران و علی الخصاص
خراسان برچوق زمانلر قبائل منفردنه کردک
تحت اداره ننده بوانیوردی. بونکله برابر
انجای ممالک اسلامیه هیچ بر زمان کرد علماء
ادبا و شاعر استندن خالی قالامشدی. جنتمکان
سلطان سابع اول - حضرت تلمی مشهیر مؤرخین
اگر اددن ادویس شتینک همتیه کردستانی
فتح سیورد قلمری زمان امرای اگر اد حکومت
ابد مدت عثمانیه هماه می آنتده حیثیت اجتماعیه
وسیا سه لرینی محافظه ایتمش و مقام خلافتدن
کورد کلری عواطفه قارشو بر عنصر صادق
و فداکار اولمائه مفتخر بولمشلردر.

بالاخره دولت علیه عثمانیه به قارشو اجرای
خسومت ایدن ابر نیلری ده متعدد دفعه لر
نارج ایتمشلردر.

ازمنه خیره ده حکومت مادریه بی تشکیل
ایدن نادر شاه افشاری عشر نندن کرد بر
چنگاور اولدینی کبی حکومت زندیه بی
تأیس ایدن (عبدالکریم خان زند) دخی زند
عشر سنه منسوب کرد بر مرد صاحب تمکین
ایدی.

خلاصه نظر انصافه تدقیق اونور سه
کردلرک پازلاق برماضیسی، معیندار ادبیاتی
اولد یغنه هر کبی قناعت حاصل
ایدر.

مع هذا بڑے بولردن دھامم اولانلری
 بون الله تعالى (مالك كرد) صحائفنده قارئین
 کرامه عرض ایده چکز.
 بغداد: شکری الفضلی

کردار نه یا پمیلیدر؟

حضرت نغمه نهدر تقدیر آغری کله بیله هر
 شیدن اول اعتراف ایتملی بڑکه؛ بڑکردلر عمان
 جهانک امواج خروشان ارمه سنده چاقالار
 نغمه و کوردیکز صدمات ابله بنه اجتماعیه
 منزده لیش، قوت قطریه نی غایب اجتش بر
 حالده دست مددکارک ظمور بنه مترقب بولمقدمه
 در. اوت! بو، اوبله برحقه قدرکه؛ شاعری هر
 وقت کوزلر مزده کی عدم بصیرت برده سنی
 بر توب دماغنم حلوله مقدر بر ما بقی حاضر در
 ایشته، بچاره قوتنم افرادی اوبله بردا، بی
 امانک پنجه قهرنده، بر فلاکت اجتماعیه تک
 پیش تجارزنده عرض موجودیت ایدبور .
 ویشابور .

فقط ، بونی ده اکلامی بڑکه بر وجود
 مملول شو بکر منجی عصر و ظاه ارتق پاشابه ماز
 مجادلات اجتماعیه ساحه سنده مغلوب
 اولماق ایچون وجود ملیه می شیو مرض
 اجتماعیک دندان زهر ناکندن قورنارمه
 چاشمق بشون کردلرک وظیفه اصلیه نی
 نشکیل ایدبور.

ذاتخاق اعظم (ان ایس الانسان الا
 ما هی) فرمان جلیلیه هی نیجیل و سیدین
 نصیبه دار اوله میانلرک حلول ایده چک وقتنده
 انسان نامی آنتنده پاشامه غیر مستحق اولد .
 قلبی ایما بورد میورلری ؟ ایشته، او وقت
 ده بو کون بولندیمز عصر تکاملدر ...
 حلول ایتدی ..

مادامک بشامق ، مفکوره منی پاشامق .
 ایدبورز . باری مواجهه سنده بولندیمز
 کردار فزادن کندیمز قورومغه اولسون
 جهد ایده لم .

بشریتک بو کونکی مرتبه برین مدنیتی
 بولسنه، کوردیکمز ترقیات و ابداعات خارقه تک
 دائره مکان و وجوده گنه هپ سی ، متین
 بر سی سبب مستقل اولمشدر .

حیات اجتماعیه منی بولندیمز درکه
 بستیدن بر کره قورناروب سلم ارتقا به وضع
 ایتدی؟ او، ذروه کمالی بولنده دوچار
 عسرت اوله ماز .

ایش ، بر کره قومداشلمزه استقبالی
 وارقه سنده موجود اوچوروملری کوشتره تک
 بوسون طوتمش دماغلری نی شور به سی ایتکده در
 صرف ایده چکمز مساعینک نمره نی اقطاع .
 قدمه احتمالک بر آرکی بکرز . بوناخر بزی
 کر بوته یا بسوق ابله نه ایت ساعیا به منی

خللدارانجامه. چونکه سی بشره قارشى
قاب آورده قواوت اوله جق بر قوت مانعه متصور
دکدر .
بوغایه شریفیه وصول ایچون محروم -
اولدیمز وسائط متمدنک پیشنده، علم احساس
وجود ایدبور .
دینک اولبورکه: شمدهی الك زیاده محتاج
اولدیمز شی علمددر. بواجتیا جک تأییبی
ایسه مکتبلره ، دارالعرفانلره مس احتیاج
ایدر. منورلرمز ، زنگینلرمز بواجتیا جی
اهمال ایدبورلر.
مساعده مایه دن محروم اولان منورلرمز
نوعا معذور لیکن زنگینلرمز - مساعده
لریله - محمول قصوردر. کردلرک کویلرندن
صرف نظر نسبت معصوم، متمدن اولان برلرنده
مجباقاج خصوصى مکتب وارددر؟! هله
کویلرمزک، کویلرلمزک انظاره وضع
ابتدییکی لواح وحتت وسفالت قابلیری داغدار
حزن و الم ایدمه جنت بردرجه در. مشروطیتدن
بری بالجلله عناصر، علم و معارفک تأثیر سعاری
آئنده جمینلر تشکیل، خصوصى مکتبلر
کشاد ایدبور. نسل آئینک تربیه نکریه
واخلاقیه سنه صرف اعتنا ایدبور و بزم کی
ظالملرک انظار تقدیرینه هر کون بوجه ترقی،
هر لحظه بر نوع تجدد عرض ایدبور.

اجزای عنانییهی تشکیل ابدن دیگر
عناصر فرده شلمزدن اوله - سون عبرت آله
مزسه ق بزم ایچون شاهراه فلاح مسددود
قاله جقدر. بنا علیه خانه سنده هر کون قرق
اللی کتیبی اطعام ابدن زنگینلرمزى محبت
قومیه و ملیه نك کندیلرینه تحمیل ایتمکده
اولدوغی وظائفی ایفایه دعوت جسه - آرئنده
بولتیوروز .
انسان دائمًا تشبثاتی کندی شخصنه ،
کندی قوننه استناد ایدرک - ساحة وجوده
کترملی ویشاملیدر .
هر شی حکومتك دوش تحملنه آتیق
معقول اوله ماز. زیرا بر قومده تشبث شخصی
حسی اویاتیمچه او قوم، اومات قابل دکل
روی ترقی کورمز .
شمدهی کرد زنگین و منورلرینه توجه
ایده جک وظیفه استقبال ایچون یتشه جک
نسل حاضر و آتی نك تربیه ملیه لرینه، دما -
غیرینک فعالیت و منوریتنه غیرت ایتمکدر .
قلبی حس مایت و قومیت ایله چربناز هر کنج
وظیفه سنی بیلر و ایفا ایدر. بو، تحت ضما -
نده در. یا لکز زنگینلر اوت یا لکز زنگینلرمزک
حیه تلرنده وجوده کتر دکلری عظیم ثروتلرک
نهایت بر جاهل اوغل و یا حفیدک دست قدر
ناشانه سنه یکمکله - شفاقت کرداپلرینه برر

قطره علاوه داشته بر فائده تأمین ایدمه مامنی
 کورمک الیم بر حالدره بونک هر وقت امثال
 عدیده سی کورمکده ز... ثروت موجوده لر بی
 بویله بر فنای محقق فارشیسته بواندیر مقله
 افراد عابله سنک حضور و رفاهتی سلب ایتمدسه
 بر قسمی اولسون هر بقی بواندیر قمز کرداب
 جهانندن بزی مسای سلامت چیه اوره بیله جک
 امور خیریه به تخصیص و بونکله هم انبای
 چندلرینه معاونت، هم ده عالم انسانیته خدمت
 ایدمه لر نه ولور؟

اقتصادی صحیفه لر :

سعیك شمريتى

بنا علیه : زنگنه بیلر من کنج فکری
 منور انزله توحید مساعی ایدرک مختلف
 محالدره شهبه لر ی بولمق اوزره بر جمعیت
 علمیه تشکیل و نوکا مرکز انجمنه و نلر
 بوجمیتک وظیفه سی ده کرد نسل آیینی
 حاضر تربیه سنده پتشدرمک اوزره
 ایجاب ایدن برلرده مکتبلر تأسیس و جاهل
 پدیرلری معصوم چو چقلر تی علم و معرفت
 تحصیلته سوق ایدمه جک بر قابایته ایصال ایچونده
 مرشدلر ، معلملر تمینی اوله جقدر . بونک
 برده حمیتلی کرد زنگنه بیلر منک بی سود
 مهارتندن تصرف ایدمه جکلری مبالغه
 مفتوح بر (طانه مارف) سندینی اوله جقدره
 والا تکرار ایدبورم کردلک عمان مدینتک
 امواج خروشانى اراسنده محو و نابود اولور

علم اقتصاد، رونک وسائط استحصایه سی
 اوجه عطف ایدبور سده معنای حقیقه سبله
 عامل اکبر ، پدر استحصال انجق سعیدر ،
 محیطک فیض و برکتی ، سرمایه نیک
 مبدولیتی متمر بر سعیه تماس ایتمدکجه نه به
 یارار؟ سفالت اجتماعیه سی، زبونی اقتصادیه سی
 یک ایی بیلدی کمز ، تقدیر ایتدی کمز عراق ،
 کردستان ادعای واقعه مزه غایت جلی بر مثال
 اوله بیلر . عراقک واسع ، منبت ساحه لر بله
 فیاض نهر لر بله سعادت و ثروتدن محرومیتنی
 شهبه سزکه ؛ بر سی شمردن بیدیتی تواید
 ایدبور . متمر دیدم چونکه ؛ بزده اساساً
 سی موجود ، لیکن شرائط مقتضیه سی
 داخانسه جریان ایتمدیکی ایچون نمره سی
 مقفود بولنیور .

ایشته ، بونوع سعیمزی حیوانلرده کی
سی ابله مقایسه ایدر سه ک فرق ، سی انسانیدم
complémentaire de travail دیلان
بر متمع واردر که تأمین حیبات ضرور به به
مقصور اولان سی حیوانیدم بولنمستدن
عبارت قایلر .
سی انسانیدم کی بوجز متمع ادراك
عقل ، مکتسبات علییه ، تعالی مستوی کی
شیلدر . بر حیوانک سی ایسه صرف مادیدر .
بر سوق طبیی ابله جریان ایدر . انسانلرده
ایسه اوبله دکل بر آهنگ تکامله نابعدر .
حال ابتدائیدم بولنان بر انسانی نظر
اعتباره آرسه ق بونک سی مادبسی یاننده
ثابت قایل بر عقل ، بر ادراك جزئی اولدبقی
کورورز . بو ابتدائی انسان ، ساحه وسیع
مدیئده قدر ایلرله سی عیك جز عقلیه ده
اونسبده توسع ایدر و کاله طوضر ایلرلر .
مصراهراملرینک يك آخر مانز مه سی انسان
اولان اسیرلر طرفندن چکدر بر اشدر .
بوکون ایسه مدینتک تمالیسی ، جزه
ادراکک توسعی نتیجه سی اوله رق بو کی
امور شتاتک انک کوچک بر انسانک ایکی
پارماغیله حرکت کلاان بخاری و سلندرلر ،
واسطه سیله اجرا ایلدکده اولدوغی کوریلور
بونکله برابر ، مدینت حاضره نك باعث
وجودی اولان اوروپا ، بشون ابداعات
وخارقهرینه رغماً طبیعتده مکتوز اسرارک
میلارده برینی اولسون هنوز کشف
ایده ناهشدر .
حقیقتده مساعی عقلیه ایچون حد
بو قدر . انسان دوشندکجه یکی بر قوتهها
ماتک اولبور . عرض ایتدیکم سی عیك شمعی
ایشته ، بودوشونمکده و بونفکرک مفتقری
اولدبقی علم و فنده در
بو کوچک مقاله ده سی تفکرک خارقلری
تعداد ایتک صدده دکم . یا انکز سی عیك
شمعی تأمین ایچون مصرف تفکرانک
وادی اقتصادده کوردیکمز ایکی مهم صفحه .
سی مختصراً بیان ایتک ایسترم .
ظاهراً یکدیگریه مخالف کی کوره چکمز
بو ایکی صفحه مهمه بیوک بر تکامل نتیجه سی
اوله رق اوروپا تشکیلات اقتصادیه سی اعلا
ایشدر . بونلرک برنجیسی فن تقسیم ، ایکنجیسی
فن اشتراکدر ،
اوروپا ایلر ، بونقسیم و اشتراک حادملری
هر صفحه فعالیتلرندم بیوک بر هنر و معرفتله
تطبیق ایدیلرلر . برایش اولاکوچک کوچک
متعدد قسمله تقسیم اولنور . بوسورتله
کوچک چوچملر ، کنجملر ، اختیارلر ،
قادیملر ، بونولر ، عقلیلر . متفکرلردن

هر قسم او ایشك كندی قابیلیله متناسب جزئیله اشتغال ایدر . سو کره بوجزه ایشلر ترکیب اولنه رق حس ابدانز برهه ارتله اومهم ایش وجوده کبیرینه بوسایه ده هیچ بر شخصك سهی مهبل بوراقله بیور . حتی خسته خانه لرده بولنان خسته لر ایچون بیله ایش واردر . سرمایه طویللامه قدهده اصول اشتراکی کل موقیله تطبیق ایدیور لر .

اودر چه ده کی بر فقیر آدمك اننده بولنان یکی اوج غرضش بیله انونیم شمر کزلیری سایه نده بیوک ، بیوک تشبانه استعمال بیوصور قدهده جزئی مبالغه نما داز اولمنه خدمت ایدلر کده در .

ایشته ، سی ، بوشرائط داخنده جریان بدرسه شمر اولور و محیطنك حیات اقتصادی سی بوکله تهرک اربابی قرین مسهت قیلار .

بغداد : فکری

زیرین محیقه لر نده کوروب او قوم قدن حصه . چین عبرت اوله بیورز .

معاملر لک دستکاه سنه نندن سانکه دون جقمش بر منانت و نظرائنله بر احتشام و قور او کزده عرض موجودیت ایتکده بولنان مستنصر به مدرسه سی کور ویده اودوره ، اودورک رجال و تأثر علویه نه بر آه تالیف بر نظره تأسف فر لاتیق بوقی ؟ ایشته بو ، بر بقه دالی ، بر متهکر ایچون مسهت بر داغ درون اولغه کافیدر . مستنصر به نه ایدی ؟

جهانك منبع عرفانی ، مدینت عباسیه نك مهتد ظهوری ایدی . تحصیل علم و معرفتک شوق جاری . مستنصر به نك نام جاذبه داری ایکی اوج آیانق بدمه سافه به استحقاق ایتدر .

بوردی . بلاد مختلفه دن هر نه فوج . فوج طالب علم کلر ، اومذبح فیضا فیضه داخل اولور دی .

بغداد و بغداد لیلر

بغدادی اومذبح علم و معرفت ، و مشرق خورشید مدینت اولان بدیخت بغدادی تمدیکی وضع انکار نمود حال سفالت آلودی یله کورمک مقدر ایش !!!

خابر ، خابر بدیخت انجیق بزرگه ، مملکت مزك جهانیه فواره نبوضات ، افکار عالیله به ساحه حرکات اولدوغی او آن شه شه داری تاریخنك

عباسیلر کیم ایدی ؟ بو محیطك مخلوقاتی . وینه بو محیطك مظهر انما اتی اواش نرم کبی انسانلر دکلکی ؟

نه دن انلر کندی دور لر نك سر فریزی صاحب مدینت ، بز دور مزك سر قروسی و مروض نکبت اوله رق یشادق ؟

ایتم که ؟ بوفرقی ، اخلاقنك قهغه او غرام سی ، زاهت فکریه مزك انحطاطه بیوز طوتمسی نواید ایتمشدر .

بر مملکت که اینجند فساد اخلاق میفریبی
 نورد. او مملکت حیات تمدن، انوار هر قلم
 قارشی بسته بود در مقدن قوروق و هیچ
 آتند زلمکه محکوم قالم .
 تارخ ماضینک صحایف ذهبیه نی اشغال
 ایتمش نیجه مدینلر، بود آملک اجتماعی
 یوزندن زوال پذیر اوامشدر. ایسته روما !
 روما ایلمر، وطن او غورنده فداکارانه چاشد
 قلری، آنک حیات و سادتی ایچون انهای
 حیالک و جانب وطن پروردن اولاینی اعتقادنی
 بسالکری زمان روما متعادیا بوکسایور ،
 وجهانه اتحادک، مشترک برضایه امل تعینک ملر
 پایه بیله چکنی اکلانیوردی .
 فقط، افرادینک اخلاق اجتماعیلری
 تقسسه اوغرادینی، روما ایلمر مبارزه حیات
 میدانلرنده دکل قانینلرک تأثیر جلوتی
 قارشیسنده تسلیم حیاتدن ذوقباب اولغنه
 باشلد قلری تارخیندن اعتباراً ارتق روما سقوط
 متمادیا سقوط ایتمک باشلامشدی .
 یونانیلرده عین طاقبه اوغرادى . یونا .
 سنانده شمس اقبالک انونته صرف وظائف
 ملیه نك نسیانی ، اخلاقک سقوطی سبب
 اوامشدر .

کید یورز
 اگر کندیمیزی اوله برور طمه هوانساک
 قارشیه بسته بود در مقدن قوروق و هیچ
 آوازسه مضی برشانه مزه رجعت ایتمک
 ایسه ورسه ق کذرک همزی و نواع اخلاقیدن
 تخیص اجتماعن ایجاب ایدر .
 بوده قول ایدر . چونکه اساساً بوموانی
 احداث ایدن بز اولق . بز قبول ایتمک . بونکه
 دیمک ایترم که ؛ اومضی نایسک ابله بوونکی
 حیات سنا کزک ارانه ایتمیکی لومضادی
 بزترسیم ایتمک . مادامکه اوله در، بونی هر کون
 تماشایتمکله متأم اولدانه فرجه صلاح ایله
 سیلمش و برینه بر منظره بر خنده بر لومضایتمک
 خاوطنی چیز ملک البته و البته ده اولوا اولور .
 بنا علیه، اعتراف ایتمی بز که ؛ هر شیدن
 اول بر ته ذیب اخلاقیه محتاجز . بوکاده ک
 باشنده یا وریلمزنی ، نسل حاضر منی استمداف
 ایتمک مجبور یتمده بولندیمه زدن دقیق بر تبه
 محتاج اولان مکتب و طائله حیات و تأثیراتی
 نسخ آیه به تعایق ایدر یورز .

خاکي بقداي

زدم بوبله بز هم او عاقبتنه طوغری کید .
 یورز فقط نصل ؛ حس اولتمز بر طائله

اجتماعیات

نزدن باشلاملی ؟

مشیمه مدینت اولان شرتک مبتلا اولدوغی
 امر اشدن بری ده عزم و اراده دن محرومیت
 سوق طبیعی به تسلیم عنان موجودیت اتمکدره
 ایشته؛ اقوام شرقیه نیک بوایکی خصیصه
 دینه سیدر که، شرقه باب خرابی بی ایشار
 غربت کوزلر منی قماشیدر از تقوی مدتیسی
 احضار ایشدر .

عزم و اراده انجیق سعادت اجتماعیه به
 مظهر اولان اقوامده بوتور. سعادت اجتماعیه
 ایسه، افراداره سنده توطدایده جک محبت
 قومیه، محبت وطنیه حسلرینک انکشتن
 باشقه برشی دکادر .

قومنک داستان مفخر نیدن، عنعنات
 اعصار دیده نیدن بیگانه اولان بر نردده ایسه
 بویله بر حسن علونیک درجه ضعیفی، معروض
 قالدجنی ضربه تمثیله مقاومت ایده من .

مع مافییه؛ اقوام شرقیه بو حقایق چوق
 دبری درک ایش، تفسیخه یوز طوئان شرف
 ماضیلرینی احیایه بیلله قویله ایشدر.
 یا کز کردلر، ثنوت یا کز تر کردلر بر نیده .
 جک اولسون اثر ایتابه کوستره میورز،
 بدبخت کردستامک یتشدر دیک داهیلرک

نه وقت، قدر ناملری ، آمادی کردنیکله
 علاقه لری بوقش کی منارند. باندده مدقون
 قالدجقدر. ایشته برؤل که ، مدقوایت
 جوابیه سی کردکنجیلرینه، کردن نورلرینه
 توجه ایدیور .

مع مافییه؛ ینه اعتراف ایدرز که کنجیلر .
 مزدن اقباهک نکست حیات بخشانی
 استشمام ایدیورز. استانیولده هناو کرد ،
 روز کرد غزته لری و هیوی، اجتهاء کاهی
 سو کره المزده کی (بانک کرد) بو عالمک مؤثر .
 آندن باشقه برشی دکادر .

کردکنجیلری بونیکله عنصر لرینی تیور
 ایتک وظیفه سی در عهده ایدیورلر. پک اعلا
 یا کز، اکلایق ایشترز که؛ بو مجاهد عنکارانه
 یه نزدن باشلان جق؟

میلومدر که؛ بو کون کردلده بر نارسخ
یوقدر حال بو کک، هر ملت وقایع ماضیه سی
 ارقه سنده سور کلبه رک ایشاور. کردلر اکی بر
 قومدر. محنتم بر ماضی به مالکدر. بونی اعتراف
 ایدرز. فقط ب محنتم ماضیلرینی جهان اظهار
 ایچون کرد، کنجیلری بر کردنار بچیله عالم مدینتک
 حضورینه چقمایدلر . آثار عنیق اراکچی
 بر آنتندن نار بخلرینی چیقارمایدلر .

بو نمازعه بقا احه سنده کردنه در؟ نزدن
 کلشدر؟ نره به کینه شدر؟ نه یا عشدر؟ مستقل

❖ بهشی کردان ❖

مسئله یکی زور طبیعی به -

بویه وازله تدقیق و تحقیق اسباب و منشأ

امه نه هنین .

تاریخ و فلسفه ی تاریخ

ام مسئله به له دائره ی تدقیقات

فنون اجتماعیه . به دره . موانست که

بنی آدم آو وقتہ کہ هشتا له حالِ ناقه مشوق مدینه له مابین انسانان

جمعیتدانه بون . هر و کو حیوانات و ابون چون هاتودته وجود . عجایبچی مجبور به تیک

بلکوله « حیوانات مونه » خرابتر . امه تملی کرتوه . امه مسئله بی که له

یعنی و کو « حیوانات مفترسه » بون . مسائل مهمه . که ایره دا خریک تحقیق

همو کسبی بوخوی بو له شکل عائله بون . ده بین . له انساناندا هم کون وهم مهم دو

ام عائلانش له بکتری جو بون . او علمه ی عنصر هیبه که یکی له مانه < ۱ > لبر اوی که

که پیشان وقایع پیش تاریخیان دکا دراوسی حیوانات وحشیه ، خو یان

امانه ی فی فیر کردوین . امام عائلانش له تجاوزات او انه محافظه کردن . دووه

و کو عائله ام زمانه نبون حیات عائله یکی مین < ۲ > مجبوریت پیدا کردن حوایب

زور سیفل و زور وحشی آمو ناشیبه ضروریه بو خاطر ی « خو ژیانسن »

به حیات عائله ے زمانه پیش تاریخ . او اوانسانه کونه ی که وقتیک له ناو

مناسبتی که « حیات عائله » پیشان مغاره دا له هندي داردا جار و بارش له سر

تپولکی برزدا به درجه یک له تسلط . ددا .

له حیوان دا هم ده بینری . وامهش دشمن خریک محافظی خوی ده بو منته

نخته له کرهاو جنسي خوی دا . مجبور وقت مغرب ده بو . بمحافظه خوبان ومال
انسیت بووه و به اتفاق قول وقوت و منالیان . له کل وقوشن شاخ انوسن
یک تري بوغلبه کردن سردشمن اصلی . زوردفعه ابون به نخجیر حیوانیکی
خوبان ، سعی یان کردوه ، ویم نوعه مدهش ام نوعه وقوعاته لوزمانه له
اكتساب قابلیت یان کردووه . وقایع عادیه حساب دکراله برامه که
ام انسانه له وقتی کا که له کل وقوژین خوبان لم آفت وبلایه خلاص بکن .
مغاره وکیوان اسکان یان دکرد دشمن مجبوربون له کر یک تري اتفاق بکن
یان زوربو . > پشیلهی مغاره < که له ویم وسیله به مغاره کان خوبان دانغنی .
پلنک ام زمانه کوره تربون راوي انسان بلی ام اتفاقه زور طبیعی به امروش له جیکه
یان دکرد وری وه ده چون . بغيرامش یک که امنیت نامینی وکش له مال
له حیوانات مفترسه دشمن عجیب ومدهش وروح خوي امین نایي دیسان
یان هبو . حتی باران ، لافاد ، سرما هرچوار پنج مال یک ابن وخوشیای
ش وهندي نموشیش باعث هلاک انسان بیم نوعه محافظه اکن . وکو کوتمان
زور ده بون . امه زور طبیعی به . حتی امرو عادیکی
ایستاتولو انسانه ی که له کرام همو تر ماوه . له هندیه جی که دیوار شار
تالو که > تهلکه < به مجبور محافظی حیات هیه که « سور » پنی الین . که ایواره
دبی در کا کی داخن وناصبجینی بو
ونسل خوبان ده بون . فی یان بفکره کس نایکه نوه . له بر اوترسه بوه نه
حال یان بینه برچاو . عادت . که امروش ترک نکراوه
اوانسانان ی که زمان پيشو که اوزمانه کونانه چند مالیک کرد ابونوه

له مغاره يك كه شوه ده بو برد چي كوره لوزمانه دست پيا اكا كه جمعيات بشر به تا
يان انايه پال در كاي مغاره كاندا و به نوبت درجه يك مكدل بوي . حيات او انسانانه
تاصبحيني آكر يان ده سوتان تا كواه كوني ي كه له شكل جمعيتدا ازين بستراوه
مغاره كاندا حيوانيكي مضر نه تواني بي ته به كل مناسبات طبيعيه وقواعد موضوع
ثوره وه له برامه حكايايكي زور له پاش ومنافع ماديه ومعنويه . ام حادثات
تعميقاتي كه تو او قرار يان دا كه ام ميل مهمه به تصنيف دكرے . آكر
اتفاقه . نتيجه ي ترس و « احتياجه » جوي جوي تنبع بكري توسير بكري
وامش « اساس مدنيت » ه واول او روابط هر يك له مانه ابي ته موضوعي بو
معنويه به كه به تاو « حقوق » له ما بين علميك مستقل .

انسانان دانخته نخته جي كبر تو وه له
حقيقتش دامن دلیم . مقصود لم اتفاقه
سلامت حيات همو كه به « تعاون »

« ايزي ماده »

بغداد . بهشتي

قصه ي خوبخويي

ياري دان « و » تناصر - له سر كردن « تامين
بكري كه بوشخص و جماعتيك له . ه كوره
ترفايده يك نايته فكر .

اي كردان محترمان !

بالطبع ام نوعه اتفاقه بره بره كوده بو
وه قوتي كرتوه قبائل هينا وه ته وجود امانه
ي كه ليبره رانوسي امان اكر لكر نارينشا
به واسطه يك مناسبت زورش بي .
نابتي موضوع بو تاريخ . تاريخ
امرو زمانه كان زمان سهي وغيره .
هيچ كسي ناتواني مقابل ام دو قوت رواستي .
ايردم سهي و مراما بحت مل جوت ده كا .
او ملنه كه تا بهن به قانون تكامل د بره . بره
به كين ه اكر عزم و مرام بكن موجوديت
خويان محافظه ده كن .

لاکن او ملتہی کہ ام دو قوتہی نہ ہی
 ہر چہ دہکا بکا، خوی بکوڑی ممکن نہی بہ
 زمان اوہ دادرزنی و محوی دہکا .
 بموجب قانون تکامل او کہہ کہ تابع
 مقتضای زمان نابی ولہ حادث کون خویان
 اصرار دہکا فلاح نابی .
 معارف ، کہ بو محافظہ وطن اساسہ
 و نشانی شرف ملتہ بو ہو کسی فرضہ کہ
 سعی بو ترقی امہ بکا، لاکن بو شرطہ کہ تابع
 بہ ترقیات زمانہ ہی .
 دقت بفرمون امر و ہیچ ملتیک تی بہ
 کہ بہ اقتدار خوی ترقی نہ کردوی تن، امانہ کہ
 ترقیان کردوہ لہ سمو چشٹیک تابع مقتضیات
 زمانہ ہون . اجا ترقیان کردوہ .
 مثل مشہوریک ہیہ: دہ این اکر زمانہ
 تابع تو نابی ، تو تابع زمان بہ، دہ زان
 ورد زبان ایہ چہ دہ این ایہ کردین دخلمان
 چہ لم ترخہ عجیبانہ پارویک نان دہ خوین
 و شکری خوا دہ کین . بلی برادر! ام قصہ بہ
 راستہ . انسان لازما کہ شا کر وقائع بی
 فقط شرطیہ کہ سعی بکا و جاہل نمینی و محتاج
 کسی نہ ہی . خداوند تمالی چون کہ فرموبہ تی
 شا کر وقائع بین و اش فرموبہ تی سعی بکن
 و عالم بن . جاہل نہ مین .
 چونکہ انسان بسی دہ ہنہ انسان، ایہ

کردگان اساساً، اقتدار سپان ہیہ، متحمل
 سمو جور و جفاین لکن تشبہمان نی بہ ،
 دہ فرمون انا وام کردستانہ عطیمہ کسی
 کم پیشان بدن کہ ام سیاوہ تشبہ چشٹی
 کردوہ کہ لہ او چشٹہ یا خوی یا افراد ملتی
 یا جماعتی استفادہی کردوی تن .
 حاصل عاجز مہ بن با راستی بلہ ، ایہ کہ
 کردین لہ چوتیاری و فلاحی زیاتر ہیچمان
 لہ دست نابت، فی الحقیقہ لہ دنیادا لہ زراعی
 و فلاحی و تجاری چا تر ہیچ صنعتہ نابتہ فکر
 فقط ایہ مانان ام صنعتہش بسواوہ تی ناپکین .
 (چوتیاریکی قوربسر) ہاوبن وزستان
 لہ بر ام بفر و بازار و ہتاوہ ہر لہ صبحینہ و ہ
 نا کو ابوارہ ہر ہو ہو بہ تی جوت دہکا درو
 دہکا ، ہولہ دہکا نہایت سرسال یا نیو وزنہ
 کتم و جوی دست اکوی یا نا کوی فقیرہ
 بہ مش خریک دہ مینہ عجیبانہ بخوا یا بوتوم
 سالی کہ ہلیکری .
 اکر سعی بکین و واز لم تمہ ایہ بینین
 البت شرکتی تأسیس دہ کین کہ بہ واسطہی
 ام شرکتہ ہم زراعمان ہم تجارتمان ترقی
 بکا و احتیاجمان بہ ہیچ کس نہ مینی .
 ایستا ایہ ہم حاشی راضی بوین مادامکہ
 جمومان زراعین ، فلاحین ، ملاکین ہیچ

نهی دولت مند کاتمان کرد و بین و ما کنسه بازه به نجواسفیل جینی .
 یکی زراعت بهین که به سابهی ام ما کنه به بنالسهرامه لازمه که دولت مند کاتمان تجاره
 نه نهونده توش زحمت دین نش اوئده وقتمان کاتمان، طانه کاتمان دست بدنه دست یکتری
 بهوا ده چی که ایشمانش تو او بو به یکی که سهی بو ترقی معارف و زراعت و تجارت بکن
 به مقابل پاره ده دری بزمان . ما کینه کش که بم واسطه به هم افراد مله مان تجلیص نفس
 هر ما کینه به . خوی لجهات ده کامم بازو یکی مان راحتی

ما کینه هنیان و کو بزائن اوئده مصرف ده خوا
 وزحمتی مایه وی . به سط دیروشن پاره کیشی والامه تنحق لعنت احفاد ولایق عتاب
 بره بره ده دری . یکی کیشی به مانسکانه باوک و با برمان دین
 دینین حتا کو فیری استعمالی دین .

بابان زاده
 جمال الدین

حس معارف ، فکر ترقی لناو کردان

برادرینه ! امر و حقو کبی تصدیق
 کرده که او کسانه کی که سی نا کن و ما ان
 نفاق و شقاقن نه ترقی ده کن نشی عمری
 خوشی کنران ده کن .
 لبرامه امر و قرض مله مانه که انفا یکی
 عامی بکین و لناو مانه نفاق و شقاق مان بکین
 تا کو معارفان ترقی بکا ویم واسطه به جهانمان
 رفیع بی .
 ایوه تصور ممکن که بی اتفاق چستی
 پسته وجوده . مثلاً فرض بکین امر و بیایوی هزار
 قرانیکی هیبه معلوم که بم هزار قرانه هی چی
 پی ناگری فقط چند کبی له کرایا اتفاق بکا
 و سر مایه به دانی به مدتی که قلیل لاکن بشرط
 سهی دینته تجاریکی کورا . اگر اتفاق له کرا
 نکن او قوز به سرش نهایت مجبوره به او

کسی که باحوال کردستان واقفه لای
 معلوم ده بی که امت کردان بقدر ملتگانی که
 محب معارفن . بلکه و محبت معارفان لاقوام
 سائره زیانزه . چونکه امر و الکوردرستانه
 لهرشاری چند مدرسه یان بنا کردوه بو او
 مدرسانش مدرسین تعیین کردوه له ضرب
 و ضربا چند طلبه یکش لومدرسه انه خربک
 تحصیل علمن . خوار دنو ولباسیانش اطرف
 اهالی بو ده دری هر فردیک له کردان لای
 وایه که خدمت اهل و طلب علم فرضه شاید

کسی له حق طلبه بی بی حرمتی اظهار بکا
 بدفهمیه اهالی او جیکابه او کسه تنفیرده کن
 به ویانش سرزنش ده کن ایستایم احواله
 یان ثابت بو که کردان محبتی معارفیان هبه و بو
 خاطر ترقی علم و معارف هرچی لازمه دیکن.
 ام مسئله به مصدقه فقط حیف صد هزار حیف
 کلم سیمه لم فداکار به هیچ استفاده به نایته
 وجود فقهی قور بسر له دایک باوک و مملکت
 خوی محروم ده بی اختیار غریب و زحمت
 ده کا دیت بو تحصیل علم ده پانزده سال تحصیل
 ده کا نهایت ده زانی که (نصره) فعل ماضی
 یصرو فعل مضارع استفاده ی اول و آخری
 له زیاتر نایی ای بابی اینه مش جموعه می وجود
 وسائط سهیه مادامکی کردان اونده میل
 ترقیان محبت معارفیان هیه علما کانیان دوله
 مند کانیان سهی بوامه بکن لکل او کتابانش
 که له ناو کردستاندا مشهوره و لوازه زیاتر نی به
 لازمه که علم و معارف دور حاضر مانس تحصیل
 بکن و بزائن که استقبال چیه، شرفی ماضی چیه
 احتیاجات زمانه کان به چی درجه به که

جاری باقیه لایان ام عاداتانه و کواعته سادیکی
 دینی وایه له عقل یاندا ازنده فقه و ذی اجرا
 کرده که منع او فکر باطله سهیه کی زور مدنیکی
 دیه وی حله وایه که نازان بشریت به سایه ی
 ترقی یوه اوچسته، او فکره که امر و قبولو
 اجرای ده کن صبجینه به نوعکی که نجل ده کا
 وفکری که قبول ده کن چونکه له حیا نانا
 توقف نی به جمعیت حور و زه تکامل ده کا او
 زمانه کوانه رابورت ارانی که سهی ناکن
 به نسبت او انه که سهی ده کن له پلشه ده ده بین
 و بدرجه درجه ری یان ده چی بو دیار عدم
 بنا السرامه بو کردان لازمه که علوم جدیدی
 دور حاضر مانس تحصیل بکن و کوملنگانی
 که جهد و غیرت ده کن ایتمش جهد غیرت بکن
 تاکی لمجاهده حیات دا مقلوب نه بین. او میسد
 ده کم له مده تی کی قلیل ترقی بکن چونکه ظالمه
 نازه کاعمان هاتونه غیرت [خوایان راضی بی]
 او ما خربک سهین ایش ماوتوه دوله مندکان
 مان ار باب علم مانس له جربده ی (بامک کرددا)
 ریککی حر کتمان بی نشان دهن و الله الموفق

بفداد : صدقی

انسان لازمه بوجبی زمانه حرکت بکا
 کردان هزار سال له مه و پیش بچی حالی بون
 امروش او حاله یان محافظه کرده له اجساد
 یان چی یان دیوه چی یان دیدتوه او انه نایته تا

دیوانی شاعر شهین حضرت نالی

رقیب ومدعی فتنه‌ی علاقه‌ی چاو جادون
به کوشه‌ی کوشورت نایب هاروت و مارون

نیسانات زوی وک مـنـزوی هاتونه در یه-نی
هموسرخوش و مست روزپرست و عاشق و رون

وره نیو بزم کلزار نوکلزاران نماشاکه
سراسر پیکن کل اباب غنچه بشکون

چه قصر و دائره و طاقی تیدا نوطق افق
نی و مطرب وی و ساقی کل و بلبل هموجون

لهشوق روی شمع و زلف دور طره مجد
سپند و عود و پروانه و بخور خالیه سوتن

حیسان همدم آهو و نوشن راح و ربخانی
رقیان همدم و آهو ده ککیشن دوکل تون

کلی شیره پلنگ و باز و شاهین کل شاهی
و کو نالی بدل نخچیر داوی چاو جادون

وعمر يکي لطيف - راديو برين وله ژباندن
لذت ده بين فقيره کان ناتوانن خانويه کي
کون و خراب پکوه بينن .

ياری

ياري دان وظيفه يکي ديني واجتماعي
خلاصه له مابين او دو قسمه مخلوقاته
يه . لبرامه فرضه که انسان ياري فرقي که زور کوره هيه .
ترقي طور و طبيعت و تا مين عمر و سعادت بواسطه ام فقيري و احتياجه
محتاج و سفيله کان بدا . زور کسی محکوم مردن بوه . چونکه ناکن
امرو له دنيا دا فقير و سفيله کان بومساعده و معاونت ها و جنس خويان
عدد يکي زور کوره بان تشکيل کردوه به هزاري عمر را دبو ي رن له پاشا محتاجي
اوانه يے که له هراو بکري اوانه بو آخرت ده نيري .
حياتدا دشکين . وله پيدا کردن لبرامه لازمه که پاره داره کان فکر
نافي ايوار شيان عاجزن به نسبتی او طالعدا بکن که ام سفيلانش هر و کو خويان
رانه که عمری که روز خوش و جوان را انسانن و محتاجي معاونتن تا کو بينه
دبو برن زور ترن . مرحمت با ووش شفقت و مرحمت خويان
به برامبر کيف و شادمانی دولة بوم نوعه سفيلانه - بکه نوه ۰۰۰۰ لبرا
مندکان ؛ فقيره کان شو و روژ خريك آه مه بيار يے دانه (وظيفه يے اجتماعي)
و فر يادی احتياج و سفالتي خويانن ده لين .
پاره داره کان به در له احتياج ياری دان بوه نالين که له کولاني
خويانن که له بالا خانهي زور شيرين پاله بازار ي توش سوال کري ده بن وده

پاره به که پی ادهن . ❀ دووه مین تامین استراحت

ام یاری دانه بو بشریت نکو معاونت وسعدتی بنی نوحمان
بلکو باعث ضررده بی چونکه اوده پاره به چونکه فقیره کان بواسطه ی فقیری
درد والام اوسفيله سوک ناکا وسبب وه ژاریه له تدارک معیشت واسباب
خلاص بون سقالتی نانی . ام معاونته تربیه ی اخلاقیان عاجزن ام معاونته
بلکو سبب بو کسی تر که داخل ام ضعته هم بو خویان هم بو جمعیت بشریه فائده
رزبله وسفيله ده بی . یکی زوری هیه . لبرامه نتیجه ی ام فقیری
زور سوالکر هیه که له ایووله به که زور له انسانان میبوره ده بن که
زور کسی تر دوله مندتره له کل امه واز ایشی خرابه بکن .

له سوالکری نایه نی چونکه لای خوی له دووه مین که یاری دان استراحت
ام صنعته راحتدرنی به وسعدت بنی نوحمانه امهش هر و کو معاونت
حتی زور کسی هیه خویان به علیل تکامل اخلاق وایه لازمه بهر صورتی بی
وبه سقط بشارت ادهن تا کو . پاره تزانج اوانه که له احتیاج خویان پاره ی زیادتر
یکن . بان هیه معاونت انبای جنس خوی بکا
که وانا ام وظیفه ی معاونت خویان که بم واسطه بهم دنیا دا هم له اخرتدا
به چی نوعیک بچی بینن ؟ سعوده ده بی

ها! بلی به دونوع بچی ده هییری

❀ اولی سعی و کوشش کردن

چاک بون اخلاق ها وجنسمان

ایتیری ماوه

بابان زاده

جمال الدین

«اوج نومره لی نسخه مزده کی»
«بیلمجه نك حل :»
(دبستان)

حل اید نلردن باقرعه :

برنجیلیکی : بقره نفوس ماموری سعید زهت ،
ایکنجیلیکی : دیوانیه مکتب رشديه سندن مأذون کی اییب ،
اوجنجیلیکی : اردو مدعی عمومیبی رضوان ،
سلطانی طلبه سندن . م . بهاء الدین ،
« « بیانی عرب زاده م . قهچی ،
« « شیخ داود زاده بیجان ،
« « ۶۳۶ نومرولو محمد عطاء ،
سایانیلی مفتی زاده شیخ محمد ،
« « صائب زاده عارف ،
کاظمیه ضبط کاتبی علی ظاب اقدیلر قزاقتمشردر
وعدایدیلن هدیه منری اداره خانه سندن آلدیریکز .

بیلمجه قویونی

آدرس :
صورت حل :

بانک کرد

الکتاب

جزئی ، حقوقی ، شرعی ، تجاری ، اداری هر نوع دعاوی بی رؤیت ،
هر درلو لوائح و مستدعیات قانونی بی تحریر و دوائر حکومتده وقوع بوله جق
بالجمله تعقیباتی درعهده ایدرز • آرزو بیوران ذوات میدانده هلال الشرق
اوتقنده د تسبیل امور ، نامنده کی اداره خانه مزه مراجعت بیورسون •
بامان : جمال الدین محمود ندیم

اجتهاد

ایستانبولده دوقنور عبد الله جودت بك افندیك نظارتی آلتسده
هر هفته چیقان و حریت فکریه و وجدانیه نك خادم مخصوص اولان اجتهادی ،
ادی ، اقتصادی اجتهاد مجموعه نی اوقوییکز .
ترقیات جهانی تعقیب ایتک ، یشامه بی ، حریتله ، حبیتله یشامه بی
سومك ، یشامق ایسترسکز اجتهادك هر نسخه نی هر هفته اوقوییکز .
سنه لك آبونمه یارم ابرا ، آتی آیاتی اوتوز غر و شدر .

جمعه اپرنسی

بانک کرد

۱۳۳۲

هراون بش کونده بر نشر اولونور

مندوجات :

ادبیات اکراده بر نظر	: شگری الفضلی
دفتر فرایتدن بر یپراق	: بابان : جمال الدین
سرمایتک مشمریق	: فکری
مادی و معنوی	: خاکی بغدادی
قرماد لریتمز	: بیب : جوب : دین
نون بر سر کدشت	: توفیق فکرت
فقیر بر طاله محاوره سی	: مصطفی کامل
بانک کرده مکتوب	: م. فهیمی
سوزم	: م. بهاء الدین
فلسفه و فلسفه ی تاریخ	: بهشی
ادبیات	: علی کمال
وقت نقد	: بابان : جمال الدین

تسلیسی منالیک

۱۵ شباط ۳۲۹

۶

بر ضیاع الیم

بو ندن بر قیاج کون اولی بغداددک افق سساکتنده طنین انداز اولان بر
صدای مشغوم محیطیزک بشدردیکی سیالردن بریستک افوانی اعلان ایدیوردی .
بو صدای بوم ، بو پیام حزن آورمه صالح خصوصیه سنک ترویجی ایچون
یقینلرده بصره یه کیدن حاجی نجیب پاشانک وفاتی ، وفات ناکهانسی ایدی .
مرحوم مشار الیه ؛ لوالقه قدر اولان حیات عسکرینی بغداد ، بصره ،
سلیمانیه جهتلرنده کچر مش ، خصائل حمیده و مزیت شخصیه سبله بتون عراقیلرک
قائده بر طوتمش ایدی . بو افتراق ایدین طبعیدرکه ، بتون عراقینیر
دخوندر .

هولا عائله کدر دنده تی قرین صبر و سمدت ، مرحوم مشار الیه ده
یستر ایدینده مظهر عفو و مغفرت بیورسون .

سلیمانیه رسومت ماموری علی کال بک افتدیه

مشور اولسون ؛ منظوم اولسون کردلکه طاند مؤلفانک ممکن ایسه
صورتلرینک ، دگسه بعد المطالعه اطاده ایدلک اوزره اصللرینک ارسالته وساطت ،
وعدکوزک انفاذینده ؛ همت بیورملری هر جودر .

سحب و مدير مسئولی
بابان: جمال الدين
آدرس:
تسهیل امور اداره سی

بدل اشتراك
سنه لکي قرق بش آتی
آیانی یگری بش
غروشد
سالی چل و پنج شش مانگی
به بیست و پنج قروشه

بانکه کرد
۱۳۳۲

مسلكمزله متناسب مقالات ناقه به ستونلر آجیقدر

معنوی سنك ممثلی؛ حسیات فکریه واجتماعیه
وسیاسیه لرینك ترجمانیدر .

ادبیات اکراده بر نظر

اوت ! انسال بشرک شاهراه تکاملده

کری تجر به بی؛ آجسادقی دینیه ایدرک

آندقلری سیهی واقدام خطبوه لر به قطع

ایتدکلی مسافه حیاتک کیفیت و کیتی؛ بو

اوغورده اختیار ایتش اولدقلری قسدا

کارقلرک صسفحاتیله وارده بیلدکلی منزل

سعادتك منظره عمومی سنی ترسیم و تجسیم

درجه احتشام و عظمتلری بتون معانی

دقیقه سیله برابر بدیع براسلوب بیان ودها

شمولایسی فصیح و بلیغ بر ادای سکوت

وسکونتنه ارباب عبرت و ابتصاره تفهیم ایدر

اک نفیس؛ اکمین آیده ادبیانیدن باشقنه

ادبیات؛ نغمه حیات بشریتدر. حالات

حزن و فرحده؛ اوقات یأس واملده حسیات

طیبیه بی اوقشا پرق نار لطیف روحدن

قویار، ضایره مودوع اسرار فطرتی بی

اختیار افشا ایدر

ادبیات؛ ماضینک طبقات مظلمه ادواری

آلتنده مدید بر سکوت مستغرق اولان انقاض

بشریه بی تشخیص و انطاق ایدن بر محوئه

غرای خلاق و عادت؛ بر مشهر تزیه مزاج

و طبیعتدر .

ادبیات؛ بر قومک؛ بر ملتک شخصیت
اوله بیلور؟

معلوم مدرکة ؛ عربیہ شلالہ نور دیانت
 اسلامیہ ایلہ اسیا افریقا ، اور و باقعاتانی
 اقسام مهمہ سنک آفاق حیاتہ چون ظلمت
 شرک و کفری ازالہ اتمکله کره ارض اوزرنده
 اتمالی نا مسبوق قوجه بر انقلاب دینی بی
 احداث و روابط حریت و اخوت ؛ عدالت
 و مساواته بر جوق عناصر مختلفه بی بر برینه
 مزج و ادیان متباینه ایلہ متدین بیوک بر کتله
 بشریه بی دخی انلره ضم ایلمکله جزئی بر
 زمان طرفنده مزیت علمیه و اجتهادیه ایلہ
 مجوز و حیثیت اخلاقیه و ادبیه ایلہ متمیز
 مهیب بر وحدت سیاسی بی ابداع ایلہ مشرته
 و بو اساسی متین و مستحکم اوزرنده و فوز
 قلاح ایلہ متموج لوای قدسیت احتوائی
 خلافت آئنده عرض احتشام ایدن عظیم
 بر بنای حکومت تأسیس اتمشردی
 ایسته بیوک ایچوندرکه ، دیانت مقدسه
 اسلامیہ نک کیردیکی بره اسان عرب اخلاق
 عرب عادت عرب مدنیت عرب کیرمش
 و الحاصل عربکله هر قومک طوعا مختاری
 و سرمایه مباحات و افتخاری اولمشدی
 عربارک هر خصوصتی تقلیده باشلایان
 اقوام بالعطیع ادبیات لرینی ده رهبر سنوحات

ناظم حسابات اتمشردی .
 بوکون یریزرنده یاشایان درلو ، درلو
 اغتارله متکلم ، آبری ، آبری جنسیتیلره
 مذہب بتون اسلامک ادبیاتی ، تأثیرات
 ادبیات عربیه دن خالی اولمدینی ده میدا .
 نده در .

ادبیات فرس (آل بویه) و (غزنویه) لر
 زماننده اصلاحات عرب داخلنده جانلامغه
 باشلامش و بر قاج عصر طرفنده بر جوق
 شاعر لر ، کاتب لر نشمشدرد . ادبیات ترک دخی (آل
 ساجوق) زماننده عرب و فرسی تقلید صورتیه
 یواش ، یواش کورنمک باشلامش و دوات
 ایدمدت عثمانیه نک دور دلاراننده نشو .
 و نمایه ، تکامله باشلامشدر .

صد دنده بولندیمه ز ادبیات کردیه ایسه
 اوزمانلرده ملی شرقی و کفته لر حدودینی
 تجاوز اتمام شهسه ده گردلرده جذبی ، فانی ،
 کبی بیوک ، بیوک شاهر و کاتب لر توره مش
 و مخصوصی یازیلری بولندیمه دن باشقه
 اطرافلری عرب لر ، فرس لر ، ترک لر له صاراش
 اولدینی جهنله بالجهوریه بتون اثرلری عربی
 ترکی قارسی به منحصر قالمشدر . کرک خلافت
 عباسیه زماننده و کرک دهاصو کره تشکل
 ایدن حکومت و امارات کردیه زمانلری

دفترا غرابندن بر یاپراق

آبونه فید ایتدی کمز ذواندن قزلرباطلی
 و هاب بك ، نامنده بریمی رساله منزی
 اعاده ایتك اطفننده بولندیلر !! بزى بیهوده
 بره ارسالانده دوامدن آزاده قیلدینی ایچون
 مومی الیه تشکر ایدرز .

یا لکز رساله منك بهض جهانه یازدینی
 فقرات غریبه نظر دقتی جالب بر ماهیتی
 حازر اولدینی ایچون قارئین کرامتزه عرض
 ایدبورز .

شخصیات ایله اوغراشمق پروغراشمزك
 دائرة جوازی داخلنده بولمش اولسیدی
 و السلام صفت المتكلم ، مدلولانه مغایر
 کوردیکمز بو سوزلرک ماهیت حقیقیه منی
 مومی الیه احوال خصوصیه سنده بوروتنه
 جقمز ندقیقانه میدان بداهته بورا قردق .
 مع التأسف که اوله دکل ! بو خطه دن
 بمدتجز بزى ، یا لکز مدلول ظاهر یسنی
 قره تیک ایتکله آکتفایه مضطر بورا قیور .

بك قاریشیق بولندیغی ایچون ادبیات کردیه
 صورت منتظمه ده انکشافه مظهر اوله ما .
 مشدی . لک بیوک سببی ده یازیسنک فعدانیدر
 فقط ؟ کوزلجه تمحیق نظر ایدلسه ادبیات
 کردیه نك اوج درت عصر دنبری منتظم بر دوره
 کچر . کده اولدینی کوریلور . وشیرین فرهاد
 (بارام کلن ندام) ، (هفت لشکر) کبی دعا
 برچوق دانشین ضرامی . تاریخی منظوم
 اثرلره تصادف ایدیلر .

ازمنه مختلفه ده (احمدخان) (مولانا خالد)
 (نالی) (سالم) (کردی) (حریق) (حاجی قادر)
 (ملا عبدالله) (عبد الرحمن خاص) (اوغلاری ،
 (شیخ قادر قانز) (شیخ رضا) (مولوی) (شیخ
 عثمان) (فانی) (دقنی) (دشتوی) کبی برچون
 مشهور شاهرلری و مولود شریفی غایت پارلاق
 بر طرزده کردجه به ترجمه ایدن (کاکه احمد
 شیخک پدری شیخ معروف) کبی اعلا ناظم
 و نأثرلری بتمشدر . اثرلری کردجه بیلا
 . نلرجه بیوک بر قیمت ادبیه بی حازدر .
 مهم قسملر نك (نك کرده) درجه اوله جنی
 طیبیدر .

بهداد : شکری الفضلی

بو کون بو فکر ، عوامزك برچو غنك
 دماغنده طوغمش ، پرورده اولمش ، كوك
 سائش بولديغنى كمال سوزش وانكسارله
 تسليم ايتكله برابر برايكي سوز سويله مكدن ده
 كنديمزى آله بورز

شاهراه تكامل و تعالياتك راهبر حقيقيسى
 اولان شريعت خراي احمد به به بوقو يوقه
 بي معنا تصدبلرله ايند بريان خسره لرى
 كوردنجه چيلدرمق هيج كليور . زواللى
 عالم اسلاميت ! معصوم شريعت نه وقته قدر
 بويله محاكمه سز ادراك سز اسناداته معروض
 قاله جقسك ؟ سن ، بو اسناداتك كافه سندن
 منز اولديغك حالده نصل اوليورده بو
 دررده ، بو دور تكاملده متجاوزلره برسلمه
 تاديب آتمدن نخدر ايدبورسك ! سنك
 نور حشمت و عظمتك بو كسى اراجيني
 ارمليدى . نه دن بو قدر تمساح طاور ايبورسك
 كوريبورسك كه ؛ او امر جليلهك بزده تفاسير
 سيته به زمين احضار ايدر ايكن خارجه كيلر
 بيويور . ايلريور بو توسيع مخوف ايله ده
 بزه بيچاره عالم اسلاميته سفالت ورطه لرى
 زوال كردا بلرى تهيه ايدبور . سن امور
 خير به يى توصيه ايدبورسك ! بز امور

خير به يى صدقه و برمكده قصر ايدرز .
 دوشمن بورزكه ، بو صدقه دن خير دكل شر
 تولد ايدبور . چونكه ! شايسته تصدق
 كوردنكمز بو كسروه سفيله يى حسيات
 مرحمت زدركه ؛ مساسكلرنده اليقويبور
 حس انساني به تبعاً انساني جنسمزه معاونت
 ايتك ايدبورسك بو معاونتى ، هم شخصك
 استفاده ايله بيلمى ، هم ده هيئت عموميه
 اجتماعيه منك بو شخص سفيلك بارتيقلاندن
 قورنلىقى نامين ايله جك بر صورتده ايضا
 اتمه من اقتضا ايدر بوده شخص خيرلر
 ايفاسيله دكل عمومي دار الخيرلر وجوده
 كتراسيله قائمدر .

زبدك ، عمر ك تصدق صورتيله و بر دكلرى
 اون ياره لرى بر بره جمه و بونلردن نحصل
 ايله جك يگونلرله دار المعجزله ، ضمايع
 مؤسسلى وجوده كترمه كه ، وفق اولدق
 متمادى ولا ينقطع مراجعتلرله بزى طاداً
 ازعاج ايدن ديبلنجيلردن شمدى قاج دانه سنه
 تصادف ايله بيلردك ؟ لطفأ جواب و برلرون
 بو اويله بره شالدركه ؛ شريعتك معصوميتقى
 بك كوزل صورتده ارايه ايدر
 سزه ايكنجى بر مثال اولق اوزرده

معهود بلك بر نصيحتي عرض ابدہ جكم
 قارئین محترمین بیان زادہ مرحوم حق
 بلك كچن نسخه زده درج ايتديكزه مقاله سنی
 البته در خاطر ایدیورلر . نهایتده چاشمه
 زده باشلانہ جنی تحتہ کلنجہ ، اولامعارف
 صوکرہ معارف . دها صوکرہ ینہ معارف ،
 فقرہ حقیقت . احتواسنی بک موسی الیہ
 « معارف نماز قیلحق ، رقی ایجابمک مقتضای
 دیانتک تمامی اجرا ایتمکدر . ترقی و تعالی
 بوکا منحصر در « دبرک نخطیہ ایتمک ایدیور
 بو ذاه صوصارم . اگر بوبله ایسه ؛ بزم عشرتک
 رفیق نوزشکاری دین اسلامک عدوا کبری
 اولان اورویا یعنی : عالم نصیرانیت نهدن
 بزلره نفوق ایدیور ؟ حوائج اکتسابیہ مزہ
 وارنجہ قدر بالجله احتیاجاتک بزی اولسون
 هانکی دستگاہ صنعتزدن ! تأمین ایدہ بیلدیور
 دین نمازی اوروجی فرض ایتدیکی کجی
 معارفده ، علمی ده امر ایدیور . کندیلر ایدہ
 اعتراف ایدرلرکه ؛ بو حوائج مجزی اکلیل
 معارفله تنویج هاهم ایتمش بر سہی تأمین
 ایدیور ..

قدر فوانین بشریہ به رعایت ایجاب ایتمی ؟
 بک افندیک مسرود معالمانی نسبتده
 تدقیقات شرعیہ لری بولنش اولسیدی و اطلبوا
 العلم من المهدالی الاحد ، و (اقصه دوا العلم
 ولو بالصین) کجی بر چوق اوامر معارف
 پرورانہ بی شرع شریفک فروغانده کوره
 چکلری شہسز ایدی . معارفک غدای
 فیاضیلہ تموی ایتمش دماغه مالک اولہ میانیلر
 اساسا احکام دینیہ بی ده حقیقہ اکتساب
 ایدہ منزل

مندرجاتمک مکتبلرک لزومندن باحث
 قسمتی ده « اوت شیخ سنوسی طرابلسده
 مکتبلر سایہ سنده ایتالیانلری ند میر ایدیور
 زہی معارف ، لسان تکمیلہ موسی الیہ کویا
 تزییف ایتمک ایدیور . فقط زوالی
 دوشنمیورک ؛ اورا به اسباب استیلایی احضار
 ایتالیانلرہ جسارت تجاوزیہ بی اعطا ایدن
 بر قوت وارسه ؛ اوده قطعہ مذکورہ تک
 مکتبلردن محرومی ، نیر معارفہ عدم
 مجذوبیتی در . اکر طرابلسده قابلیت
 ادراکیہ بی تغذیہ ایدہ جلمک مکتبلر بولنش
 اولسیدی شہسزک ؛ وطنلری نہ معطوف
 انظاری دها اول کلابہ بیلہ جک سیالریتمش

دین مینہ زہر درلو ترقی و تجدد لری
 قبولہ مساعددر . قوانین شرعیہ به اطاعت

وہو انظارى دلوب اوڻيمه موقوفيت حاصل اولوردي . فرض محال اولهرقى قبول ايدهلم كه ؟ شيخ سنوسينك جهادى ايتاليانلرى طرد ايله طراباسى استردادكې موقفيتلرله نتيجه نسون . بو قطعك ادايه حياتى ايجون عجب ايلك اجرا آتى نه اولور؟ بكنز يونى اكلا ق ايجون سوويه ادراكى دها بوكسك اولانلره مراجعت تزلنده بو انسه لر آله جقلرى جوابك تهجم مارق . ايله خلاصه ايديله جكنته امينم

اضرابى ؤ تشبث شخصى وسى مشردن باحث مقاله اقتصاديه مزى تنقيد صدئده حاشيه يازدينى « حكومت ترقى ايسترسه ضايح مكنتبلىرى تكثير و مناهى دينيه بى بحق محافظه ايتسون (انصر الله ينصرك) جهه غرايتنما سيدر . موسى اليه رساله مزى او قومق كلفتنى اختيار ايديديلر « هر شىء حكومتك دوش تحملنه آتمق موقول اوله ماز ، فقره سى كوتيه بن انظارينه تصادف ايده چكدى حكومت كيم ؟ ملت كيم احبنا كه ؟ حكومتك هيئت عموميه سى ؛ ملتك بر جزئى اولديقى بك اقدى حالا او كره نه مامشدر .

جسم دولتك معضلات امورينى تدوير

حسابات مانى ادامه ايله مكلف اولان بو هيئته بتون امور خصوصيه مزى نه حمله بوكته بيلرز . حكومتك وظائف مخصوصه سى اولدينى كى ملتك ده كندينه عايد وظائف مهمه سى واردر . تقسيم اعمال اقتصادى اوله رقى دوش تحملنه تراب ايدن وظائفى هر برى بر آتمك تام ايله بافا ايتليسدر . حكومتك وظيفه اساسيه سى حقوق مزى ، بوردمزى تجاوزات خارجيدن مصون بو اندر مق . واه رمزده بر رفاهيت حيمانيه ، بر سعادت اجتماعيه تا مين ايتك قطع سنه مقصودر در منفردا اكر مزى تنوير ، اسباب مسعود تجزى احضار ايتك حكومت ، هيچ بر وقت مجبورينى قبول ايده ماز ؛ بالهكس بز سوويه ادر كى بوكسك كله اوز مره به رجا بقتشدر بك مجبور بئنده ز .

ضايح مكنتبلىرى لزوم فوق العاده سنه بزده كنديسى كې قانقر . انجق بو مكنتبلىرى حكومت دسكل بز ، يعنى ملت وجوده اترمليدر . كنديلرنده اوقا بلى كور ميورلر سه يشامامليدر . چونكه يشامفه لايق دكلدر . جناب حق بو كې بدبين افراد ملتته ادر اك نفوذ نظر احسان بو بورسون .

بابان : جمال الدين

وهر حالده بشرينك شومتفكر قسمنده قاله -
 جقه سدر . آنلرك مصلح نظرلرى سرمايه
 تشكيلاتنى اساسندن تخریب ايتكد رحالبو كه
 زواليلر دوشمنينورلر كه سرمايه نك احتشام
 حاضرى بر عظمت فكر به نك تيجه سى، تيجه
 ضروريه سيدر .

اقتصادى صحيفه لر :

سرمايه نك مشرئى

۲

قاپتاليزم دوو حاضر بنك مادى؛ آتون
 شكندنه تجمل ايدن آثار و ظواهرى فرض
 محال اوله رقى عموماً يتسهك بنه اورته ده متفوق
 طالب بر قسم بشر قاله جقدر كه بو، در حال
 سرمايه نك ظالمانه و يا خود اشتراكيونك تعميرى
 وجهله ظالمانه تشكيلاتى وجوده كتر . بو
 تشكيلاتك شرابين حياتيه لرى دماغه منتهى
 اولدئى بچون بو كاسكتنه و برمك امكان
 داخلنده اوله من . رو كفللرى، رو چلدلرى
 ازمسك نه پارار . بونلرى محو ايتسهك،
 وجودلرى اورته دن كالد بر سه قيله بنه بر دقيه
 كچمه دن ديكر رو كفللر، رو چلدلر ك ظهور
 ابده چكه شهبه پوقدر . دماغ متفكر پايدار
 اولد قچه بوبله كومه، كومه آتون صاحبان دن
 قور تواق قابل دكلدر . اوله بيلر كه؛ رو كفللر
 رو چلدلر دماغلرى سايه سنده بو سرمايه

كچن مقاله ده استحصال ميخاينز مه نك
 مديرى سى، ثروت موجوده نك مبدعى
 عقل و فكر اولدئى عرض ايتشدم . بو مقاله
 مده ده آتى تويقاً ديرم كه؛ مساعى عقليه
 اربابى صبا حدن اقسامه قدر قاربته لرده ،
 معدن اوچاقلر نده، بتول متا بنده، تحت
 الارض كور سردا بلر نده ائناى وجود ايدن
 بدنى ارباب مساعى به تغلب ايتشدر و بو كون
 بر موقع ممتاز قزائمه ده موق اولمشلردر .

چونكه ؛ اولكيلر ك مساعيسى برسى
 حيوانى ايتكچيلر ك مساعيسى برسى
 انسانى ماهيتنده در .

سوسيا لستلر ايتكلى قدر تشكيلات
 ضرور بلر لابسونلر . موقيت، قابليت دائما

قزاندیلر حقمزیره بو آتوئلر مالک اولدیلر
بن بوکا اهمیت ویرم .
اعتقادم شودر که؛ دماغ متفکر فعالیتده
بولندججه بویله بیوک سرمایه دارلرک وجودینه
نهایت ویرمک قابل اوله ماز. بونلر حیسات
فعالانه نك آثار و وظواهرندن باشقه برشی
دکدر. بونلری از مگ ایچون نغی، علمی بتون
معناسیله محواتمک، فعالیت دماغی اولدرمک
ایجاب ایدر. ایشته؛ اوزمان اورته ده نه وچلد
هروکفلر قالدیر سوسیالیستلرک تحیل ایتدکری
حیسات مسوده !!! ده اوزمان سرتمای
ظهور اولور.

روچلدله پاره قزاندیلر ؛ بخار،
الکتریق وسائر قوای طبیعی بی کوردیکمز
طبقه علییه اصمادایدن متفکرلردر بونلر
تناقص دکل کیتدیکجه عددلری، فعالیتلری
تزیایدایدیور، عجباهرا قده نیچون برروچلد
یوق؟.. چونکه؛ بر آدیسون بوراده طهور
ایتمدی. یاخود او بیوک متفکرک ضیای بر
احتشامی بیچاره وطنمزه حلول ایدمه مدی .
ایده مدیکی ایچوندرکه؛ سوسیالیستلر کی
پریشان قالدق. سوسیالیستلرک کوزلرنی
پیلدیران، قماشدیران بیوک باقه لر؛ محتشم

تجارخانه لر، دیوقا برقه لر دبدکری کی
علامت اضمه حلال دکدر. حیانتک بک ممتاز
آثاری، بر فکر اختراع و ابداعک نتایج
مشره لر بدر .
بشر شو مطنطن سرمایه سیله بوک-ایر
ایکن سوسیالیستلر ایتدکری قدر تعظم
ایسونلر. بو، کندیلرینه هیچ برقنده تأمین
ایده ماز.

امریقاده ارمصره تحدث ایدن بحرانلر
بیوک سرمایه لرک ده از یاده اعتلاسی انتساج
ایتمکله سوسیالیستلری انکسار خیاله سوق
ایدیور. چونکه و محیطلرده دماغک فعالیت
هر آن متزاید، هر لحظه متعالی در. بویله
بر قوته قارشنی بحران، حائر تأثیر اوله ماز .
بحران پاره باقه نغی افلاسه محکوم ایدمه ییلور
لکن تفکر باقه لرینی اصلا افلاس ایتدیره ماز
واجمدیکی ایچوندرکه، سرمایه هر وقت
پر احتشام عرض اندام ایدمه جکدر

اشتراکیون بوندن باشقه سرمایه مک عصر
حاضرده کی وضعیت غالبانه سی ظاهری،
اساسز بر طرز یانله تدقیق ایدر کن ثروت
موجوده نك صاحب لرینه تأمین ایتدیکی نفوذ
واقتداری اوکه سورپورلر. و گویا بونفوذ

اجتماعیات

محیط مادی و معنوی

واقفدار دایماً حفسزانی ظلمی انتاج ایدیور
وآن تریله وجوده کنتریلان محسولارک
یشما، غصب ایدلمنی موجب اولیورهش.
حالبوکه؛ اورتهده نه بویله برظلم، نهده
بویله برحقسزاق کورمهکه میز. سرمایهده
کوردکلری اوقووذواقفدار سلطنت دماغیه
مربوطدر. و بوده سرمایه نك تجلیات
طبیعیه سیدر. بشر تکامل ایدیکجه بوسلطنت
عظمت بوله جق.

سوسیالیستلر وطنلرنی نرک ایدرک
افریقا سحر الزینه ویا سارغیر متمدن برلره
کینه لر وطنلر نك پیش انظارلر ینه عرض
ایدیکی هیولای پریشان نك سر حقیقه سی
کشف ایدر واوزمان حق و حقیقه تی نسلم
ایدر لردی.

بغداد : فکری

بالجمله اجتماعیونجه بتون وضوحیه
تحقیق ایش بر مسئله وازکه؛ اوده بشرک،
طبیبانی ایکی منبعدن الهجفی مؤثرات ایله
تکوین مجبوریتنده بولمیسیدر. بومابعده
مادی، معنوی محیطلر ایدر. محیط مادینک
تأثیراتی اکلامق ایچون بدویت بشریه ایله
حال حاضر مقایسه ایدیلر سه بوکونکی انسانلر
اره سنده محسوس برفرق اولدینی کوریلور.
مثلا بر اورروپالی بر افریقالی یه بر اناطولی بر
صراقتی یه یکنزه میور. بونه دن ؟ اناطولینک
اقلیمی باردر. بویله بلاد باردهده بولسان
قدم بشر چوق بر. سرعت هظمه مالک
وعین زمانده صاحب عنم وچویک درلر.
بلاد خاردهده بولنانلر ایسه بالعکس هم آزر بر
هم ده بعلی الهظم، ممانت بدنیه دن محروم،

کسل و رخاوتنه محکوم درلر. ايشته؛ برهرا -
 قلینک بر انا طوللی به بکزه مامسی بوتخالف
 اقلیمدنر و بو محیط مادینک تأثیر آسندن باشقه
 برشی دکلدرد.

بوندن باشقه انسانلر بر طاقم تأثیراتک
 زبونیدر که آنلرده؛ مجتمه‌أ یا شامق دستور
 قلمیسنک، قانون اجتماعیسنک هولود.
 آتیدر.

بشر پرده هدی بیرترق که وارده وجوده
 کیردیمی؟ هیئت اجتماعیه سنک بر عضوی صفتی
 اخذنه مجبور و موجودتی نمو ایندکجه نبی
 نوعیله کثرت احتیاج تماسه معروض قایر.
 ايشته؛ بوتماسده محیط معنویدر.

بشرك عنعنات روحیه سی، طبایع
 کسیمی هپ بوتماسک تحت تأثیرنده در .
 محیط معنویسی مهنز، فیاض اولان
 بر فردده استقبال دائماری توجه کوسستر
 و آئی بخشایش انعامنه مظهر قیلار ،

بر محیط جهل و سفالتده یا شایان فردده
 ایسه؛ بویله دکل؛ دائمامدهش اوچوروملر نی
 کوسستر و آئی ورطه هولناکنه سورکله مکدن
 شهههز محظوظ اولور.

محیط معنوی، تأثیراتی بشرك جنین

حالتده مخته وجوده قدم نهاده اولدینی آندن
 اعتباراً کوسترمه که باشلار. بونک ایچوندر که
 حیاتک بنیاد معنویسنه تمیل قورهق وظیفه سی
 الك اول اوبینه توجه ایدیور. بوتمل نه قدر
 رصین اولورسه بوکاستناد ایده چک بنیانده
 حیاتک مخوف طالعه لرینه، تخریبک مدهش
 دخه لرینه اولسنبنده مقاومت ایدر .

بشرك طبقات عالیه سنی اشغال ایدن
 اقوام راقیه بوکا ربابتکاردر و بورعابتک
 تأثیریدر که ، آنلرک حیات تمدنی بالاتوقف
 ایلر لیور .

زده عالمه حیاتی فرسز، سونوک اولدینی
 ایچون نه پایسهق اوتکامل کوستره میز .
 طوضروسی محیط مزده طوفان بشر، دموم
 و بدبخندر چونکه. ایلك نفعه حیاتی موروت
 برطاقم اعتیادات سقیمه نك اریاح سمناکیه
 هسبوع اوله رق قوقلیور. حیاتک ایلك
 سنه سی «کوماطه دنیلان بر اقیساد مادیده
 سکز، طقوز بهارنی ده شفقت!! قوجا قیلرنده
 کچریور. شفقت بریدر و یا والده ایچونک
 لازم بر خصیه در. فقط، بزم علم و صرافاندن
 باشقه هر شیده کی افراط پرستیلکمز
 بونده ده تأثیرات مکوسه اجرا ایدیور .

فرطه شفقتک تاقتبات مضره سی چوجقلمر.

منك آفاق استقبالی ضیای سعادتدن محروم
 بورقور و حاکمزی ملل راقبه حیات تامله سینه
 مقایسه ابد رسك محجو بیندن فزاردق هیچ
 کایر اوراده بودوره بی چوجق فی الحقیقه سینه
 نوازشده، نظار شفقت آتنده کچرر. لاکن
 برشفقت معتدله برسر بستیت نامه داخلنده
 کچرر .

مدینک پیشوای نوالیسی، تکامل
 و ترقینک ممثل بی آمانی اولان وانکلو سافسون،
 صرفک تربیه ابتدائیلر فی تصور ایدر.
 برحکایه بی مرض ایدر، سز تربیه منزله
 یونای مقایسه بویورک .

عات شرقیه ایله مبتلا اقوامدن برینه
 منسوب برذات او صرف مبعلی اغوش فیضنا
 کنده طونان بریتانیا قطعه سینه کیدر . زوج
 و زوجه قائل والد و غنچه حیاتلری اولان
 برچوجق مدن متشکل برعائله به مسافر اولور
 و بو عائلده حکم فرما سعادت کامله تکمیل.
 نندن اولان بزم مصاحبترلرینه اشتراک ایدر
 عائله مجلسنده چوجفک ایکی میق یاشنده
 اولدیفی حالده قولوغنده بررجل کامل کی
 اخذ موقع ایتمی نظر حیرتی جلب ایدر یوردی
 بو آساده طفلاته معصومانه او یونلری بی ارام
 حرکتلری نتیجه سی اوله رق چوجق سقوطه

متمایل بروضه کوسترر . . . یونای سکورن
 ساحلورده قائل والد، بی اختیار یردن فیلار
 ایشته بو سینه و زوجه بی شمانتلی
 سوروکی قهقهه لر بو فزاردق یاردن برشی
 اکلامیان رفیق مزای بهت و حیرت محجو بیندن
 زوالی قائل والد، بی ده برسمت استیلا
 ایدر ایشته، انکلیرلر چوجقلر فی
 بو صورتله تربیه ایدر یورلر . ده ایکی یاشنده
 ایکن (اعتماد علی النفس) اکسیر فی روحنه
 افاضه ایدرلر . دوشرسه کندی کندی
 قالدرسون دیرلر . بویله بر تربیه کوران
 چوجق ده بالطبع :

کیمسه دن امید فیض ایتم دینتم پروبال
 کندی جوم، کندی افلا کده کندم طارم
 بیت معنیدارینی برشوق، عظیم ایله ترنم
 ایدر کدن بیور و پاشاره .

صوکره، انکلیرلر چوجقلر فی ویزینه .
 لرده برابرجه سکزد ریور، علم و معرفت
 مجلسلر فی کوستریورلر . بو مجلسلر ده کی
 الهامات عالیه تک چوجفک دماغنده برطوته
 بیله-نی تأمین ایچون کندیلری ده آبرجه
 حکمت درسلی ویر یورلر اون یاشندن
 صوکره رفاقتده، جوار سیاحتلرینه اوکر دیرلر

بیکرمه نچی بهار حیاته کیردیمی؟
 بلاد متمدنه به سوق ایدیورلر، خلاصه
 کوستریورلر؛ اوکره نیورلر و بو صورته
 تحصیلک عملی اولسه صرف اعتنا ایدیورلر
 بوکا قارشی بز چوجقلمزنی خارجه
 لاله لک اوده بوینک تضییق بی معناسیله تورنوز
 زهرا یوز بتون اعتنا من چوجقک جهان بو بومه
 مصروف بولنیور، چونکه؟ جهان اولورسه
 تربیه سزک ایجاز..... عاقله لر سزک اثر
 شفت اوله رق چوجقلمه اوقود قلمر داستان
 خرافتی اونومیلم، پرلر، دیولر حکما به لری
 و جر کلور، تهیداتی بوقمی؟ دماغزده اوبله
 ایزلر بوراقش که اکثر بیز بتون تشورینه، دراکه
 رغماً آنی سلمکه موفق اوله بیور. بو تلقینانک
 بنده کی تأثیراتی بی اوبله رفقا عتده بولندریور
 نهن کیجه لک استمداد قابل اوله میان انات
 ساکنه سنده افلاکه سرچکمش، حیوانات
 وحشیه و مقترسه نک جولانکاهی اولان بر
 اورمانده یالکز بولمقدن منصور خشقی
 اومزده بولان سردابک ظلام هوانا کندن
 دها خفیف کور بورم؟ چونکه، بو ظلمت
 آیا قلمی رده باشلری سماده اولان جنلرک

محل ظهور بدر، حتی اورابه بر آز نمید
 نظر ایدیلنجه خیالات ترسه باشلیور...
 بی اوبله تأثیرات التنده بیونان عالمه
 شمعی بر حسن نفرت پرورده ایتمکده می که
 بونک عاقله اجتماعیه منزه ایشار ایدمچی
 مظار شایسته ته بدقیق و مستلزم عبرتدر.
 عاقله تربیه سنی بو صورته کورن چوجقلم
 سوکونه اولیور؟ پدرده بر حب معارف
 حسی و ارسه او بچاره بی اون یاشندن سوکره
 محله مکتب بلندن بر بنه سوق ایدر، بوقسه
 چوجق بوسفرده خود سرانه بر حیات اصرار
 ایدر روز و قافلرک تلقیجات زهر آلودینه آسایم
 وجود ایتمک مضطرب قایلر، بو چوجقه
 شمله استقبال ارتق منطق اولدیفنی عرضه
 لزوم قالدیمی؟ کله لم محله مکتب بنه کیدن
 چوجقلمز، آلورده اوراده بر ایکی سنه
 قالدقن و انا قحنا، بی بلله دکدن ویرجزه
 کلام قدیم اوقومغه لیاقت کسب ایتدکن
 سوکره یا تحصیلک یا خود رسمی مکتب بلندن
 بر بنه دوام ایتدیریلر و بو صورته ترک ایدنلر
 اولکی گروهه ایکینجیلرده یکی بر عالمه

داخل اولورکه مقصد اساسیمز اولان بو ایسته میورز . بامکس آلره حق و برملی
 یکی عالی کله جک نهجهده تدقیق ایدم چکن واک زیاده کندیمیزی معاتب کورملی بز
 خاکی بغدادی چونکه انلرک یشادقلری دور، قوت
 و متانت بدنیسه نه اعتماد ایدرک ساحه جدال
 حیاته آیلانلری یشاردی . شمعی ایسه
 بویله دکادر .

فریادلریمز

اجدادمیزک طاغیرده صحرالرده باطلا تدقلری
 قورشونلرک صدای مخوفی ، صالادقلری
 قلیجلرک شاقردیلری سایه سنده یا شاندقلری
 یوردمیزی ، نانی طاشیقه قله افنخار ایتمدیکنز
 کردلکی بز ارنق اولیله قلیج صالامتی تفک
 قوللانقله محافظه ایدم میز .

شرق سمای نانی التده عصر لر دنبری
 یشایان فقط موجودیتی بوقش کبی وارلقی
 سزدره قسزین یشایان کردقونک طوتلدقلری
 درد اجتماعیدن برسی ، بلکه ده ک مهمی
 اجداد لرندن موروث عادات و عینتانه تسام
 عنان ایتلر بدر .

اونی یشاقی ، محافظه ، ایتک اجدادمیزک
 نانی طاشیق ایترسه ک دماغلریمیزی نجهیز
 فکر لریمیزی سنور ایتلی بز
 زیر اعصر مزده یا شامق صاعلام بوجود
 متین بر یوره ک ، مجهز بر دماغه ، مالک اولمقله
 ممکندر .

کردلده بتون شدنیله حکم فرما اولان
 بو عاداتک دماغلرده اجر ایتمدیکی تأثیرات
 سقیمه ، تحریبات مده شه نک تلافیسی ،
 برینه ده افکار جدیده و علوم حاضره نک مرکزی
 یورولماز بر سعبه . جدی بر قداکاراغه
 وابسته در .

زمانمزده یا کنز صحت و قوت وجودینه
 کوه نرک اورته به آیلانلر یا خود کندینی
 نانی ، یوردینی محافظه ایتک ایستیانلر صویه
 ایله محاربه به چیقان انسا انلره . بکزرکه .

بز بوراده قاره لایه جقمز شو . بر ایکی
 کله جه کله اجداد لریمیزی نخطیه ایتک

بوکیلا ایچون تیجده مغلوبیت محققدور .
 بشریتک بونجه ترقی و تکاملنی کوروبده
 عبرت آله میانلر، نکا ایتدیکی با این عصالت
 وغفاتی بر درلو ترک ایده میسانلر کیریلر ،
 نهایتده محو اولور کیدر .
 اینیم که ، بو حقایق ادراک تکامله شتاق
 اولانلرمن وار . هم چوق وار . فقط بو
 ادراک واشتیفاق قلبلرده چیرنمق مفکره لرده
 طولاشمقله اکتفا پذیر اولنی کورمکی ده
 کوکل ارزو ایده ماز . چونکه بو کبی
 احتیاسات عالیه انکشاف ایده منجه ثمره
 دار اوله میور . بالعکس گرفتاری سستی
 اولمقله بزی عادتاً مأیوس ایدیور .
 مسلکمز ، حقیقی دائماً عریان اوله رق
 میدانه قویمق و دیده عبرتی ائباهه دعوت
 اولدینی چون چکه ازه جق فضله قوت و بر مک
 مجبوریتده بز بنشاء علیه دائماً سوبله جکر
 وسوبله مکدن اصلا فارغ اولیه جفز
 مادامکه کردلکی اوسهای اعتلادن آیریلوب
 دریای حقارته سقوط ایدن کردلکی جریانات
 تمثیلده دن قورتاروق وانی طبقات رفیعه ده
 پرواز ایتدی بر مک ایتدیور زو نئی . بر زمین
 قبول احضار ایتک ایجاب ایدر فراش احضاره
 دوشن موجود تمیزی تجلیات قلمبه به اقتران
 ایده میان محبت قومیه ویا بر حس رأیت
 دیریتنه دز
 بیوکلرمن دوشنسون طاشنسنین ،
 قومدا شلرمنله توحید مساعی ایدر کدر بزه
 اسباب ترقی احضار ایتسون . بیلر سکز که بو کون
 الک زیاده علمه ؛ صنایه محتاجز بو ایکی سراج
 سعادتنی ایسه ؛ بزم کبی رفیعه ده . هی منفرد ایتقاد
 ایده ماز
 بشریته بو کاشانه احتشام مدنیته احضار ایدن
 و کیندیکه بو کله ن علم رفن هراملرینی وجوده
 کترن سمر مشترکدر بو کون اقوام راقیه ده
 بیله سی منفرد ، موجود اسباب تکاملیه تک
 فیدولیتیه رغماً بر موقع اشغال ایده میور .
 زویه کیتسه کز ، توحید مساعی شعبلری
 کورر سکز ایسته بو شبه لردر که ، ادراک
 بشری بو کسلیور . سعادت مدنیته بی وجوده
 کتبیور . بز ایسه بوبله عالمی شعبله دهها
 زیاده محتاجز بنشاء علیه ارباب حمتن همان
 بر بره کللی و کچن مقاله مده لزومندن محبت ایتدیکم

جمعیت علمیه‌ی وجوده کتر می‌سدر . زمین
 دوشدکجه سویلیورز . حکومته کوزدیکمیلم
 حکومتک اجر آتی عمو میدر یا اجنی صرفان
 مؤسسسه لریدن بتون اجزا عین نسبتده
 استفاضه ایدر . حالبوکه بز بتون عناصرک
 کوریننده بولندیفمز ایچون دها ریاده
 تشته بز بو عطش صرفانی بی انحق بازومن
 عرق جبینمز تسکین ایدر .
 باجان :
 جمال الدین

بتون بر سرگذشت

حزین بر عقده مشکوکیث نشئت حیاتنده :
 قاراقلق بر صباوت ، بر شباب خامر ومردود ؛
 بتون بر عمر مذبوخانه قهرومن آتنده ؛
 بتون بر سرگذشت منکسر ، بر عمر زهر آلود ..
 او مسهوف مسرت کونلرک یاد ملا ایله
 بو کون آبرایور مینای لبریز سه اوتدن ؛
 کچر هر آن ذوقی باشقه بر ذوقک خیالیله ،
 بو خوش بر انتقام آتق دیمکدر عمر ذلتدن .
 اوبلدای سقات شیمدی بر صبح تسلیبار
 نه پارلاق خنده لر مقدور ایسه بر صبح آماله
 بیریکیمش ؛ باغلامش پیرامن بختنده بر هاله ..
 فقط بیلمم نیچون ، ماضیده مدهش بر تعد وار
 بو سیای نشاطک ، ایشته اقصای رفاهنده و
 بتون بر سرگذشت انکسار آغلار نکاهنده .

توفیق فکرت

فقير عائله - محاوره

الله چا نطهبي آتش موصوم
 كيديور مكتبه لكن ، موصوم
 يوزني قابلاى بر اشمئزاز
 دوشور حالى هم دورودراز
 دوندى بيچاره چوچق خانمسنه
 سانكه ، جان آندى بو قوش لانسنه
 ديدى : « آشه بكا وبر اون پاره
 آجيقيرسهم آلهيم نان پاره »
 حالى اكلادهرق بيچاره
 والدمك قلبنه آجدى ياره
 قادين اغلاردى آنى ديكلبهرك
 روسى پرواز ابديور ايكلبهرك
 غلبان ايدى حس شمعقت
 جريان ايتدى دموع رقت
 — كل بكا كوربه قوزى آغلامهسن
 فونمسون دوشكه هم بار سخن
 سن اوتور ياوروجم بن كليرم

— نه ایچون کیتدیکی بن بیلرم

— بوج ایچوندر

— اوله‌ماز کل کیتمه

— کیده‌رم نانه اصرار ایتمه

(قالدی بیچاره چوجق ایشته او کون)

— مکتبه آج کیده‌م باری بو کون

سه ایدوب بنده بر انسان اوله‌م

— کیتمه یارم سکا آتمک بوله‌م

— درسلرک وقتنه پک آز قالدی

(چانطایی قوبدینی بردن آلدی)

هنم مردانه ابله کیتدی چوجق .

والده‌سی قالدی ایاقده مبهوت

قلینک حزنی بر آز بولدی سکوت

در عقب صاندی بر آز طون کوملک

یادروسی آج دور بیوردی او ملک

کلدی اقسام بدی بر پارچه پمک

مصطفی کامل

بولدق وارتنق كردلك ساحه مدنيته ترق
 ايدم جكلرينه اميد وار اولدق .
 سززه بر حاسي بر طيب بر اديب
 نظريله باقان قوممزه ارشادات عرفان
 پرورانه بولندچه جناب حق خدماتكزده
 سزي موفق بيورسون
 بغداد مکتب سلطانيه سنده كي كردكنجلري نامه
 بياني عربزاده : م . قهبي

بانك كرد رساله سي اداره خانه سنه
 قلب نجيبكزدن قوبان و بانككز غفلت
 او قوسيله مخور بولان بتون اقوام اكرادي
 آيسته جق .
 وجود لر مزي استيلا ابدن عطالت
 وجهاتي اعما ، بالانمش ، سونمش اولان
 ذكاي فطريلري روتقدار ايدم جكدر .
 بالخاصه بزرگي ديارضرتده ، عام تحصيله
 بولان كنجلرك قلوب صافه سنه محبت قوميه
 انواريني ايتار ايدم جكته ده اطمشانمز بر كالدرد
 امين اوليكز كه ، بو حيت وطن پرورانه كزي
 اخلاق آلاشلايه جق
 تاريخدن سيلمش انظار تامه ده اك
 دوز بر موقع اشغال اجمش اولانده كردلكك
 نام ميجاني اعلايه وطنك تمايلسنه چالشدنمكز
 ايجون بتون اكراد ذاتكزه مديون شكران
 قاله جقدر . فكره كليان اوبله رساله نك
 انتشاري هم بغداد كي بر برده انتشاريني
 كور بجه كنديمزي در ياي مسعود بته

اك اول كردك انباهنه خدمت ايتك
 مقصد علوي سهيله نشرينه موفق اولديمكز
 رساله يي بتون حرارت قوميه مله آلاشلا
 وسزده قومداشلمدن بر كلدسته تبريك
 تقديم ايدرم .
 بن كه ؛ هويتم سزجه مجهول بولنيور
 هنوز تحصيل عالي ايله مشغول كردم . اوت
 كردم . دمارلرنده كردلكك نزيه وصافي
 قاني ، مفكوره سنده كردلك دويغوسني
 طاشيان كردلردم .
 شمديه قدره موجوديمزي بزه كوستره جك
 طانتدبره جق مرآت عبردن محروم بتمز بز
 كنجلري مابوس ايدنيوردی . فقط شمدی

اويله دكل .. او كزده اميد خياللارې ترسم
 ايدبيور .
 كوسترن خورشيد ادرك بونكده سهل
 الحصول اولديغى نېشهر ايدبيور . بونك
 كچه يكي توره يان شونازه حسلك
 انكشافى ، دقيق بر تربيه به ، على بر همه
 كردلك كردن معاونتي كنديكزه مفقاد
 كوره جككزه اميدوار اوليكز
 احتياج مس ايدبيور . لكن جهالتك مظلم
 بلوطلرندن صيريلوب بزه وجه در خشانتي

سوزم

— بانك كرده —

اي كردلك بوكسسي ، صداسي
 سن كورونديك ، بزه آرتق ، هيچ بائما ؛
 هيچ بائمهده كرد اينله نورلر صاج ؛
 جهالتك بلوطلي آيبر آج ؛
 كورسكله كرد قولانخي چينلانسون
 چينلانسونده آرتق هر كرد اويانسون
 يازيق اولسون اولن ، بيتن كردلكه !
 دهير قوللي ، اولو شانلي مردلكه .
 اي كرد اري ! چابوق اويان ، چابوق قاتي ؛
 خپولو دكل شو عطالت ؛ شوياتق .
 تذللكك او كوز چاغى سوروندي

باق سجادہ صاحبی کونش کوروندی

ای کرداری ! دورمه ، چاش چابالا !
 آجی یاہو ! منکسر اول شو حاله
 باق سفات عمویمزی قوشاتمش ،
 یوردمزہ ، ملکہزہ ال آتمش .

عبرت آماز ؛ جبین بر کرد قابرسهك ؛
 کرده اولان دشمن سوزین آیرسهك ؛
 یاریق اولسون ؛ اولان ؛ بیتن کردالکه
 دمیر قوللی ؛ اولو شانلی مردلکه
 بغداد ۳ شباط ۳۲۹

بر کرد

م . بہاء الدین

ترقی و تعالی ایدر ، چرق شکر ! کرد
 کنجلیکده آینلکه مسئولیتی درپیش ، دوش
 تحملہ وضع ایدہ جکی بارتقیلی تقدیر ایتکہ
 باشلادی .

بانک کرد

یو مکتوبلر حیات تحصیلده بولانان کرد
 کنجلیک احتیساسات عالیجنابانہنی
 تصور ایتدیکی ایچون بک قیمتداردر .
 بویله قلبی نومنه ربط ایتش کنجلیک زده
 ن قدر جو ظالسه ؛ کردالکده او نسبتده

پاش ماوه

لازم) و [منافع مادیه - قازانج] به سبب
 [تعاون - یاری دان بو یکتی] انقسام
 دهکا . حاصل بونی ثروت وسامان بهش بهش
 بونی اوه مسئلهی مبادله و [تداول - دستاو
 دست رویشتن] امانه زمین تدیقات علم
 ثروته ،

بغیر امهش کسان جمیتک که له نفع
 و ضرر دا شریکن له کر جمیاتی ترداعلاقه
 یان دهی . امهش داخل دائرهی [حقوق
 بین الدوله]

خلاصه امانهی که عرضم کرد بهسه بو
 پیشاندانی او وقوعات بشریه به که زور
 نیکلاوه و [غیر متجانس - له یکتی نه
 چون] .

مناسبانوروابطی علم تاریخ له کرام
 نوعه وقوایه له حقیقتدا لو وقایع وحاشته
 که له برو زوری ام مقاله به عرض کرا .
 زیاترو قایمتره

اما ام وقایه هیچ کامیان نا بینه موضوع
 بو تاریخ بویه له امریف مستغنی به
 اینجا با بزاین (تاریخ چیه . ام طاله
 مستغله چی موضوعیکی هیه بی موضوع ام

مثلا او حدوده ی . که کسانى جمیتک
 له معاملاتی خو یاندا . بو یکتی محافظه
 دهکن بی هیترینه بر چار و نیا بفکری امه
 بهسر یکوه قسم (حقوق) تشکیل دهکا
 یعنی محافظه کردنی او حدوده (حقوقه)
 له پاش آوهی که ام مناسباته وام حقوقه به
 صورت عرف وطادت دا امری اینه
 قاعدهیک و به کورهی اوه عمل واجبدهی
 که ام قاعدانش (قانون ملت) نار ده با .
 و محافظه ی حقوقیم قانونانه تأمین ده کری
 تحقیق ماهیتی او وقوایه که نتیجهی
 بجی نهینانی ام قانونانه و حقوقه به عانده به
 (حکمت حقوق) . آمین جزای اوش
 عانده به (حقوق جزا)

قسمی کی کورهی مناسبات بشریهش
 (کورره بن - محصول کوشش) اوایشه که
 بو تأمین کردنی (حوائج ضروریه - چشت

عامه آگری به دو به شی کوره (۱) اولی
 امه به که به بی تجربید و تفریق تدیح کردنی
 وقوعات [حیات - زبان] اجتماعیهی ملتیک
 به هیئت مجموعیهی خوی و به پیش-اندانی
 (تکامل - بره بره به که بی) او وقوعات
 [۲] دووه مین کشف و تبیین کردنی
 احوال ملتیک سکه دائر بی به واسباب
 طبیعی به وعوامل مؤثره به که اویش دخلی
 بی به ترقی و تدنی - او ملته .
 بی موضوع وایش تاریخ منانای اگر تاریخ هر
 له وقایع روزمره بوجزئیات امور بحث بکاتو .
 وازله برچاهانینی اوروابط و مسائله بینی که له
 ما بین او وقوعات جزئییه به ها به پنهانی
 ها به اشکاری ما به له حال ابتدائی دا امینی
 که او تاریخانهی که له ممالک عثمانیه دا نو
 سراده هو له م نوعیه یعنی ام تاریخانه هر
 له قبند کردنی احوال و وقوعات طایفه
 خربک بوه واز له تدقیق کردنی اوروابط
 هیناوه .
 بم ملا-ظلماته نرائره که من اهمیت
 نادم به ضبط کردنی قیودات بالعکس
 یشتیوان تاریخ ام نوعه وقوعات به له پیشی
 هو چتتیکش امه لازمه فقط و کو چون
 هر به کردوه کردنی بر دوخشت و کل بنا
 یک له خوبدهوه در ست ناکری تأریخ-ش
 اگر هر له کرنوسینی وقوعات جزئییه خربک
 بی یئو واز له مسائله تر بهینی له عمل
 له عمل ده کویی و تاریخ هر وک نه نوسرایی
 وایه لای من مقصودیشم اوه به
 ایزی ماوه بهشقی

شہید چار و نغور دلا رامیکی ہی باکم
 محقق نرکس شہلا دی بروی لمرخاکم

غبارم دیتہ درد نبال راہی توست دگری
 لپاش مرکم اگر بیتو قدم بینتہ سرخاکم

مجاری عقل فکر و ہوش روح نایہ بیناوت
 زانہ من لہ ریکہ عشق ثودا چندہ چالاکم

لہ قبرا کرد پرسن لبم دلیم نازانم الا من
 شہید چار و نغور دلا رامیکی ہی باکم

سلیمانیہ لی : علی کمال

و نسبتاً مسعود ده بون .

فقط ، امر و . وا . نی به ، له صنعتیکی
زور مادیدا محتاج معلوماتیکی زور بوه

او کسه که ، جاهل یا خود به معلوماتیکی
کم حرکت . ده کاو دینه میدان رقابت . لو
میدانه دا . نا توانی مدنیکی زور راوستی
آخری مجبور ده بی که چیکی خوی ترکی
ارباب سی بکا .

مثلاً چونیاری ؛ نا کو دونی له ارضی
خوبیدا . نخنی چونی ده کرد نوم خویشی
زرع د کرد هم نخنه ایشه قانع ابو که ایشه که
تواو اداره بشی تأمین کرد . حقیقتش وابو
فقط امر و وانی به فلاحی که نمای ترقی بی
مجبوری فیری چاک و خرابی اوجیکه به ، و او
تومه ؛ و واسطه ی تزبید قوت او ارضه

لبرامه انسانان مجبور فیر کیمیا علم
حیوانات ؛ علم نباتات و علم حساب بون
او کسه که ، لم علمانه خبردار . نه بی
نهایت مجبوری ترک فلاحی و تجاری خوی
بو . ارباب ام علمانه دبی .

ایتیری ماوه

بایان : جمال الدین

« وقت و نقد »

وقت نقدنی به حیانه

او کسه که . ده به وی . له عمر خوبیدا
فانده بی بینه لازمه که ؛ اوقات خوی .

بصورت زور چاک استمهال بکا

امرو (خوزیاندن) اونده کران ؛ اونده
زحمت بوه که او کسه که ، نائی اسباب و وسائط
استفاده نه بی ممکن نی ترقی به بگاوه ، ده چینه
پاشه وه

امه حقیقی که . قطعاً مبالغه قبول نا کا
فی الحقیقه امر و (خوزیاندن) بی و کوشش
که . زور قوی . و زور دریزی ده به وی
دقیقه به که . بو خاطر هوا وهوس خومان
به خورایی فوتی اکین . اوه بقدر سالیکی
عمرمان . اهمیتکی زور کورای هیه .

انسانان ، له زمان پیشودا . به معلوماتیکی
زور کم ، زور بسبب ادارای خویان د کرد

بنکھی ژین

بنکھی ژین

با بیان زاده دولت‌شاهی نیا حضرت
تقسیم
جمعه ایرتسی

بانک کرد

۱۳۳۲

هراون بش کونده برنشر اولنور

مندرجات:

عهد اسلامده تاریخ اکراد :	شکری الفضل
محیط معنوی :	خاکی بغدادی
اخلاق عمومی :	رضوان بهشتی
برخاطره مناسبتله :	ک . س
برکولینک حسبجالی :	باہان : جمال الدین
آسیاده حیات :	خطیب زاده عطاء الله
کردلرده زراعت :	باہان : جمال الدین
براضمین :	کمال زاده : اکرم
وقت و تقد :	باہان : جمال الدین
اون بش کونلک حوادث :	بانک کرد

۱- مارت - ۳۳۰ متالیک

۶

آداب مطبعه سی

آجیق مکتوب

«اعتذار ورجا»

بدايت تشبمزه قوه ماليه منك ضعفندن بحث ايتش و مشتركريمنك
آبونه ارسالی خصوصنه دائر نظر دقتلرینی جاب ایتشدك. حالبو كه شمدي به
قدر آبونه لرمزدن التفات كوره مدك بو، ودها بهض عوارض سوقيه
رساله مزبوم انتشارینی كچردی . بوقمه نظردن بیان اعتذار و بحاله
میدان بوراقه دن ابونه كوندرملرینی مشتركريمنك دن رجایلرز

بنكه ی ژین

<p>بدل اشترك سنه لکي فرق بش آتی آیانی یکر می بش فروشدر سالی چل و پنج شش ماچی به بیست و پنج قروش</p>	<h1>بانک کرد</h1> <p>۱۳۳۲</p>	<p>صاحب و مدیر مسؤلی بابان: جمال الدین آدرس: تسهیل امور ادارہ سی</p>
---	-------------------------------	--

مسلمکمزله متناسب مقالات نافعه به ستونلر من آج بقدر

اختلاطات منابه دن برچوق سجا یا و ملاحظی
غیب اجمعی، علمای بشر و مؤرخینی برچوق
قبل و قاله سوق ایتشدر .

کردازمنه ولیه دن بری الیوم بولند قلمری
محللرده قامت ایتکده بولنش، حرو و عصیت پرور
اوله رق برادش اولد قلمندن برچوق
جهانگیر لره رغماً الی انهابه اثبات موجودیت
ایتمکه موفق اولمشدر. تاریخ ازمته اولیه لری
آروجه تدقیق و تحقیق و بنده نشر اولته .
چمتدن شمذیلک صحیح و ثابت اولان ازمته
متوسطه لری یعنی تاریخ اسلام لری قلمه
المنی مناسب کوردک .

کردلر، فتوحات اسلامه دن سوکوره
بینه مواقع قدیمه لری و امارات موروثه لری
محافظة ایتشدردی. کردستانه کوندیریلن

﴿ عهد اسلامده تاریخ اکراد ﴾

« مقدمه »

عرب مؤرخلرینک قسم اعظمی کردلرک
عرب و سلاله سامیه به، به ضیاری ده محجم یعنی:
سلاله آریه به منسوب اولد قلمری ادعا ایدیلر
اوروپا علماسنک برچوغی ده شق ثانی لی
تأیید و اثبات ایتش، بر قاجی ده سلاله تورانیه
دن اولد قلمریه ذهب اولمشلردر .
خلاصه عنصر کردک اقوام سائره کبی

صرب والیبری برناظر عمومی اولقندن باشقه
 برشی دکلدی. ضبط وربط هپ آنلره طأند
 ایدی، فقط؛ زیاده-سیله متفرق بولندقلری
 ایچون امرای اکرادک هربری برقیله ریسی
 دی، کدی. عباسیلرک ضعیفی یواش یواش
 کورونمکده ریاله، و « آراک » امراسنک
 نفوذی او یانغمه باشلیدی زمان بالطبع کرد-
 لده آنلره یرو اولقندن کسری قالدیلر
 و کندیلری طیو پلامغه قوبولدیلر . متعدد
 حکومات کردیه نك تأسیسه موفق اولدیلر
 بولردن آیری آیری بحث اولنه جقدر .

احمد بن علی اوچنچی قرن هجری نك ابتدا سنده
 « دینه ور » « همدان » « ناهونده » « صامخان »
 ملککریله شهر زوره قسدر محمد اولان
 آذربایجان نواحید-نی اله کچریش اولدغجه
 مهم و بیوک بر حکومت تأسیس ایشلر و اورابه
 جمع ایشلری قوجه برکنله کردیه به الهی
 سنه قدر برابرجه حکم سورمک همت بی
 همتاننده بولنشلردی .

بو حکومت هر طرفدن سیل خروشان
 کبی اقان و دیاله ، و علی الخصوص (آل
 بویه) نفوذ حکمرانیسنه قارشى برچ-وق
 زمان وقورانه اداره امور، اثبات موجودیت
 ایشدی .

« بنی حسنه ویه حکومتی »

فقط نه چاره که، داعیه قرد، حب استقلال
 آئیده حکومت سائره اسلامیه کبی محکوم
 زوال ایشی طبیی ایدی. مشارالیه اذن و نداد
 ۳۴۹ سنه سنده وقت ایدرک برینه اوغلی
 ابوالفتاح عبد الوهاب کیدی. ظاهم دخی ۳۵۰
 سنه سنده وقت ایدوب برینه اوغلی ابوسالم
 او طور دی. بعدده عبد الوهاب اکراددن
 شادنجان عشرتی طرفدن اسیر طوتلوب
 حسنه ویه تسلیم اولندی . حسنه ویه آنک
 حصه سنه دوشن ملککده صاحب
 اولدی. اوصافی حمده و اخلاقى رکزیده

دور اسلامده ایلک دفعه اوله رق تشکل
 ایدن حکومت کردیه [بنی حسنه ویه]
 حکومتیدر . حسنه ویه بنی حسن اکراددن
 برزنکان قیله سنک دولین شهبسندن قدرت
 سیاسی و حماسن اخلاقیه ایله موصوف علمای
 رجالدن ایدی. مشار الیه اکراد عبایه دن
 اولان دابیلری « و نداد » و « ظاهم » اولاد

اورزرينه اوغللرى بختيار ابوالنجم بدر ،
 ابوالعولى عاصم، ابوعبدان، عبدالملك بالطبع
 اويوشه، مدبرلر كيمي آل بويهدن فخرالدوله به
 وكيمي عضد الدوله به ميل ايتدى . بونلردن
 بختيار بدرينك برينه كچوب بوتون اموال
 و ذخائر و مهمات حربيه نك محلى اولان سر
 ماجى مركز حكومت اخذ ايلدى . بر مدت
 عضدالدوله ايله ايمى كچنوش ايسه ده بالاخره
 نقض عهد ايتديكندن كنديشنه مشار ايله
 كچي بيوك و قوتلى بردشمن بيدا ايتمش و بو
 سيبدنغولايى عضدالدوله طرفندن اورزيره
 سوق ايديلان عسكره سرماج و دها برچوق
 بيوك و مستحكم قلاعك تسليمه مجبور
 اولمش ايدى . عضدالدوله برادري فخر
 الدوله ايله چاريشوب آنى مغلوب ايتديكندن
 سكره حسنه و به اوغللرينك ايله سنده كى
 اختلافاندىن بالا استفاده اورزيرينه عطف
 عنان ايله ريك الارنده كى ممالكى استيلا و بيمه
 ايجلرندن قدرت و فطانتله معروف اولان
 ابوالنجم بدرى انتخاب ايله حاكم نصب و نفوذنى
 عسكرايله تايد ايلدى . او ائساده نى حسنه
 و به حكومتى آر بوبهك تحت حمايت و وصايتنه
 كچمشدى . ابوالنجم بدر و قتيله بدرى حسنه

وبهك النده بولتان ديشور، نه اوند، همدان ؛
 ساهقان و شهرزوره قدر اولان اذربايجان
 نواحينى الله ايدرك حكومتى دائره ضبط
 و ريطه ارجاع ايلدى . كيتديكجه درجه عظمت
 و حشمتى بوسكلمه كچ باشلادى . بونى چكهميان
 برادرلى و على الخصوص عاصم و عبدالملك
 باشلر بيه برطقم اكرادى جمع ايله اعلان
 عصيان ايتديلر . ايله ابوالنجم بدر عضد
 الدوله نك معاوضيله اوج بوز بتمش
 سنه سنده بونلردن عاصم اسير ايديلوب
 همدانه كوندرلدى . سكره ايقاع ايتديكلىرى
 شورش اورزيره بوتون اولاد حسنه و به قتل
 اولوب ابوالنجم بدره ساحة حكومت
 بلامعارضه قالمشدى .

عضد الدوله نك وقتندن سكره ال
 بوبهك و ضميمت حكومتى برچوق قتلپانه
 اوغرا ديفندن نى حسنه و به حاكم و متلك
 سياستنده به بالطبع تبديل حاصل اولمش
 ابوالنجم بدر فخرالدوله به ميل ايتمشدى
 حتى ۳۷۳ سنه سنده قدمه و كردون ناحيه
 سنده بولتان بدرينك دايى زاده سى محمد
 ابن غانم ، فخر الدوله نك اموال وارزى نى
 نهب و قهچان قلمه سنده تحمسن و آتمقينه

کلان عسکری فاروماز ابتدکی زمان فخر
الدوله نك : آتامسی اوزرینه محمد بن غامی صلحه
مجبور ابتدی . لاکن بته راحت دور مدینی
ایچون ۳۷۵ سنه سنده محاربه ده یارالانوب
یمده وفات ابتدی . آن بو یمدن شرف لدوله
بفداد حکومتی عضد الدوله نك اوغلی
صمصام الدوله دن ضبط ابتدکنده کوره
ابو النجم بدرک عمو جه سی فیخر الدوله ایله
برابر حصوله کلان ایلانندن منفعل اوله رق
۳۷۷ سنه سنده اداره سندن بیقدینی
قراتکین چه شیاری قومنداسیله اوزرینه
بر اردو اعزام ؟ و سو مدیکی ایکی ادی
بررینه تسلیط ایلدی . کرمانشاه دن واقع
اولان مصادمه ده ابو النجم بدرقن حریده کی
مهارت فوق العاده ایجابندن اوله رق قراتیکنه
قرغلق کورتمش و بو اساس سز موفقیته
نشتمی ساقه سیله هرشی اولمش تمش خیال
خاندنه بوئان قراتکین عسکرله برابر او
حوالیده خیمه زن حضور واستراحت اولدینی
برصمرده ابو النجم بدر رجعت
واوزرینه یفته هجوم ایدهرک نه یاهجهتی
شاهرمش اولان قراتکین اردوسنلکه قسم
اعظمی اتلاف و بوتون ادوات و مهائلربنی
اغتمام ایتمشردی قراتکین کوچ حال ایلنه مروان

کو پرسته فرار ایده ییلدی . کندیسنه التحاق
ایدن بقیه السیوف عسکرله برابر پریشان
بر حالده بغداده جان آندی . ابو النجم بدر
بو موفقیته عظیمه اوزرینه بوتون جبل
نواحیدنی ضمیمه ممالک ایدوب نطق حکومتی
توسیع ابتدی و ۳۸۷ سنه سنده مقام خلافتدن
ناصرالدین و الدوله لقیله تشریف اولنوب
حکومتی رسماً تصدیق ایلدی ابو النجم
بدر هر سنه پدیری کبی حر مین محترمه
بر چوق خیرات و مبرانده بوتور و هر بانک
حججه اولان نجب اوزاتی منعه آه نفس
ایدوردی بو بوزدن شأن و شهرتی بشون
اطرافه عکس ابتدی ۳۹۷ سنه سنده آل
بو یمدن بهاء الدوله نك عراقده نایب بولنان
عمید الجیوش حلوانده بنی عنان حکومت
کردیه سنک مؤسس و ابو النجم بدرک دشمنی
بولنان اکراد شاد نجب ایدن ابو الفتح محمد بن
عنانه خراسان طریقته محافلکی تودیع
ایتمدیکندن ابو النجم بدرک غضب و حدتی
موجب اولمش و برمدن تبری نیابت هر اق
مسئله سندن طولانی عمید الجیوش ایله محاربه
ایتمکده اولان ابو جعفر ایله اتفاق ایدرک
هندی بن سعدی و ابو عیسی شادی بن محمد
و ورام بن محمد کبی بر چوق امرای اکرادی

وبن مزید الاسدی بی برابر آلهرق بیوک
 براردو ایله بغدادک برسات مسافه سنده
 رکز خیام ایلی بوحالی مشاهده ابدن ابو
 الفتح محمد بن عنان بغدادک عظامسی ایچون
 عمید الجیوشه التمرق ایندی. عمید الجیوش
 بر مدت بویه بغدادده تحصن ایتمش بولندی
 بوقوطهات بهاء الدوله نیک بصره ده بن واصل
 ایله اوغراشمقده بولندی بی بر زمانده ظهوره
 گلشدی بهاء الدوله نیک خبر موقفتی ایستیدن
 ابو جعفر و ابو النجم بدرک اردوسی
 اورکدی ابو جعفر ابو عیسی ایله برابر
 حلوانه یعنی خاقینه کدوب بهاء الدوله ایله
 مخابره ایتمک باشلدی. ابو النجم بدر دخی
 وقتله حلوان و کرمانشاهدن طرد ایتمکی
 ابو الفتح محمد بن عنان محاببت ایدن ونی ایقلدن
 اولان رافع بن معنک ولایتیه اردوسیه برابر
 هجوم و برجوق غنائله برابر محل حکومتیه
 عودت ایندی. عمید الجیوش بو یوزدن کنیش
 بر نفس آلهرق کندیسنه معاونت مجیه موق
 العاده ده بولنان ابو الفتح محمد بن عنانی اخذ ناز
 ایچون جسیم براردو ایله ابو النجم بدرک
 اوزرته اعزام ایلدی. ابو الفتح محمد چند
 نسا بوره وارر وارمز برایش باقیمه چتی

اکلا نیجه بواننجم بدرک اشماری و کندیسنه
 اعطا ایتمکی تضمینات حربیه اوزرینه عقد
 مصالحه اولندی.

مابعدی وار
 شکر فی الفضل

محیط معنوی
 ۲

مدققین، برملکنک احوال اجتماعیه سی
 حقننده بر فکر اجمالی ابدینه بیلمک ایچون
 الک سالواک کسد برمه بول، او ملنک، او ملکنک
 مکتبلر نی ندقیق ایتمکدر، چونکه، حالک اک
 جل مسرات انه کاسی، آینک اک مهم دستگاه
 احضاری مکتبلر در دبورله عجب اطوغر و می؟
 بو نظریه نیک صحت و اصابتی اکلا به بیلمک
 ایچون اوزا قلمه کینه که حاجت یوق، کندی
 حال اجتماعیه منزله مکتبلر من ارا سنده کی
 مشابقی نظر امعانه الحق کافیدر اوت ا
 بر سرستی نام ایله عرض ایده بیلم که وجود

اجتماعیہ زدہ کی پریشان قلبی، سقوط اخلاقی مکتبلر مزیدہ عذیلہ یا لکز فرق ، صورت انکشافی اعتباریہ موجود بولمقدہ در۔

جو جقلریز : شمیم نخستین شبائی تریبہ طائلہ و بہ مزک نشسر ابتدیی ذرات

زهرناک ایله مشبوع اوله رق آلدقلری ایچون روحلری برطاقم عنفاتک اسیری، دماغلری برطاقم افکار قیہہ نک جولانکاهی اولدینی

خالده مکتبه کدیور، ایشته بومہ صوملری بوکی مؤثرات انحطاطیہ دن تجرید ایله برطالم

هتی به سوق و کورچه دماغلری تریبہ حدیثه نک انوار فیاضیله تنور ابدہ جک

مؤسسات هر فائک زوالی مملکتہ زدہ کی مفقودیتدر که، اون سنه اولکی سویه اجتماعیه

منی محافظده پابرجای نبات اولوب کتسه۔ منہ سبب اولیور۔

بوندن یاشقه بوز کسور بیک نفوسی حاوی بغداد کی برشهره سلاح ادراک و تنور

فکری ایله مجہز براسل بتشدیرہ بیلیمک براعدادیج، ایکی رشدی درت بش ابتدائی

ایله دائره امکانہ کیره ماز۔ بو عدم کفایتہ ضمیمہ موجودی

سفره ابتدیرن فقدانی ادارہیی کوردجکہ میدلرمن سونیور، قابلرمن آتش یأس ایله

داغلا نیور حتی بو یأس اوردجہ به واردی کہ، یاوروسنک استقبالیله کندینی علاقہ دار کورہن ہتفکر بنزک برچوغنی جو جقلری ایچنی مکتبلریہ کوندرمک اضطرار ابدہ بر اقدی

پدرلری مکاتب اجنبیہ بی ترجیحہ سوق ابدن سبب رسمی مکتبلر مزک برچوجنک دماغی تنورہ، اخلاقی تہذیبہ عدم قابلیتدن

صرق نظر، مستعد تاملی وانکشاف اولان اطفالک ، معلملرک مساعہ سی بوزندن

مکتبلرہ اثبات وجود ابدن داء الاخلاق ککی علل سارہ مبتلا لریہ تماشہ مجبور

طونلری بدر مکتبلرہ اکثریتی تشکیل ابدن بوعلیل وجودلر سواققلرک تلقیجات زهر

الودبلہ مکتبلر ارہ سنده ناقل وظیفہ سی ایضا ابدیورلر۔

تریبہ ابتدائیہ بی هیچ کور دیان و یا هیچ اولزسه نقصان کورن اطفال ایسہ تلقیجات

مذکورہ نک هجوم عنیقہ مقاومت ابدہ بیله جک وسائط مدافعہ دن محروم بولندینی ایچون

مفلوب اولیور پروغرا ملرک بخش ابتدیی صلاحیت واسمہ به رغماً بوکی فساد اخلاق

میقرو بلریٹک مکتبلرہ عرض موجودیت ایجسی، یا مکتب ادارہ سنک استقبالی عو

ایتمک ایسته میورزه فلسفه سی ایخود حضرت
التماسك قوة قاهره سیله قائمدر هر ایکسی ده
مملکتک مقدراتی برشخصک منفعت
موهومسته فدایتمک دیمک اوله جنی جهنله
شایان تأمل اولسه کرکه

ما بعدی وار

خاکي بغدادی

بیلدیکنی التزام ایتمش لر در . فقط بز اخلاق
خصوصیه ده تربیه نیک اصلا مدخلی اولدیغنی
ادعا ییده مزسه کده اخلاقجه اولان فرقلری
تربیه سز آدم لاره سنده دخی کوردیکمز دن
ومثلا بر تربیه سز آدمک غرضنکار اولسی
دخی کورله مش برشی اولمادیغندن اخلاق
ذاتیته نیک، تربیه دن زیاده خلقت وطیعته تابع
اولدیغنی و تربیه نیک انجیق اخلاق محدودده بی
اظهار ونوعیه، اخلاق مذمومه بی ستر
وتقلیل ایتمک سبب اوله بیلدیکنی التزام
ایدرز .

اخلاق عمومی

بناه علیه خلق به طبیعت آدمیرلی اخلاق
ذاتیته به نیک موافق کوریا بوردسه ده اخلاق
عمومیه به (خوی) و (عادت) تمیرلری
دها مناسب اولور اوت ! اخلاق عمومیته نیک
خلقت وطیعتله نیک آزمناستی اولوب تمامیه
عادات بلده و تربیه به تابع اولدیغنی کیسه
انکار ایدماز جناب حق انسانلرک صورتلری
بر برینه منابر براندیغنی کبی سیرتلیغی ده
مختلف یاراتمقله بر انسانک اخلاق دیگر بر
بر انسانک اخلاقه بکزه مملکت طبیعی ایسه ده
بر قوه نیک، بر مملکت اها لیتنک اخلاق عمومیته .
سنی بر طرز و سیاقده، اقوام وممالک سائره
اخلاق عمومیته سندن بتون مغایر بر طرزده
پارامسی تصور اولنه ماز .

خلق ، یارادیلش دیمک اولدیغندن
بو اسم ، کندوسندن بحث ایده جگمز شبله
یک توافق ایتمزسه ده معنای اصطلاحیه سیله
استعماله مجبورز

واقعا اخلاق خصوصیه یعنی : انسانک
مثلا حلم، حدید، الزاج، حود یا خود خیر
خواه، خالص یا خود حبله کار اولسی کبی
اوصاف ذاتیه سی حقیقه حکما ایکی فرقه
اوله رق بر طاقی بو کبی اوصافک ذاتی وطیعی
اولوب تغییر می ممکن اولدیغنی، بر طاقی ده
بو اوصافک تربیه ایله اکساب وازاله اولنه

هر مملکتی که در هر قوم و امتی باشد، هر صورتی که در آن اخلاق عمومی خاکی و طبیعتی او و مایه‌های تربیه‌اش، می‌بایستند در مملکتی که خالق عمومی او را و یا اکثریت او را، خرساز، جـور و یا جنگاور و اومسی محض با اهل بیگانه و وطن‌دشمنان کوردکوری احوالی تقلید مجبور اوله‌رق او کا آید، قدر نندردن بوحالده دیه بیلرزکه اخلاق عمومی عادات مملکتی تا به‌سدر بر مملکت عاداتی ایسه این اوله بیلدیگی کی قنا اوانق دخی ممکن اولدیقندن تربیه‌اش عادات مضره و قبیحه‌ی ازاله‌ایله اخلاق عمومی‌ی بومقتدان قورناره‌رق کندینه تابع اجتماعی اقتضا بدر اخلاق عمومی اشخاص ایله قائم ایسه‌ده اشخاصه عائد اولمایوب، علی‌العموم بر قوم و ملت، بر مملکت، بر دولته تا بدر زرا: بر قوم و ملتی شخص واحد فرض ایده لم بوسـورتده اخلاق عمومی دخی اوش شخص مفروضتک خاکی و طبیعت ذاتی‌سی عد اولتور

بو اعتبار ایله، بر آدمک حالی، اخلاق ذاتی‌سنه تابع اولدیغی کی بر قوم و یا بر ملتک حالی دخی اخلاق عمومی‌سنه وارنک تجلیات و اظهاراتنه تابع و مربوط اولور.

شوقدر فرق وارکه، بر آدم هر تقدیر تربیه اولنسه، هر تقدیر جبر نفس ایسه بنه خاکی و طبیعت اصلیه و ذاتی‌سنی تمامیه تبدیله موفق اوله مدینی حالده بر قوم و یا ملت ایسترسه تربیه ایله اخلاق عمومی‌سنی بک قولای اصلاح ایده بیلر بواصلاح ده تربیه و معارفک عادات ایله جداله کیریشوب مظفر اوله حاصل اوله بیلر مجادلات و منازعات طایفه ده مظفریتک هانکی طرفده اوله جنی مشکوک ایسه‌ده یالکز عاداته قارشی معارف و تربیه‌اش اعلان ایده جکی حرب وجدالک نتیجه‌سی ظفر و ظاییت اوله جنی شبه‌دن طایفه.

بفداد : رضوان بهشتی

بر کویلوئیک حسبجالی

حیوانه ترجیح ایدبورسک . خالقم ! سنک
هرشی حتی کائناتی بیله برحکمته مستند اوله رقی
براندیشی ایشیدبورم . انسانلری حیوانلره
ترجیح ایتکده کی حکمت الهیه کی محبب اکلایه
بیلریم ؟ اوت ! قابل دکل بونی اکلایه جنم
فقط کیمدن ؟

کویزدن لوج ددرت ساعت اوز اقده
برشهر وار شهر لیلر هرشی بیلورمش
کیدرانلردن سورارسم !

براز دوشند کدن سوکره خایر ! بوسری
بن اکلاینه شهب سزانلرده بیله منزل اولحاله
کیسه کیملی ؟

ها ! اولسه اولسه بونی منلارلر اکلار
آنلر انسانه بیلمدکلرینی اوکره نیوروش
آنلره ، منلاره کتملیم دیر وشهرده کی
منلارلردن بریت کیدر اره لرنده آنیدکی
مخاوره باشلار

کویلی — منلافدی جناب حق
کتابیده انسانلری حیوانه ترجیح ایتدیگی
ایشیدبورم محبب طوغرومی ؛
منلا — اوت طوغرودر .

ک — حایوکه بن کندمده حیوانه ترجیح
ایدیله جک برشی کوره میورم .

ای خالق اعظم ! سن کتابکده انسان
اشرف مخلوقا قدرده بورسک فقط ؛ بن کندمده
حیوانه ترجیح ایدیله جک بیج برخاصه کوره
میورم چونکه ؛ بنم یاپه بیله جنم برشی کوربورم
که ؛ برحیوانده یاپه بیلور اونک یاپه
میه جفی برشی بنده یاپه میورم او ، بیور ،
ایچبور ، یاتیور ، بولک طاشیور بنده بر ، ایچر
یآر واونک کی چالش میورم .

بونکله برابر بکا انسان اکا حیوان دبدکلرینی
ایشیدبورم حایوکه ؛ بن ارامزده ناطقه .
دن باشقه بر فرق کوره میورم اوت ! بن
قوانش میورم بوکامقابل اوده آجلتی سوسزلتی
راحتسزلکی ایما ایده جک کندیته مخصوص
برچوق اوضاع واطوار بیله اقده حال ایدبور
ایدی بیلور .

اولحاله بنی نیچون بندن زیاده چاشان ،
انسانلر کهر درلو مزاحمنه قانلانان معصوم

- م — اوت ! سن کسندکده حیوانه ترجیح
ایدیله جک خصائصی کورمانه کده
حقلیک . سنی توصیف ایتک لازم
کله [انسان صورتلی حیوان] دیمک
ایجاب ایدر . چونکه ؟ انسانلری
حیواندن تفریق ایده بیله جک خاصه
عقلدر حالبوکه سن بو خاصه نکه مستند
علیهی اولان علمدن ممارفدن محروم
بواندینک ایچون عقلدن طبیعتیه
اوزاقسک
- م — اواز چونکه ؟ سن کرکه اختیار لادک
سکارتق دردی اکلانمق مشکل
قفاکده قایلناشدی . سنده او خاصه بیله
قالدی .
- ک — فقط منلافتدی بو عنابک بندن زیاده
ابونجه توجه ایدر چونکه ؟ بن کوزمی
آجر آجر کنیدی چفتلنکده کوردم
پدرم نی مکتبه بولامدی .
- م — پدرک سنی بولامدیسه باری سن
اوغلی مکتبه کوندرکه ؟ اوده سنک
کبی جاهل قالاسک .
- ک — مکتب دیدیک شئ نرده اولور ؟
م — شهر لرده
- م — هنریم بندها کوچک یا شده ایکن
یا بام نی مکتبه کوندردی چاشدری
بوسایده نه وارنه بوق اکلادم
حالبوکه اناک باک ساک بونی یا به ما مشر
آنک ایچون بویله اکلماز
قالک
- ک — دیمک بنده چاشدر سه م سنک کبی اولورم
اویله می ؟
- م — شبهه سز
ک — اویله ایسه نی ده او کرت ، چاشدر

کتر و او جمعیتک تشبیه سابه سنده ده
 هر کوبده برره کتب آچار لر وسنک
 کبی جاهلری ارشاد ایدر لردی
 ک — دیمک کیچه کوندز حسابلرینه راحتلر.
 ینه چاشم دیغمز بوزنک کینلر بزه
 قوه لرینه اجیمبور لر اوبله می؟
 م — اوت آجیمد قلیرینه دلیل ده ایسته
 سز کویلیلرک حالی!
 ک — او حالده بوپاره لری نه یاپه جقلر؟ نه به
 صرف ایده جکلر؟
 م — بوراسنی بن بیلیم کندیلرینه سور
 ک — بزایله جاهلمی قاله جقز و بوبله
 کلدیکنز کبی می کیده جکلر؟
 م — سز جاهل اوله رق یشابه حقه سه
 کز برکون کله جک که، آنلرده علم
 و عرفان ییلاری آنتده بوغولوب ترک
 حیات ایده جکلر در
 کویل بوسوک جوابی آلدقن سوکره
 کندیلرینی، همجنه نی دوشنمیان زنگینلره
 بددعا ایدر کدن منلادن آریلر
 هامش
 طبایع مسورونه ردیه مزدن بری ده
 نشسته سد بر تروت وسعادت اولانلرک وادی
 نکبت وسفالتده کرامه قان قومداش لرینه
 نفوق طویفوسیه اعلان عظمت واذبخار
 اجملر بدر
 فقط دوشتمبور لرکه، قوملرینک موقع
 اجتهایی پستی سندن بتون ترونلرله بتون
 احتشاملرله کندیلری ده متأرا اولیور بوکون
 کردک طوغر بسنی سوبله ملک انجواب ایدر سه
 هر کسک نظر نده خوار بره وقع اشغال ایدیور
 حتی اودرجه ده کی بر کرد وطن جدا اولدی می؟
 قدر زنگین قدر محترم اولور سه اولسون
 کوره جکی حرمتک تروت وشرقیله بوجه
 مناسبی قاله میور یونه دن؟
 عجبا کویلیلر منک اغیاره اظهار ایتدیکی
 ابتدائی، غریب، فقط دالسون و انجق وحشت
 ابله توصیف اوانه بیلن حالانک نتیجه طبیعی می
 اولمقدن باشقه برشیمیدر؟
 بو خصوصی، زنگینلر منک شمعی به قدر
 ادراک ایده میشندن یا خود تفاقلندن تحصیل
 ایدن افضال قلمی بزه بالایه ازان محوره می
 ترتیب ایتدردی.
 تکرار سوبلیور زنگینلر من بوزوالیلره
 آجیمبور لر سه کندی شرف و حیثیتلرینه ویا

هیچ اوازسه اولاد و سفیدلرینه آجیمیلدرلر
چونکه بزه، یقین برانقبالی، سرمست غرور
اولانلری آبلته جق برضریه احضار ایدبور
بولاقیدیده دوام ایدر و بوضریه پالاستحقاق
هدف اولورسه ق نه صندوقلرده کوفلنان بازه
لردن نهده بودبدیه و احتشامک الایش منفاندن
آر بوله بیلر. احتمالیکه، بو طوضر و سوز.
لردن کوچنلر بولته بیلر .

برخاطره مناسبتیله

بر کوندی .. حیانتک غمغه سعادتی
دیگله مکدن، تلامم سه رورنی اوزله مکدن
اوزاق، برحیط پاک و زبده روح، اوقساوت
قنایی تمئل ایتش روح، اوچیش-پوردی.
ایشته او کوندی .. بتون الام جهان، هزالی
وجود، مرحمت اینه دن اوزر مه چوکدی
مضویاتی زده لدی و بی نی نوا بر قوش کبی
مایوس و هر جائی ایتدی . دوشنیوردم.
او کده تشخص بدن هیولای یأس و حرمانک
تأثیر مهولندن مفکره مده تقلص لر، بورالر،
قاصر غه لر تحصیل ایتدیکنی حس ایدیوردم
قرار سزایم؛ بی گاه او توردیغ اوطه نك پنجره
سنه، گاه قیوسنه سوق ایدبوردی بوسره ده
ابدی که، قیو آجلدی.. مکتب ارقداشلر مدن
مفتون کالی اولدیغ م : س ، افسدی
اوطه په کیردی، بر آرزحجت ایتدکدن و بنده
سکونی مفکره په مظهر اولدقدن سه و کره

لکن امین اولسونلر که ، بواضمال بی
معنا قومیزی اعلا ایچون سالک اولدینه ز راه
ارشادده بزه حائل تشکیل ایدم میه جکدر
ز برابر حب قومی خلو ص نینه تردیف
ایتمشز

باہان : جمال الدین

برجای انشراح ارامق لزومنی عین زمانده
 حس اتمکه باشلاق او کونک مال عد-وبه چه
 بریوم مخصوص اولسی : بزه بولزومی، بر
 احتیاج معرم ماهیتده نجلی ایتدردی همان؛
 قریه باشندن عربیه آتلاهی، هر به جی به
 و بردیکمز - شرقی قیومی! - فوماندا سیله
 تفسیط ایتدک، هر به، جاده عمومه بی آتقیب
 ایدیوردی، رهگذر مرزده تصادف ایتدیکمز
 توده، توده بری ملاحظه بر سبیل خروشان
 کبی او که هب شرقی قیوسنه طوضری آقیور
 و نماشالزندن طویه، میان انظاره ککستان
 شادیدن ازهار مظهره سر بریوردی، عین
 زمانده صنعت تواتک محاسن دلاراسنی
 کلبتلك رفتار بهیجی، خنده لرك حلاوت
 معنیدارانه سی کوزلرك انعطاف دلفریبی
 کورمک ایستیانلرده بوجانه به دوش هب کلا
 اوسمه طوضری کیدیوردی، بز بویه بوسر
 خروشان ذی حیاتک امواج بدایه یله سرمست
 حبور اولوب کیدر ایکن بردنبره، برابر
 مدید دیدار اشعه نزاری ستر ایله بوقااله
 شوق و نشاطی انکسار خیاله اوغراتدی .
 اراق، رجعتله، تنبسم چهره لر برینه متحاشی
 سجالر کورلیوردی چونکه؛ یاغور علائی
 بلیردی، بز نور کترمه دن ایله لردک و شرقی
 قیوسنه قدر کلدک .

بر طرفنده دکوهه البده، نامیله معروف
 وقرون وسطی بی اکتدیر برقهوه ایله بری
 طرفنده چاور دیوارله محاط فقط زائرینه
 کشاده در برچنزار اورته سنده ایکی یوز
 متر و طول و فرق متر و عرضنده بر فسحت
 اولان بوزک طبیعتک هر درلو بدایه مند
 محروم بولمسنه رغماً ممالکک نزلک یکانه
 نزهتگاهی اولسی استغزابمی، موجب اولش
 و بزی بشقه وادیلره سوق انجش ایدی، دوشندک
 سیاحتنامه، ممالک متمنه توصیفنامه لر نده
 او قودیفن عمرانی در خاطر ایتدک، نرده
 اومسیره لر، نرده اوز نزهتگاه لر، ممالکک نتمز
 موقماً طبیعتک بر جوق انعاماتیه متم و هر
 درلو رقی عمرانی بی قیوله مساعد ایکن
 استفاده ایده میشمز غریب دکلی ؟
 وطندنلر مه سوزارم! قباحتی بزده می
 یوقسه مملکتیمزی بر خرابه زاره دوندرن
 یلدیده می آریلم ؟

ک : س

طالب اولش ندن بوکون مغلوب ؟
 نه به مهورددر بوکون قاهر ؟
 سالب اولش نه دن بوکون مسلوب ؟
 نه به مقدورددر بوکون قادر ؟

§§§

زده فاتحلك اوشوكتلى ،
 عظمتلى ، وقور سلطنتى .
 بيلدبرملرده كى اوھيتلى ،
 نمره نك بى نظير ميمتقى ؟

§§§

هانى مھرا به سيفميان عسکر ؟
 هپسى محو اولدى كينديمى بردن ؟
 بوقه وسعتى بولدى اول يرلر ؟
 كه ازالدى كوزمده اهل وطن ؟

§§§

شو بيابان نه دن صدا سزدر ؟
 نه دن آتلى بورد كشنه ميور !
 خطبا من نه دن ادا سزدر ؟
 او، آج ارسلان ننددر اسنه ميور ؟

§§§

ديكله مزه، ديكله مزى هيھات !
 ملتم سويليور مضى مافات ،
 اكلام قصدنى مكرسه مھات ،
 اولش شو اسپاده حيات .

§§§

§§§

شومظومه مملكته زك شبان مشوره وادبای حاضره
 سندن سلطانی ادبیات عربیه معلمی خطیب
 زاده عطاء الله افندی حضرتلری طرفندن
 انشاد ایدلشددر .

آسیاده حیات

نه بومدهش بوقانلى منظره لر ؟ ..
 نه بو صمت عیب تی پروحشت ؟ ..
 نه بو مظلم ، بو حیاتلى مقبره لر ؟ ..
 نه بو حیرت ننددر اول دهشت ؟ ..

§§§

بوقمى مسکین شومانی اویانان ؟ ..
 بوقه واردر فقط فیصلدی سسی ،
 نه به یامش نه در آنى اویوتان ؟
 نه به دوغمش اینده هم نفسی ؟

§§§

اوزانوب کون بکون دمیر قوللر ،
 برنیور برده شه کو همزی .
 کوسه تروب دمبدم تحف روللر ،
 آلیور بحر ورر و کو همزی .

§§§

کرد لرده زراعت

تطبيق بوله بيلمسى ؛ اوبرك انوار معارفدن
استناره ايمسنة متوقف بولندينى تسام ايدرز.
انجق بزده معارف ؛ صفر درجه سنده
منحط اولدينى ونشرى ايسه ، اوزون هم
بك اوزون برسعيه ، برزمانه مفتقر بولندينى
ايچون زراعتمه صرفى لازم كلان اهتيايى
جريحه جهالتك التيامنه تمايق ، منقدس
براولده قاربون ايله تدريجا اتخار ايتك
بكرز * قاذب ايدجك وقتمز بوتدر .
بزم ايچون بوآنده بر دقيقه نك حتى بر
تاسيه نك بيله بك بيوك بريقتى وار . معارفك
تعميسى ايچون ايجاب ايدن فداكارلقلرى
اختيار ايتك . برابر زراعتمى ده مهسا
امكن دائرة فن و ترقى بصوقته جهدياته من
ايجاب ايدر .

طوغروسى رساله مزه يازى يازوق
ايچون قلمى اله الديقمز زمان كندى سزى
برطوفان احتياجات قارشيسنده كور بيوروز .
مفكره مزه برچوق قفاص اجتماعيه تسادر
ايدبور ، ايدبورده هانكيدنى سوبله بچكمزى
كسديره ميوروز . نه يازلم معارفق بوق ، زراعتمز
بوق ، تجارتمز بوق ، صناعتمز بوق ، خلاصه
هيچ برشيمز بوق . بر بوق ، بر عرويت
مستمره ايچنده بو ارلانوب كيدبوروز . بو
بوقلى ، بوق ولاق بو زندن نهايت بركون
كله جك كه ، بزده بوق اولوب كيدجكز .
بو حقيقتدن تعامى ايدبوروز ، يا خود هيچ
دوشمنك ايسنه ميوروز .

زراعتمك عدم ترقيسى و كبت كيد
كربله سى ، فعدانى مامار فدن زياده زراعتك
قولاند قلرى الات و ادواتك عدم مكمليتى
تطبيق اولنان اصولك قائده سزلك بيدر .
بزركدلر زراعتك اهميت حاضره سسنة وينه
بزم كى انسانلر طرفندن احداث اولنان
بونجه الات و ادوات جديده نيه نك موجود بته
رغلا حالا رومايلردن قالمه آلانى و بطلانى

بوكون تروتمك الك مهم منبعى زراعت
وجوده كترديكى حالده بزبونى اهمال ايله
حال طييميسنده بيراقبور و بو عنصر حياتك
رقى حاضرينه بيگاه قابوروز .
اصول جديد زراعتك بربرده جاى

- هرکسیجه تحقیق ایدن اصولی استعمال
ایدیورز .
- اصول دیورم، حالبوکه؛ مع التأسف
بزده تطبیق ایدیلجهك بر اصول بیله بولنه.
دیور .
- فن زراعتده کی فعدانی و قوفز صلا -
حیتمزی تقید ایشدر .
- آنک ایچون بوخصوصه دائری ارشاداتی
صلاحیتدار اولان بیلکی اصحابنه ترك
ایدیورز . پاكز فوائد و محسناتنه قائل
اوله جفمز اصولاری - محیطه ترك مساعده - فی
نظراعتباره الموق شرطیله - اقباس آرساله مزده
کوسترکه غیرت ایدیه جکز شمندی ماکنه لر
حقنده بر ایکی سوز سویلیه جکم .
- فواندنن بحث ایتمک ایسته مام . زیرا
برایکی سنه دنیرو عراقده وجوده کلن انقباه
سوقیله جلب ایدیلن صوماکنه لرندن تحصل
ایتمکده اولان فوائد لایحصا ادا مازك شاهد
ذی حیاتیدر .
- اولاری اراضیمزی اسقا ایچون یوزلرجه
کرد و بار کیرلرک معاویته محتاج ایکن شمندی
ایسته دیکنمز صوبی اداره سی بر کئی به افتقار
ایدن ماکنه لر واسطه سیله تأمین ایدیدورز .
- بو ماکنه لر سایه سنده هم زراعتیك استفاده سی
برچوق تکلف ایدن وارسته قایور . هم ده
قابل زرع اراضیمز محکوم و تروکیت اولمقدن
قور تلیور .
- زراعتده بویله برچوق امورده اوارکه،
بوزلرجه فلاخی کونلرجه ایشلمکده احتیاج
مس ایندیوریور، حالبوکه؛ زراعتی مترقی اولان
یرلر بولکفتمدن آزاده و متر بحدر، چونکه؛
آنلرده چفتمدن اعتباراً محصولات ادراک
و انبارلره ادخار اولنجه به قدر مزروعاتک
کورسی ایجاب ایدن بتون عملیاتی ماکنه لر
برطرز سهل و سریعه ایا ایدیور. بوندن
باشقه ماکنه لرک، حیات مزروعه ده مهم
روللاری واردر. مثلا چفت بزده صایااله
سوریلدیور. حالبوکه؛ چفت سورمکده کی
قائده سینته ارضده بولسان مواد غذائی سی
فتسر ارشه اخراج ایتمک اولدینی ایچون
سایانلر بو وظیفه سی تمامها ایضا ایدیه میور.
- بو وامشالی وظایفی ماکنه لره تحمیل
ایتمهك هم سرعت، هم ده مکملیت کی ایکی
جهتمدن قائده دار اوله جفمز دریب کتره م .
- بناء علیه زراعتی محض حیات بیلن
کردلر هر تکاملدن اولدینی کی بوندن ده

اوزاغه قاچاملیدر. زراعمز ، کویلیلمز بونی ، تأمین اینسدیککی فوآندی تجرجه
ایتملیدرله. هیچ اولزسه مجتمعا تجرجه ایتملیدر . بابان : جمال الدین

برقصین

۱

امید جهاننده بیوک ، ذوق ایسه محدود
هر ساعتی عمرک امل افزا ، الم افزود ..!
ماضی : مشوالی ، ازلی سایه محدود ،
مستقبل : ابدله دولو بر مقبر مسدود
حال ایسه سعادت کبی ، راحت کبی مفقود ...
« فریاد ازین نوع وجود عدم آلوده [۱]

۲

مقبرلی عمو ایسه کردش دوران
برآو باباجق بر بوله ماز خانه نشینان ،
طاش ظن ایدوک قولانیورده اونی انسان
موتا کیجکندن اولور بر نیجه ایوان .
ساغرله دولو مقبره درعالم بی سود ..
« فریاد ازین نوع وجود عدم آلوده »

۳

فریاد!.. بوسوز ترجمہ حال فکر
 ہر آن جہان برابدی آمہ دیکدر •
 مادام کہ انسانلر ایچون نوحہ کرکدر ،
 مادام کہ فریاد ایله عالم بته جکدر ...
 بیلم کہ یاراتمده نه در شیوہ مہبود ؟
 « فریاد ازین نوع وجود عدم آلود »

۴

برقاج سته سیر ایتک ایچون ملک قنایی
 انسان چکیور ایکلیه رک بار قضایی ،
 وارسه چکجک روحیده بالکه اوبلایی ،
 هیچ کورمیه جکسه دل ناشاد صفایی ،
 یوقاق کی واراقده نیچون اولیه نابود •
 « فریاد ازین نوع وجود عدم آلود »

۵

ای خاق اعظم ! نصل ایتمز سنی بیزار
 کوش ایلدیکک آمہ سرربار
 دهشتلی بر آواز ایله دیر ذائنه ہر مار
 طاغیر، اوچروملر، اووالر، طائفہ لر، اشجار،
 کوکلر، کرہ لر۔ ایلر ایکن عرشکی مسجود
 فریاد ازین نوع وجود عدم آلود •
 کمال زاده : علی اکرم

امروده این وقت نقدنی به حیات. حقیقتش
وایه او وقتانه که راده بوری له عمرمان فوت
ده لی .

مادامکه وقتنه کجان اگر بذات بی اکریش
به سعادت بی هر راده بوری . هیچ نه بی بصو.
رت زور چاک استعمالی بکنین که لو وقتنه فائده بی
بینه وجود . وله هر که ماننش سعاده تی حاصل
بکنین .

امکن ایمه حیف صد هزار حیف که.
به وقتنه کجان. نکو بقدر حیات. بقدر تقدیش
اهمیتی بی ناده بین .

اوملته که ام حقایقانه تقدیرده کا البت
والبت ترقی ده کا

مثلا ژاپونیا ! ام قومه بوجو که چی بو !
بخدا هیچ نه بو. فقط بسایه بی سخی و تقدیر
قیمت وقتنه که یان دولتیی عظیمی و کوروسیه بی
شکان و ناروما کرد .

مثلا انگلتره . امانش و کوایمه انسان
فقط بوجی اونوعه اختراع و ایجاده که
بسایه بی عقل و فکر یان دیننه وجود انسانان
شیت ده کا و همو که سی مجبور تعظیم و تقدیر
شخصیان ده کن .

بلی امانه ش لاینقطع سخی ده کن. و وقتنه
که یان بخورایی فوت ناکن . بویه نائل ام

وقت و نقد

پاشاوه

۳

مدتی له مویش . او که که چند فروشیکی
بو . دبت واتی تاجری و تجارت بکا. فقط
امرو او انه بی که له احوال پیاسه. له حوادث
روزمره و له حال و اطباع مشربیه کان خیردار
بی اقتدار تجارتی نایی. اکر بی کانتش
له صرف مدتیکی زور کم . اعلان افلاس ده کا
و محکوم موت معنوی ده بی .

ایرامه ام نوعه انسانانه مجبور فیری قوانین
اقتصادیه و تجاریه و آشنای علم جغرافیایون.
خلاصه امرو انسان هر چه ده بی بی هر چی به
ده کا بکا مجبور سخی و کوشش زور چشته بوه
چونکه له مویش او ایشانه که به آسانی
ده کرا امرو محتاج سمیه کی زور بوه. بلی وایه !
دونه ده یان کوت که وقتنه نقده حال بو که ؛

سعادت و قدرته بون بودر چه به که ، سیاهی
 ده چینه انگلتره لوجیکه به ، چاوی به سرا به کی
 زور مطنطن و مدبذب ده کوی . لووقته ش
 انگلتری راده بوری . لهی ده برسی ام جیکه به
 چیه . کابراش له بر . اوه که نایه به . له ووقته
 کی بخورایی نه چی . باردونیه کی (۱) بی ده لی
 وده چی . اجابوچی امانه ترقی ایمه ش حتا کوی
 ندنی نکین .

له کرامش من نایم و کویاوی له سر منا .
 ره بی خوی بخاته بیری و اسی بکین هیچ نه بی
 وقته کان تقسیم چند قسی بکین و بکوره ی
 اوقسمانش حرکت بکین یعنی همو کی وقت سی
 وقت خواردنی وقت خهوی وقت عبادنی
 لای معلوم بی

فقط ده این که بیچی سی بکین و کی سوق

(۱) باردون بهنی مفهوم بکه

تخصیصان بکا . بلی امهش راسته ذاتا ایمهش
 ابرامه به ارنده هاوارو دادو بیدامانه این
 له بغداد اجمیتی کشاد بکین که . به تشویق
 و کرشش ام جهینه . له جو جیکه به مکتبی
 کشاد بکری . وقوم کردانی لم جهاله تخلص
 بکا . ده بزنین کی له کردان سره لکری فائل
 ام شرف عظیمه ده بی . فقط حیف که ام
 خدمته به کسی به دوکس ناکری اکر و ابو بو
 یایه له بغداد اذو رکسانی هیه که دیده دوزانتظار
 ام خدمته به . امه انجق بی و تثبت جهینه
 زور ده بی . چونکه به بی سی هیچ چشقی
 ناکری چونکه خداوند تعالی (ایس للانسان
 الاماهی) فروه : فاعبروا یا اولی الابصار
 بایان : جمال الدین

SSS

ادبیات

عالمی مشغول فکر و کرد خریکی وحشته

خواردم زوخواوی جرکه من لداغ ام حسرته

امر و دوریجی تره میدان عشرت تنک بو

وقت سی وغیره هنکام بذل همته

خطوه انداز ترقی بین اساحی آسیا
 چونکه اوروپا الین کرد مایل هم وحشته
 کسب علم و معرفت مقبول خدا و پیغمبره
 رهبر فوز دو عالم مایه صد حرمته
 بو ترقی ملک و مات اتحسادمان واجبه
 صرف غیرت چاکه باغیبی نکین ام فرصته
 هرچه لایق بی بکوره اوبچی یزین بدل
 بو وطن هر لازم شأن اوه ام خدمتسه
 بو تعالی حال خومان هرله کوره تا بچوک
 جهد و هی واهتمام والله فرضی ذمتسه
 محافظه دین و شریتانه خو خاک وطن
 آوه دانی او بزوری علم و فن صنعته
 ایش اکر وای وطن نورانیو مهور ای
 رستکاریمان ای ایتمش لدست ام ظلمته
 دشمنی، علم و معارف خانه مان ویران اکا
 زور خراب و: هلدکه درمانیکین ام علتسه
 بانک وک بانک شهرمی عالی هشیاراکا
 کل سطر یکی نصیحت نقطه شی هر حکمتسه
 بانک کرد جداً حکیم خسته کی ام قوم به
 باله خواب غفلات وحشت خبرمان بدتوه
 باید اربی تاقیامت بو شفای ام امتسه
 حال و اوضاع زمانه طعنه درس عبرته
 صائب زاده: سلجانیلی
 محمد طارف

مشده عدیله برسنه و مختلف صنفلردن
ایکی اقدینک ده بر آی مدتله موقناطر دلربنه
ومتباقیلربنکده تکدیر عانی ایله تجزیه -
لربنه قرار و برلشدر.

§§§

بغداد، بصره موقی اراننده سیروسفر
ایدن اداره نهریه واپورلری ، قومیسسیون
مخصوصنجه قرار ابدءجک قیمت مقابلنده
امتیازی فراته منحصر ایکن دجله ده واپور
ایشانمکده اولان لنج قومدانیه سنه دورایله
تسلیم معاملاتنه مباشرت ایدلشدر .

§§§

وقبله مجلس عمومیه قراره اقرارن
ایدن حویجه صدری عملیاتنه مباشرت
ایدبله چکدر. والی پاشا حاضر تلیری و عملیاتک
بر آن اول اجراسی طرفداریدر .

§§§

ضابطان انداخت مکتبی بنسداددن
حلبه نقل ایداش و برای تحصیل بغداده
کلن ضابطان ده محل مذکورہ متوجه حرکت
ایتشدر .

§§§

کربلا و نجف قضالری اراننده کی
یوسته ، اشقیال طرفندن تهب ایدلشدر .

اون بش کونلک حوادث

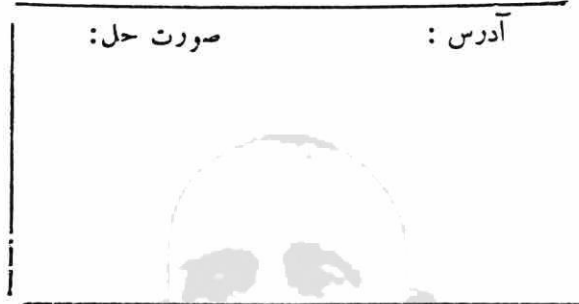
مکتب حقوق اطرافنده

مکتب حقوق معلمی یوسف عطا
اقدینک الی ایشدن چکدیر بلرک لربنه
وصایا، فرائض، نکاح معمللکی و کاتنه حقوق
بدایت محکمه ریسی فضیللو ابراهیم شوقی
نقه معمللکی و کاتنه ده اوقافی مفتشی معاونی
بک اقدیلر تمین ایدلشدر. یوسف عطا
اقدینک عزلندن مکتب حقوق طابعسی
اره سنده نحدث ایدن انفصال نتیجه سی
اوله رق یوزیه کرمی اقدی طرفندن معلم
مومی الیهک ارجاعی حقنده تنظیم ایدیلوب
ولایتہ قدیم قنن انضبطه نکه مکتب مدیر بنده
حواله ایدلسی اوزربنه تشکل ایدن انجمن
مخصوصنجه اجرا ایدیلان تدقیقات نتیجه
سنده قاعل مباشر اولدقلری تبین ایدن
اوجنجه سنفدن اوج اقدینک موبدأ
و فرطای مدخلیتلری تحققی ایدن ایکی
اقدینک اولجه مسوق و قوقا تلیری اساس

خطا و صواب جدولی		بو بوسته نك حامل اولدینی ۴۷۰۰ ایرادن پالکز ایکیوز لیراسی اهالی به عاندر .	
صواب	مخفیفة سطر خطأ	SSS	
کچمسی	۱۸ کچمسی	۵۱	شامیه ده اجرا ایدیله اتخابده شهید
حسنه و به	۲۱ حسنه وی	۵۱	حریت مرحوم مدحت پاشانک مخدومی علی
حسنه و بی	۱۲ حسنه و به	۵۱	حیدر افندی ۱۱۴ جبه جی زاده فؤاد افندی
بدرك	۸ بدرك	۵۲	۱۱۳ صدر اسبق مرحوم محمود شوکت
،	،	۱۶	۵۳ پاشانک برادری خالد بك ۱۱۲ دو قنور
چاشدری	۱۵ چاشدری	۵۹	سامی بك ده ۸۰ رأی قزاقشدر
دوكلش	۱۶ دوش	۶۲	ولایت تجارت محكمه لری انوا ایدیله رك حال
فضله در	۱۶ کله	۶۲	حاضرده کی معاملا تندن صلحه عانده اولانلری
جانلی	۸ حیاتلی	۶۳	صلح و تجارته عانده اولانلری ده حقوق
(اواش) ابله (شو) کله لری	۲۷ (اواش) ابله (شو) کله لری	۶۳	محكمه لر بینه تودیع و صلح محكمه سی ریاستده
اراسنده کی (ارتق) کله سی	اراسنده کی (ارتق) کله سی		تجارت محكمه سی رئیس سابق شوکت بك
سهوا ترتیب ایدلماشدر	سهوا ترتیب ایدلماشدر		افندی تعیین بیورلمشدر ،
		SSS	
			ولایت برنجی و ایکنجی مستنطقلرک
			معاشندن ایکی شسر بوز ضرورن تنزیل
			ایدیلشدر .
			صلح محكمه سته عانده اولانلردن باشقه
			بتون سواری مباشر لری و صلاحیه مدحبه
			کوفه، مسیب ناحیه لرندن باشقه نواحی
			ناهلری و قضا اجرا مأمور لری انوا ایدلماشدر

بيلمجه قوپونى

بانك كرد

اسم مكانم . برنجى ، ايكنجى حرفلرم حيوان اسميدر .
آلتنجى ، بشنجى ، اوچنجى حرفلرم اسم جمدر .
دردنجى ، بشنجى ، آلتنجى حرفلرم مشهور برغزته اسميدر
طوغرو حل ايدنلره قرعه ايله ، برنجى به بر كموش
ساعت ، ايكنجى به رساله مزك اوچ آباق آيونه سى ،
اوچنجى دن اوننجى به قدر اولانلره داوچر قارت پوستال
هديه ايديله جكدر .

کتابخانه

جزائی ، حقوقی ، شرعی ، تجاری ، اداری هر نوع دعوی بی وثیت ،
هر درلو لوائح و مستدعیات قانونی بی تحریر و دوائر حکومتده وقوع بوله جق
بالجمله تمقیاتی درعهده ایدرز • آرزو بیوران ذوات میدانده هلال الشرف
اوتلنده • تسهیل امور • نامنده کی اداره خانه مزه مراجعت بیورسون •
بابان : جمال الدین محمود ندیم

تاریخ سازیدن شکایت ایدن کردلره مهم برتبشیر

مما یتمیزک ادبای مشهور سندن شکری الفضلی افندی طرفندن برچوق
ماخذ صحیحون جمع ایله وجوده کترین «عهد اسلامده کردلر» نام اثری
شمذیلک تفرقه صورتیله رساله مزه درج وایلووده سه مایه به نائل اولدینه مز
تقدیرده مستقلاً طبع ایده جکمزى و عدابله رز •

❖ فرانسزجه اوکرمک ایستیانلره • ژده ❖

وطنیزک ادبای بنامندن عبد الاطیف حامی افندیبنک «تحلیل صرفی»
نامنده کی کتابی ساحة انتشاره چیقدی • فرانسزجه اوکرمک ایستیانلرک برر
دانه ایدتملری توویه ایدرز •
بوکتاب ، عراق کتیخانه سنده ، کتابچی منشی افندیده ، میدانده کاغذچی
مجید ، و کوپری باشنده کاغذچی عبد الغنی چلیلرده بولتور •

فیثاتی • غروشدن

جمعه ايرتسى

بانكە بىكرىد

۱۳۳۲

ھراون بش كونده برنشر اولتور

مندرجات:

- ابوالنجم بدر واوغلى ھلال : شكرى الفضل
كردلرده وحشت : بابان جمال الدين
بزده اسلاميك صورت تليقى . . .
« لورده دلهى » ك مکتوبى : « سبيل الرشاد » دن
بزده كنجلك : م . ك
محيط مغلوبك آردى : خاكى بنداى
سبس : « رباب شكسته » دن
حكمت ديكنلرى . بانك كرد
عدالت اجتماعيه . بابان جمال الدين
بوشا كردان مكشپ : سليانيه لى
اون بش كونلك حواذث : بانك كرد

۲۴ - مارت - ۳۳۰ متاليك

۶

آداب مطبعه سى

بابان زاده

عاصم بك

سبحان الله! نه غريب شى؟ رساله من ضايماندن بر صورت مطرده ده
بخت ايتكى قارنلر بنه صانكى وعد ايتش كى هر چه نيشنده لباس اكثر ايه بورنيور.
ايشته كور بورسكز! شو بر ايكي كلهنك اطرائى صاران سياهلرده بر روح
عصمتك مقام علينه پروازى غنجر بر لباس مانميدر .

مات عثمانىك مابه الاتخارى، قوم اكرادك نورديدهسى اولان بابان حقي
بك، افول نابهنگاميله قلبلرده آجدينى جانوز جريجملرك التيامنى بگله مهن
برادريده بوكون پناه ابدىنه چكيور. نه محزن حان، نه ؤلم استمجال..!
اي ايكي وجود محترم! سز كينديكزه قارشان روحلركز جتده ارام ،
ملكتر سزه خدام اولسون. يالكز اوت! يالكز فراقكزله قلبى مشحون اضطراب
اولان محترم پدر كزى رۇياده اولسون زيارت ايتكندن قزغ اوليكز كه ، آلام
واكدارى تخفف ايده بياون .

حقي وعاصم بلكر كى ايكي دكرلى اولادى بر آى طرفنده غائب ايدين پدرك
كرفتار اوله جنى قلص قلبى بى دوشندكجه توپلر من اور پرور .
مع مافيه دواتلومصطفى ذهنى باشا حاضر تارنده شوضياع ، ؤسفنن تحصل ايدين حزن
وكدر مع زياده بتون عبا ايلرده موجود اولدينى همچون بز، عمومه بيان آيزيت
ايدر وبامان خاندانندن قائلرله عمر وطايفت ، كيدنلرده عفو ومفقرت احسان
بيورمىنى خالقندن تضرع ابلرز .

بدل اشترك
سنه لى قرق بش آنى
آباني يكرمى بش
ضروشر
سالى چل وينج شش مانكى
به بيست وينج قروشه

بائى كرم
۱۳۳۲

صاحب و مدير مسؤلى
بابان جمال الدين
آدرين:
آسپيل امور اداره سى

مسلكمزله متناسب مقالات نافعه به ستونلر منر آجيقدر

هلال، اوزمان شهر زور حاكمى و پدريك
دوستى اولان ابن المفاض ايله خوش كچنه
مديكى كچى پدريك نصاح استلانچو باه سنه
ده اميت و بره يوردى.

ابو النجم بدر اوغلى هلال

۲

بونك اوزرينه بن المفاض هلالى تهديده
قانه شدى. هلال ايسه عزت نفسى مقتضاسى
اوله رق بوتهديه انجق قليج ايله جواب
ويره بيلردى ايشته بوكبناه طوبليه بيلديكى
عسكر ايله شهر زور قلمه سنى فتح و ابن
المفاض ايله عون سنى اتلاف و اموال قربى
تاراج ايتدى. پدري بومعاه دن زياده سيله
مكدر اولدى و آنى بسبتون سومامه كه
باشلادى بو حال دن آگاه اولان هلال ايسه
پدريك عبادتله مشغول اولسندن بلا استفاده
طرفدارانك برچوغنى كندوسنه جاب

ابو النجم بدر اوغلى رندن ابو عيسى بى
چوق سومر وياننده بولندردى. ديه كر
اوغلى هلالك والده سى، شادنجوان اكر اذن
دشنى اولان ابو الفتح محمد بن عنانك اقربا.
سندن اولدنى و آنى والده سيله برابر ترك
ايدرك تحت نظارتنده بو بوتديكى ايجون
كنديسنه قارشى بوضع لابلاليانه المش ومع
مانيه صامغان جهتي ده اكا توديع ايتشدى.

وجمع ایتدیکی اردو ایله ۴۰۰ سنه سنده
 پدربنک ممالکته هجوم ایتدی. دنیه ورقرینده
 طرفین اراسنده واقع اولان محاربه پدربنی
 مغلوب واسیر ایتدی، سوکره عبادتسه دوام
 ایچون قلمه سنه ارجاع ایدرک
 مملکتی استیلا و سلطنتی غصب ایلدی.
 ابوالنجم پدراوغلنک بوهاقتدن سوک
 درجه متأثر اولهرق ابوالفتح محمد بن عثمان
 و ابو عیسی شادی بن محمدی هلال علیه نحریکه
 قویولدی. ترتیب ایتدیگری اردو ایله کرما.
 نشاهی ضبط ایتدیله ایشنه بو ائشاده معتبر.
 نده کی دیلمیلر طرفندزه برجوق نسالقلر
 ایقاع اولدینی خبرینی دیوان هلال همان ابو
 الفتح و ابو عیسی بی تمقیب ایدرک عسکر لرینی
 ویشان و دیلمیلرک قسم اعظافی اعدام ایتدیکی
 کی این رافعلک معاوتبله ده ابو عیسی بی اسیر
 ایتدی. فقط آنی عفو ایدرک معیتده بو ائند.
 ردی. بوجهتدن مایوس قالان پدیری ابو
 النجم بدر بوسفر ال بو یهدن بهاء الدوله به
 دخالت وارغلی هلالدن قورنارانی طلب
 ایتدی. بهاء الدوله وزیری فخر المملکی تحفه
 ایتدیکی عسکرله هلالک اوزرینه کوندردی
 فخر المملک سا بورخواست، وارر وارمن هلال،
 ابو عیسی دن نه یایلق لازم کله جکی سوردی

ابو عیسی بهاء الدوله به منقاد اولانی و عسکی
 تقدیرده متأثیانه حرکت ایتدی تو صیه
 ایتدی. هلال آنی خیانتله اتهام ایدرک یا.
 قلا دقن سوکره بهاء الدوله به مطیع اولدینی
 فخر المملک خیر کوندره رک اکلاندی. ابو
 انجم پدربونک بردسیه دن باشقه برشی
 اولدینی فخر المملک کلامش و بو سایه ده
 خوشنودینی جالب الیه مظهر اعمادی اولشدی
 بهمه ارالزنده واقع اولان محاربه ده هلال
 اردوسی بوزیلوب اسیر اولدی. پدربن کند.
 یسک و و لده سیله معتدک ضرر کورماهی
 شرطیه پدربنه اعاده اولتیق اوزره ساکن
 بو ائدینی قلمه بی فخر المملک تسلیم ایتدی.
 فخر المملک بو قلمه ده برجوق مجوهرات، البسه
 و سلاحدن ماعدا قرق بیک بدره [۱] دینار
 و درتوز بدره درهم قودوی اله کجردی.
 و قلمه بی بوم بوش اولهرق بدره تسلیم ایتدی
 سوکره بغداده عودت ایدرک هلالی ده حبس
 ایتدی. بو ندر اول عمید الجبوش ایله بدر
 اراسنده عقدا بدیان مصالحه دن سوکره شهر
 زور قلمه سی بدرک التدن جبقمش ایدی.
 پدیری هلالک حبسندن سوکره اوغلی طاهر
 قلمه مذکورده بی بعد الحاربه استرداد و فخر
 المملک عسکرینی طرد ایتدی، برمدتن

صوکره استراحت و اعاده شوکت ایدن ابو
التجم بدر (۴۰۵) سنه سنه حسین مسعود
الکردینک ملکی تسخیر ایتمک ایچون ترتیب
ابتدیکی اردوایله اوزرینه بورودی. آنی
کوسجده تحت محاصره به آبدی. قیشک
شدندن متأثر و محاصرک دوامندن بیقن .
عسکر ابوالتجم بدره کین باغلا دیلر واکاوه
قصده بولتدیلر . خواصندن بری
مسئله دن خبردار اولدی و مسئله بی بدره
اکلانیدی. بدر بوکاحدت ایدرک (بوایتلر
نوپا بیلرلر) دیدی شخص مذکور ایشک
کسب اهمیت ایتدیکنی اکلا نیجه تکرار
حضوره چقیق ایسته مشهده بونی عزت نفسنه
بدره مدی بولندیفی خیمه ارقه سندن بشکر
بتدی دهرک صادره شددر : ابوالتجم بدر
بومامله دن زیاده سیله جانی سبب قله رقی او
حوالیده کی تپه لردن برینک اوزرینه چقیق
اوزره ایکن علم سنده سوه قصده بولنانلر
کندوسنه بشوب قتل ایتمشدر

مابعدی وار

شکری الفضلی

کر دلرده وحشت

تاریخ؛ بشریتک حیات ماشیه سنی و بو
حیاتک نتایج طبییه سندن اولان حادثاتی
تصور ایتدیکی ایچون ادغامنه تماس ایدر چک
برایکی صحیفه سنی چوبرمک مجبوریتنده بز
طبییه بدرکه ؛ بشریت اوائل خلقتده
شمعی بولندیقهز حال تکاملده دکلدی .
آنلرده سائر حیوانانندن بر فرق مشهود
اوله مانز ، حال وحشت و انفرادده یاشاره عاره
ویا بازلرده قامت ایدر لردی ، تأمین ضروریات
حیاتده باقی سیدینه مقصودی. اله ننده کی
آنلر حیوان درینتی صوبقه مساعد اولمادی
ایچون چرچپلاقی کزره ، غایت اوزون اولان
وحیوانلر تکمیلدن فرق ایدیله میان تویلر بله
کندیلر نی صقودن محافظه ایدر لردی .

بدویت بشریه متروکاتی حقنده بوکون
اجرا ایدیلن تدقیقات و کشفیاتک بزه انحاف
ایتدیکی معلوماته نظراً انسانلر برلیات
ادراکیه ، بردوره کج کورنجه به قدر مدید

و بر برینه نسبتله متری درت دور کچر مشلردر
 از جهله طاش دورنده کی انسانلر حال
 انفرادده یا شارو حیوانلردن صوراً مفاده بی
 اولسون حقیقه ادراک ابدیه مامش لردی .
 حالبوکه ؛ بوندن سو کره کی جلالی دورنده
 حیوانات مفرسه دن کندی لرخی قوروق
 احتیاجی دوشونلش و بونک نتیجه سی اوله رق
 طائله وی جمیلر تأیس ابدلشدی . ایشه
 بو صورتله تشکل ابدن عالیه لركده کوربان
 لزوم و احتیاجه منی یکد برینه تلاحق و قو
 عبولش و بو صورتله مجتمه ایشامق دستور
 قطعینک اساساتی قورم شلردی بوندن
 باشقه بالعه ، قازمه بچاق کی برچوق اسلحه ده
 وجوده کتر مشلردر .

فقط ؛ بوانانلر جمعیت ودها سو کره
 حکومت حائده باشانه باشیلا دقدن سو کره
 یینه ساحه مدینه عین درجه ده ترقی ابدیه
 مامش لردر . بر قومک ترقی و تمدنه قارشو
 دیگر کی اسکی وحشتی محافظه ایتشدر . بو کی
 اقوامک حالی ایتدیلرخی ادامه ایتدیرن
 اسباب ، استعداد و قابلیت فطر به لر بنک عدم
 مساعدنندن زیاده محیط ، عرق ، وراثت
 اعتقاد کی عوامک تأثیر ایتدر .

او حالده محطک هر درلو انعامانه وهر

قومده کوربله میان بر ذکای فطری به مظهر
 اولان کردلرک حال اوادی وحشت وجهالنده
 بویان اوللرخی نه به عطف ابدیه چکنز ؟
 او قابلیت و استعداد انکشاف بوله ابدی
 کردلر ، بو حالده ، بو حال اسف نموده قایلر .
 میدی ؟ کردلری ازن ، دوشورده ن برچوق
 عوامل وارد . طوغرو فقط ؛ بوزواللی
 قومه عوامل انحطاطیه بی ایشار ایدن یکنه
 قوت فوارده استبداد . قومز هر درلو او امرینه
 بر تسلیمیت بهیمیه ابله مفاد اولدینخی . ایتلردن
 اعتلای فکری به دلالت کوره چک برده
 موقع جهلی توطید و تحکیم غیرتی کور بوردی
 حکومتمزده کردلر اجزای مرکه ملندن
 دگش کی بو حاله یا کنز نکران اولمه اکتفا
 اید بوردی .

دله ایزم عصر اتق دور مشوم بو حاله اسف
 ایشالی عادنایحین اید بوردی . چونکه ادامه
 استبداد و ذوق سلطنت بولی ایجاب ایتدیر .
 بوردی بونکچو ندرکه ، بو کون کردستان
 آتش جهالت ایله سوزان ، علت سفالت ایله
 کرمان اوایور .

کردستانده قاج نسیع تقیض وار که کردلرک
 چکر لرخی یا کان عطش عرفانی تسکین
 ابدیه یلسون .

حکومتك وجوده كتر دېكي . مكاتب
ابتدائيه معلملك بازيچۇ جهلى اولمىدن باشقه
برقائده تامين ايده بيلورمى ؟ ايسته ، محيطتى
بويله كئيف بردود جهالت قابليان كوردلك
حال ابتدائيه قالميرينه هر كسك دائره
اعترافى داخاندە وانظار حقيقتى آتندە بولنان
سبب اصلى ..

بزده اسلامينك صورت تليسي

بوكون كئنانده هيچ بر فرد ، هيچ
بر قوم بو قدر كك ؛ بر دين ايله مندين
اولماسون .

بشريتله طوفان وبنه بشريتله انول
ايده جك اولان بو حس ، بو فكر بشريتك
اك درين واك اساسلى احتياجندن اولديني
ايچون بدوى وه قاره لرده باشايان انسانلر بيله
بو احتياجن وارسته قاله مامش لردر .

ايسته (بو احتياجه بناه بز مسلمانلرده
بوكون اك مقدس واك طوغر و بر دين ايله
متدينر . كه اوده دين ميسين محمدى در .
فقط ؛ بز عجبسا بو دينك متضمن اولديني
احكام جليله ي اكتناه ايده بيلمشمى بز ؟
ديغزى حقيه اكتناه ايتك دگل .

اكلانلر بيمز بيله نادر در . چونكه اسلاميتي ،
ديغزى اكلانلر ، اكلانلر بولمىدى شيه
سزك ؛ بو حالى . بو حال خون آلودى

بناه عليه ، كردلكى و وحشت ، كى
يكر منجى عصر ك هدف نقرتى اولان بر
صفتدن نزيه و مصوم روحنى طبقات
رفيحه و متمدنه پرواز ايتدرمك ايجاب
اينبور .
اى كردلر ! بو طمنه به زمانه قدر مقاومت
ايده جك كز ؟ شمدى به قدر سزه حق
ور بيلوردى فقط ؛ بو نندن بويله الكزده هيچ بر آلت
مدافعا قالي ؛ جقدر سزه اسناد اولنان و حشنتك
لكن ، حقيقتنه متصف اولد يفكر . جهانتك
ايچكزده وار قوتيله اجرا ايتديكى تخريبانه
ارتق نهايت و بر يه جك بيسكز ؟
بايان جمال الدين

کوره ميه جکدک . ايدبورلده نه-ايت حقيقتي تسليم ايدرك
 اسلاميت، دینی، انسانلری دنیاو آخرتده
 مسعود ایدہ جک قوانین التہبہ دن
 غبارت اولق اوزره تعریف ایدبور .
 بو حاله نظر آسہی وغیرتک، علم و معرفتک،
 حسن خلق و نجابتک تمثالی عالم اسلام ،
 عدالت ، قانون شناسق ، انتظام و مودتک
 نمونہ عال العالی ده حکومت اسلام اولمایدی .
 فقط مع التأسف کہ اوبله دکلدیر . بو کون
 انسانلرک اک مسکینی اک بدبختی اسلامدر ،
 اسلام حکومتلر ایدر .
 دینیز . سعادت دارینی تأمین ایتدیکی
 جهتله ذات و غفلتله قابل تألیف اوله ماز .
 ایشته ، مسلمانلر دینی بو بولده اکلالمش
 اولدقلری مدنجه علماء، مالاً ترقی ایششلر
 و بو کونکی بنای مدنیه اساسات قوره شلردر
 اوبله دکلی؟ اهل صلیک اومتوالی تاملری
 اولیه یدی ضریمی بوبله مشمشع کوریک
 بر ایکی عصره کریلردی ، فقط دینی
 اکلامیان علما قالینجہ دین ایله برابر
 اسلاملرده انحطاط، محکوم اولشلردر بو کون
 اجنیلر بیلہ دینجی ، اسلامیتیزی اک دقیق
 نقطه سنه وارنجوبه قدر تدقیق ایدبورلر .

ایدبورلده نه-ايت حقيقتي تسليم ايدرك
 طريق اهتدایه سالتک اولبورلر و لورده
 دهلی ، ک سبیل الرشاد جریده اسلامیه .
 سندن اقتباسله آتی به درج ایتدی کمز مکتوبی
 بو ادغامنه شهادت ایدر .
 بریتانیا اطله لرنده اسلامیت
 ایچون مسلمان اولم ؟
 (لورد هدله ی)
 « بعض عزیزلرده معتقدات مذهبیہ
 حقیقده تفسیرات و ملاحظاتی حازی مقاله لر
 انتشار ایتدی . فقط شمدی به قدر واقع
 اولان تنقیداتک حسن نیتله مشروع اولمسی
 نیم ایچون جداً موجب محظوظیت اولمشدر .
 حیانتک رفتار متادندن طیشاری آیلدش
 هیچ بر خطوه بو قدر که نظر دقت عامه یی
 جالب اولسون .
 احوالتک شو صورتله ظمورندن طولایی
 پک ممنونم . صحت مسالکمه مربوطیم
 اولدینی کی ریاضات بدنیہ تک وقوت اوپونلرینک
 بعض انواعنه ده پک مجلوب اولدینم حالده
 اشتهار و معروفیتہ هیچ ده هوسکار اولمشدم .
 فقط شمدی ، حرکت واقعه م، ناسده بر فکر
 تسامح و سرپرستانه توایدینه مدار اولورسه

حقمده روا حکور بیله جک هر درلوا تنقید
 واسته زاره صبر و تحمل ایتکه حاضر م .
 کچن کون غایت مندی بر خر ستیاندن
 بر مکتوب آلم . بوذات بکا دین اسلامک
 بر دین شهوانی اولدینقی و حضرة رسول
 اکرمک (صلم) زوجات عدیده سی بواندینتی
 خبر و بروردی اسلام حقمده نه غریب فکر
 فقط مع التأسف بو ، بوز ملیوتدن زیاده
 هم متبوعلرینک عقائد مذهبی سی کی ساده
 و سهل الاطلاع مسائلك تحقیقی کافته بر
 درلو قاتلانہ میان انکلیز لک بوزده طاقان
 طقوزینک دماغنده کولک صانشدر . هر بستانک
 رسول محترمی بالخاصه نه سنه حاکم و عفتک
 تمثال کالی ایدی . کندوسندن اونیش یاشی
 فضله اولان زوجه یگانہ سی - حضرت خدیجه به
 صادق ایدی . حضرت خدیجه پیام الهی به
 اک اول اینامشدی . مشار الیهامک ارتحما -
 لندن صکره حضرت عائشہ بی تروج بیوردی
 غنزلده شهید اولان ماروفا کارلرندن طول
 قاتلان بعض نسوان صالحه بی ده ، کندیلرینه
 قارشو برکونما مجلوبیت و ارتباطی بولمقدن
 ذکل . بلکه آنلره بشقه درلو نائل اوله میه .
 جقلمی بردار سعادت و بر مک ، باشقه درلو احراز
 ایدمه چکلمی بر موقع احترام قزاندیرق

ایچون تحت نکاحنه آلدی . بو کندیبسنگ
 غیر - اندیش و نجیب حیاته پک جسبان بر
 حر کندی . دنیالق مالارندن او قدر چوغنی
 بخش واحسان بیوردی که کندیبسنه آنجق
 بارینه بیله جک قدر برنی قالمشدی .
 بیلمک که بزانتکتره لی لر جدبته و عدالتہ
 محبتزله نفاخر ایتدی کمز حالده ، نصل
 اولیورده اکثر بزک پادینتی کی دین محمدیه
 معتقداتی هیچ اولمازسه سلحی بر صورتده
 تبع ایتدی کمزین و کله اسلامک نه دیمک
 اولدینقی آکلا ، قسزین بہتان و تعرض ایتک
 کی حقسز بر بوله صاپورز
 دوستلرمدن اسکتری بی محمدیلرک
 قوڈوتشوبقائنه قایلیمش قیاس ایدرلر .
 فقط حال بویله دکادر . بو کونکی مذهب
 واطمشانم مدید سنین تفکرک مولودیدر
 دین حقمده منور الافکار مسلمانلرله اولان
 مباحثات و مکالماتم انجق بوندن بر قاج هفتلر
 اول باشلامشدر . بتون نظریات و مستدلایتمک
 اسلام الیه مطابقت نامہ سی کورمکله قدر
 محظوظ اولدینقی سویله مک حاجت وار میدر ؟
 حتی دوستم خواجه کال الدین پیله
 اوزرمدہ هیچ بر صورتله اعمال قوڈا ایتدی
 کتساب الیهک فهرست ذی حیاتی اولان

بودات کمال صبر ابله قرآنک پک آبی کلابه
 مدیغ افسانی تفسیر و ترجمہ ابتدی . بو
 خصوصہ اجبار و حق اقتناع طریق بیله
 مدخول عد ابدن حقیقی مسلمان مسیو تر
 لکی سچیہ بنی شایان تقدیر بر صورتہ تمثیل
 ابتدی . قرآن کریمہ نظراً اہمدا اختیار
 نام ابلہ و محاکمہ بستہ بیله اوراق کر کدر
 هیچ بروقت جبر و اکراه ابلہ اولماز . حضرت
 عیسیٰ دہ سالکینہ ہم کیمکہ سزہ انقیات ایتمز
 و سزی دیکلہ مک ایستہ من؛ آبدن ابا ایدر سکرہ
 دیکلہ عینی مقصدی انہام ایتمدر .
 بر جوق غیر تکار پروتستانلر طائیرم کہ
 ایچندہ او طور انلری ارشاد و اهدا ایتمک
 ایچون فتویٰ ک محلاتندہ دور ابواب ایدر لر .
 بویله مزعج و تواعد ہم جواری بہ مخالف
 حرکات ، منافرتی ، موجب ، بعض ککرہ
 مخاصمہ بی دعی و مر حالہ دین قارشئ ساعد
 تمایلاتی سالب درہ خریستیان میسوز لر
 مسلمانلرہ قارشئ دہ بواسولہ مراجعت ایدہ
 کلدکلرندن طولابی جسداً متأسفم . علی
 الخصوص حضرت عیسیٰ بی کندیلرندن دہا
 کوزل طائیانلری نصرانیت دہوت ایتمکہ نصل
 جرأت ایتمک لرخی بردر لو اکلابورم . دین

اسلام ۱۰۰۰ کی مرحمت ، عفو و تسامح ، ضم
 وصف حضرت عیسیٰ نک تمایاتہ مخلاف
 خریستیان کلبسالرینک طار فکری ثقیبات
 و دستور لرندن دہا چوق قریبدرہ شو محمد .
 ودیت فکریہ بہ بر مثال اوراق اوزرہ تبلیغدن
 مشوش بر صورتہ بحث ابدن و عقیدہ آطا
 سببہ اراہ اولتہ بیلور ، پک زیادہ شایان اہمیت
 اولان و خریستیان کلبسار دیک اساسات
 ایمانیہ لرندن برخی قضی بر صورتہ موضوع
 بحث ابدن عقیدہ مذکورہ دہ اولابو عقیدہ نک
 ایمان صحیحی تمثیل ایتمیکی و نکاری محو
 ابدی ہی مستلزم اولہ جنی صورت صریحہ دہ
 بیان ابدلہ ککن صکرہ اگر خلاص اوراق
 ایستہ نیلور سہ تہایتہ بوجہ اہ ایمان ابدنک شرط
 اولدنی علازہ ایدیلور ؛ تعیر آخر لہ شمعی
 رحیم و مقدر نہنلرہ توصیف اولنان جناب
 باری بہ ہر دقیقہ صکر ، ک قائل بر مسندہ
 اسناد ایدیلہ بیلہ جسک ظلم و بیاد عطف
 اونور .
 ہر شیدن قدیم و ہر شیدن عالی اولان
 جناب پروردگار کو یا کہ بر فائینک نہایت حقندہ
 کی ذہایلہ مقید اولہ جقمش . پک وظلم
 واکلا شلماز اولان و هیچ بر شیشہ نہایت
 مسئلہ سی حقندہ اتعاب فکرمہ اساساً لزوم

کور مندم، فقط کچن کون خاطر مه بردوشونجه
 کلدی، براز نکر ایتم . « سن اطناس »
 ک دوشونوب دوشونوبده اک عمل المازبر
 عقیده یی اورته به قویعی و بونی دستور
 معلومی ابله اقدمه تمسی، ره بانک تفسیرینه
 مراجعت ایتمکز بن افرا دک اکلامق امکانی
 زنع ایتمکدن ایلری کتفی بک محتمل بولدم
 مرحتمز انکه بر دیکر مثال ده کچن کون آلدینم
 بر مکتوبده اسلامه اولان میل و محبت طول
 بیسبله محوری، آکر حضرت عیسی نک
 الوهینه ابنا نماز سه خلاصم ممکن اوله به
 جتی بیلدیر بیوردی الوهیت عیسی مسأله سی
 نظر مده هیچ بروقت عجیبا حضرت عیسی
 بشریته اسر الهوی تبلیغ ایتمشه بیدر ؟
 مسئله سی قدر اهمیت احراز ایتمه مشدر
 آکر شمعی بویکتی حقه سده ذره قدر
 شهم قانش اوله ایدی فکر آچوق مضطرب
 اوله جقدم فقط الحمد لله هیچ شهم بوقدر
 عیسی به وانک جناب حقندن مظهر وحی
 ولدینه هر بر مسلمان و خرسندان قدر
 مطمئنم اوله دفعاتله سو بیلدیکم وجهله
 اسلامیت ابله حضرت عیسی نک تعلیم
 ایتمکی نصرانیت حقیقه منجده الاصل
 یکی اوز همشیره در.

عصر من انسانلری کندیلرینه تحمل فرسا
 وهندی معتقدات نیله الزام ابدلک ایستمنجه
 الحاده سلوکه تمایل اولوب حال بوکه فکری
 وحیاتی اوقشا. این دین ایچون بره متضای
 فطرت بشر بر عشق و انجلا ب حکم براندر
 فقط مسلمانلردن الحاده صاپانی کیم
 ایتمشه در ؟ بانکه بعض امثال وارد فقط
 وجودنده جداً شبهه ایدرم قنبا اسلام اولان
 اولان فقط صرف و عادتندن، خوف و ترمیضدن
 مشکلات و تحولاتدن اجتناب ارزو سندن متولد
 بعض سوانق و ملاحظات ابله اظهار و ایما
 ایدم. میه جک بیکلرجه رجال و نساوان موجود
 اولدیننده شهم بوقدر . بر چوق دوستلرم
 . بر چوق اقربام، بکا سفره هلاکه اوچش
 بر روح خال نظریله باقد قلمزندن خبردار
 اولدینم خطوه قطعی سی آدم . حال بوکه
 یکرمی سنه اولنکی ایمان حقیقیم ابله بو کونکی
 اعتقاد اده سنده فرق بوقدر . بکا اخوان
 و اودامک حسن نظر لر بی ظائب ایستیرن
 شی مجرد اظهار اعتقاد ایتمش اولمفلشمدر
 قورقو و تردد بو دنیا دک بیک سبب فلا
 کندرم. ناس دوشوندیککی ده سربست
 سوبلیه بیله ایدی بوقدر سو. تفهیمات اولیه
 فی کی متقابلاً حسن حرمتده تمنی

ابدردی دین محمدی قبول ایتیمده استناد
ایتدیکم اسبابدن بعضی مختصراً ذکر
ایتدکن و کندیمی مسلمان اولدیفهسدن
طولایی نهوجهله حضرت عیسی نک تبلیغاتی
اسکیسندن دها ای بر صوونده تلقی ایلدش
عدایتیمده اولدیقمی ایضاح ایلدکن صکره
آرتق دیکر لرکده، یک مصیب اولدیفنه ایتم
اولان وحقیقی عیسویت بولنده بر جطوه
مکروسه دکل، رفعت واعتلا تشکیل ایتدیکی
تقدیر وتأمل ایده جکره سعادت صحیحه
وعدایدن اثر و مثانه اقتضایده جکلرینی امید
ایتمک کندیمی. یک صلاحیتدار بولورم. »

برداره ضیقه داخلنده یتشدیردیکی
کنجلیرنی دائماً طغنائت تحقیر و تزییف ایله
چریجه دار ، طاشیدقلری امید تعالی بی ،
فکر تجددی انکار ایتدیر بولور .

حاجوکه بلاد متمدنه نک سینّه اعزاز
وتعییذده، انظار تقدیر و آنکریبی آتنده
انکشاف ابدن کنجلیک نالر یا بولور نالر
ساحه جدال حیایده نه پارلاق ظابیتله نه
مشمشع غوافیتله نائل اوایور .
مع مافه ؛ بز بوتجاوز ونحقیقیر لره
معروض قالان کنجلیکمزیده تمامه احقیقی
کوره مین .

چونکه ؛ اساساً بز بر حیات هیچی
باشبورز . طوفرینی سویلیلم. هانکیمز
کندیقی مقدرات ملثله علاقه دار کوره
یلور. حیات اجتماعیده بر انقلاب فکری
موجوده کتره میان . کترمکه موقق اوله
میان کنجلیک بالطبع مفقود ؛ مددومدر
بز جذور اساسیه می عصر لره کوه و باش
عنه نسوی ، قومی ، ملی بر آرزونک زبونی ،
محکومی بولندتچه موجودتجز ظن اینم که
تجلی ایده بیلدک . دائره لردن بریشه ولو
ملازمه اواسون پر اشهرک بر ماصه اشغال

بزده کنجلیک

معلومدر که ؛ ضربات متوالیه جهالت
سقامت عذبه نمکنت ؛ محیطمز کنجلیکی بی تاب
درشور مشدر . اودر جهده کی هنوز
طفل ایکن انظار تمکدن قوربتله
میور .

ایتمک !.. ایسته بونخبه آمانز . حیانه کی
 ابدہ آلمز اولیور حتی بوغابه وصول
 ایچون حربته ، فضیلتہ اظهار خصوصت ،
 ریا و تبصصہ حرمت ایدنلرمن بیلہ وار بن
 او اعتقاد دیم کہ بز ، نوقت بوضف
 روحی ضعف اخلاقیدن وارسته اولور
 مأموریتلری بار ، اسنہ بربک باشامنی عار
 تاقی ایدرسک اووقت بومملکتک سسمای
 شبابتده کواکب امید فرجه باب طلوع
 اوله ییلر مع مافیہ بنه دیه ییلرم که مملکتتمزده
 بر نسیم شباب اسبور . دیمک ایسه ترم که .
 پر کنجلیک وار . ولوکه ضعیف و ناتوان
 اولسون . موجودیتی تقویہ به کوسترمکه
 غیرت ، فریاد بحق و بلو بسنی الیاف صوتیه
 سنک وسعیله بار بار یاغره برق افق صامت
 و حزینترده چینلانمہ، صرف قدرت ایلرسه
 موققدر، ظاہدر، بنه دیرز که؛ استقباله تجددہ
 قوشق استرز، فقط؛ بونکرمنزی استناد
 ایدرہ جک اسبائمز یوق. بزم جستجوی
 معالی ایلہ خلاصہ ایدیلر برغابہ من اولمی .
 بونی تمقیب ایتمک، ایدر مک ایچون سئالک
 اوله جفہز منہاج ترقیدہ مصادف اوله جق
 هر درلو موانی ، حائلاری ہی محابا ده درہ لم

بیقہ ابدہ بزى بوخاله کترن وسعدیت دیه
 اورته به سوربان یاره لردن، کهنه فکر لردن
 تجرد ایلہ مملکتتمزه بر روح متین برحیات
 نوین افاضه ابدہ بیلہ لم .
 کنجیلر وظیفہ سنی اصلا امهال ایتمایلدیر .
 بز ایسه حائزه مسکنت ، عطالتدن باشقه
 برصفت یا نشدیرہ بیورز . بوقسه برلرده
 سورتمککدن ، حقارت یاقلری التندہ
 از بلیکدن برحظ معنوی، بر انشراح قلبی می
 حسن ابد بورز .
 مملکت آتش احتیاج ، دآء - فالت ایلہ
 قاوریلر کی بزہ راحتله ، مسکنتله بشامق
 درشمن. کونا کون تجدد لرله و بوتجودده کی
 موفقیه آتمزله محیطه مزلک اعتمادی فزانہ لم که .
 مظهر معاوتی اولہ لم .
 تجدد نهدر نصل اولور ؟ تجدد وطنداشلمزہ
 حسن تشبیت و فمائی ایفا ایتمکدر نوعما
 ابتدائی اولان مملکتتمزده بوغابه مصروف
 هر درلو تشبیک هر کونا مساعبتک ترمه سی
 مؤمندر ایش جبارنله میدانہ ، میدان سوبه
 آلمندہ درہ .
 کنجیلرمن جسدات مدنیہ ابرازدن
 توفی ایدر لرسه منابع روتمزده بشقه لرینک

طعمه ز قومی اولور و بزه یا کز این
سفات قالیر .

وقوف پیدا ایده منجه چوجفک ایهکی
مخلف جریان ارانده قالسنه ، نتیجه
اعتباریلده بو یابده صرف ایدیله جک
مساھی تهذیبیه نك تباہ اولسنه سیلر ظهوری
مستمدد کادر .

م : ك

ابون بون موجودیتلریله لکن بیوک
املرله ، مذهب خیالرله غنجه حیاتی
مکتبه کوندر بور .

محیط معنوی نك آردی

آنلرک مردلو آرزولرینی هر نوع
احتیاجلرینی تأمینه بئل مساعی ایدبور .
سوکره اوغلم « شوبله اوله جق بوبله اوله جق »
خیالانیله بالذلی افلرده اوچهر قدن
چوجفک اکل تحصیل ایتنی برتهالک بر
برانتظار ایله بکلیور .

بودن باشقه زده غانه و مکتب حیاتی ده
یکدیگر ندن منفصل بولنیور . حالبوکه
بودورده چوجفک تشکلات عقیده سی
هنوز غیر کامل و تقریب نیک و بده غیر قادر
اولدینی ایچون پر و جرام حیاتی نك طبیعتیه
بو ایکی مرشدک تلقینات مؤثره سیله وجوده
کله جکی نظر اعتباره آرسه قی بو افتراقک
مضرات ملحوظه سی کندی کندیسه
تبارز ایدر .

چوجق چقبور . فقط ، نصل ؛ کال
نامه هیچ بر بهره سی بوق . زیرا ؛ اساساً
مکتبه کیدیسی بر سوق طبیعی ، تحصیلده
قابلیت فطریه سنک مغایری ایدی . پدر
آنک مکتبه کی حیانه وقوفی بولنش اولدیی
بالطبع چوجفک ایقت فطریه سنک متمایل
بولندیسی شبه علم و فنی ، تحصیل ، اکلارو
کندوسنه اوصورتهدالات ایدردی مکتبلرده
بوبله چوجفک غانله سی ارانده کی

طالنه چوجفکلر نك مکتبه کذران
ایده جک زمانلرده کی اطوار و مشوارینه ،
مکتب ، طالبک طالنه ارانده کی احوالنه

قیوضاتی جامع اوله مامسی بر طرف ، آنک ده چوجقلرمن اوزرنده برطساقم تأثیرات معکوسنی کورپورز . مکتب دبه وجوده کنزین بو مؤسسسه لره ملنک جریحه سفالتدن صیزان قانلری دو کک ، و بوندن تحصیل ایدن یکنونلری دوشمنک ، سوکرده بو کامقابل انتظار ایتدیکنز قوآنک مفقودیتی کورمک قدرالیم بر حال تصور ایدم .

بونی تأیید ایچون قارنی برابرجه آلوب هیچ اولنزه مملکتزده بوتان المان مکتبینه کیده لم . اوراده کی روح ندریس ، روح تربیه بی بر کره جک اولسون کوره لم . سوکره بونی بزم اسکی اعدادی مکتبی ، یا خود حال حاضر مکتب ابتدایه ورشد به سببه مقایسه ایدم . فقط محجوبیتدن قزار مامق ، یأسدن چیلد . رماق شرطیله مقایسه ایدم ...

مکتب سلطانی به استنا اید بورم . چونکه او اسکی مهدهر قانمزدن کرک آغوش نیچیل واحترامنده طوندینی معلملری ، کرک هیئت محترمه اداره سیله بستون فرقلیدر ، مع مافیله ، ینه بر مکتب ، معنای قایله بردارا لفیض دکلد .

مملکتکزک اک بیوک مؤسسسه علمییه سی اولاً بو مکتبه استحقاقی کسب ایدم مدیکی

اویفونسنز اقلرینه ، توسی ملحوظ قناص اخلاقیه سنه اطلاع پیدا ایدم بیلسه لره حالده اوممصوم روحی بوکبی مؤثر ایدن تجریده صرف اهتمام ایدر لر .

اوله ده سویلدیکنز وجهله بزده هم قائله هم مکتب حیاتی معدوم اولدینی ایچون بوکبی کلانندن اوزاقلرده قالیورز .

قائله تلقیناننده بر چوق سموم قائله وار که چوجقلرمن بوکا رام اولاق محجور بندمدر . مأمور اولاق ، راحت ، صرفه یاشاق فکری بو قیلندر .

ایشته ؛ حیات اقتصاد به منک بو مرتبه دوشکون اولسنه وار قوتیله سبب اولان عامل اکبر ..! ایشته ؛ محکوم اولدیمنز مکتب وعطالتک فرمانبری اولان مؤثر اعظم!

کوزنی آچدقدن ، هیئت اجتماعیه تک بر عضوی صفتی اخذ ایتدکن سوکره مأمورین ترانه لریله سامعه سی املا ایدن چوجغه بونک محاذیرنی ، سقامتی شرح ایدم جک ، کلانه جق مکتبیدن باشقه نه اوله بیلور ؟

حالبو که مکتبلر منک — کهنل آتی بی حر ، منشیت یکر منجی عصرده یشاده لایق اوله رق یتشد در مکه مکلفدر — بو

موقی و پرهمزك زياده واصل سمع مزاولان
 و معارف مديرى رفعت بك افندى حضرتلى
 طرفندن مديریت و كافی زمانده تطبیق
 ایدیلوب بخدمتزه تعلق ابدن طائله و مكاتب
 اره سنده كی مخبرات اصولدره . اگر بواسول
 دوام ایدیلورسه نه موطلو .

چونكه ۲ بوقلمه به آره جق كیچ
 قالدیمی؟ برعذر سردینه مضطر قالان چوجق
 كنجینه كذبدن باشقه برمعین بوله میور .
 چونكه بعض مؤثرات محیطیه سوقله
 برایکی کون مکتبه کیده میان چوجق ،
 ولیسنك مهرخی سرقله ساخته بر معذرتنامه
 تنظیمندن باشقه قولای بر چاره کوره میور .
 مع مافیة بزه هر حالده ملتک کرسی مقدر
 راننده اخذ موقع اجتماع ایاقت کورترین مدیر
 حاضرینده دهاعلوی ایدیلرله باققدم بز . بو
 سراج امیدى غیله مظلمه مزده ابعاد ایدن
 شی ایه مکتبه اسکینه نسبتله کوردیکه ز
 خطاوه تکاملدره .
 بونکله برابر بنه کور بورزکه بو عشق
 ما بمدی وار خاکی بقدادی

رباب شکسته دن

سینس

سارمش بنه آفاکسی بر دود معیند ،
 بر ظلمت بیضا که پای پی متزاید -
 تضییقنك آلتده سیلنش کبی اشباح ؛
 بر توزلو کتافندن عبارت بوتون لوح ۴

بر تۈزلۈ ۋە يېتىلى كىنات كە نظر لر
 دقتله نفوذ اېلەمىز ، غورىبىنە ، قورقار .
 لاكن سىكا لايىق بوددىن سىترە مظلم ،
 لايىق بولسىتر سىكا ، اى سىحن مظالم !
 اى سىحن مظالم ... اوت ، اى سىحنە غىرا ،
 اى سىحنە ذى شىشە شەھە هائلە پىرا !
 اى شەشمەنك ، كو كېنەك مەھدى ، مىزىرى ،
 شىرقك ازلى حاكىمە جاذبە دارى ،
 اى قىنانلىرى سىجىلىرى بى لرئىش نىفرت
 پرورده ابدن سىنە سىسوف سىفاهت ،
 اى مىرمەنك مائى در آغوشى اېچىندە
 اولمش كېى طائفىن اوبويان تودە زىندە ،
 اى كېنە بىزانس ، اى قوجە فرتوت مىخىر ،
 اى بىك قوجەدن آرنە قالان بىوۋە باكر ،
 سىنكەدە هنوز نازەلىكك سىنى ھويدا ،
 حالا تىتر اوسىنە سىنە انظار تىمشا ،
 خارجدن ، اوزاقدن آچىلان كوزلرە سوز كون
 چىشمان كېودكە نە مونس كورنورسك .
 مونس ، نىفط اك كىرلى قادىنلر كېى مونس ،
 اوستىكەدە چوشان كرىلرەك ھېسنى بى حس ،

تا-یس اولونورکن داها ، بردسرت خیانت
 بدیانکه قاتمش کبی زهر آبه لعنت ،
 هپ لوت ریا طائفه نیر ذره لکده ،
 برذره صفوت بوله مازسک یجریکده ،
 هپ لوت ریا ، لوت حسد ، لوت نفع ،
 یانکز بو ... یانکز بونک امید ترفع .
 میایونله باند بردیسک اجساداره سندن
 قاج ناصیه واردر چیه جق پاک ودرخشان ؟
 اورتون ، اوت ای هاله ... اورتون اوت ای شهر
 اورتون وهوید اوپو ، ای قاجره دهر ! ..
 ای دبدبهر ، طنطنلر ، شانلر ، الایلر ،
 قائل قوللر ، قلههلی زندانلی سیرایلر ،
 ای دخمه مرصوص خواطر . اولو معبد ،
 ای ضره مستونلرکه برر دیو مقید ،
 ماضیلری آنیلره نقل اتمکه مأمور ،
 ای دیشلری دوشمش ، سیریتان قائله سور ،
 ای قبالر . ای شانلی مبانلی مناجات ،
 ای طوغرولغسک محل اذکاری منارات ،
 ای سقی چوکوک مدرسه لر ، محکمه جکگر
 ای سرویلرک ظل - پاهنده برریر
 مابعدی وار

پاره نه قدر اخلاقه - مزد سره خياردن
قاجارده خياردن آبرماز.

اي کينم - ش احقار اولديني کي اي
الباس اولمش حماقتلرده واردر.

حليه ابدن عاري اولان عقل ، پادي
خيالات ، نيمت عقله مقارن اوليان ادبده
موقتدر.

حکمت ديکنلري

جهل ؛ برعمران آتسه - بن در ، ياقار ،
بيقر ، يوق ايدر.

جهل ؛ موندر . حياندن اثر بير قاز .
جهل ؛ خرابي در . بولنديني برده
انار خرابيدن بشقه برئي کورولمز .

تعصب ، برعلت ساربه در ، سيرايت
ابتديکي دياره هوای عدم يواير .

تعصب ، برملنک قابنه کير . موجود
اولان خطلوط حقايق سيلر .

تعصب ، بوقلقلرک والديدر .
آمر اولمهي بيلميلر تابع اولونلر .
باشقه سنک قصور لر برني تحري ايله منلنلر

اوباق ، کندی قصور لريله عدم اشتغال
نشانه ايدر .

جسارتلي بر تشبث بازي موقتيدر .
تصفيه وجداني تامين ابدمه يان علم و عرفان

پادي ضلال اولديني کي منفته - سز مالده
انجق بر حمله وبالدر .

عدالت اجتماعيه

عدالت اجتماعيه ، لهرجي جميني ،
لهرجي عنصری ده بي حرمت کردن
« حقوق انساني ، بشریت .

بشریت ، لهو وقتنه وه که هاتونه وجود
ام حقيقتنايان - تايم وه فرد يانته - نائل
حقوق يکي زوريان کرده .

چونکه ، هر قومي هر فردي بوخاطري
محافظه وصيانت حقوق خوي .. مجبور
حرمت حقوقی هو کسيکه .

فقط، ام مجبوریتہ قلعاً محدود نی بہ ،
 نابی، شخصی کہ منسوب دوائی یا خود قومی
 دہی، اوشخصہ نکو بہ افراد اودیتہ ، او
 قومہ بہ ہرچی دوائی منسوب دہی بی حظ
 اکا کاور بی، فرنک بی، مادا، کہ انسانہ مجبور
 رعایت و حرمت حقوق اوشخصہ بہ .
 چونکہ، امہلہ ایجابات حقوق انسانہ بہ
 چونکہ حیوانانہ فطرۃً مظهر زور حقوق
 بوہ .
 لہ کر امہش بعض حقوقی ہیہ اوہ
 محدودہ . مثلاً عثمانی بہ انحقق لہ وطن خودیدا
 ممالک حق انتخابہ . لہ انکترہ دا نابوانی ام حقہ
 استعمال یکا چونکہ ہر شخصی لہ وطن خودیدا
 مسئولہ .
 عدالت اجتماعیہ لہ (۳) قاعدہی اساسیہ
 دا اجمال دکری .
 [۱] امنیت شخصہ بہ : — چون کہ حق
 کسی آرزوی نامین حیات خوی ہیہ . و اش
 مجبور تجاوز نکردن حیات نامہ . حق
 شخصیکش ام اشتباقی ہیہ . ذنآلہ بزام مقصدہ
 بہ کہ انسانان لہ حال جمعیتا ژبن و متحمل حق
 تکالیف واوامر بون .
 [۲] حریت ہم جنسانہ : — معلومہ کہ
 حق انسانہ حرہ . لہ نکر و حرکات خودیدا

سر بسنہ [نقط خارج قانون ہیبت اجتماعیہ
 ویشتر بہ نجی] بناہ علیہ کسی حق مداخلہی
 فکر و حرکات کسی تری نی بہ لازمہ ہیشہ
 نی .
 [۳] حق تملک : — طبیعی بہ ہر کسی
 بقدر اقتدار خوی البت ملکچی ، چشنیکی
 دہی . لہ برامہ حظ اکا او ملکچی ، او ملہی
 ممرض تجاوز نہی . حق شخصیکش مجبور
 رعایت آرزوی اوشخصہ بہ چونکہ ام آرزوی
 متقابلہ . لہ مقالہ بہ دہ کا کہ ما بین انسانان
 عقد کر اینتہن حویان مجبور احکام او مقالہ بہ بن
 کہ ہم مقالہ بہ ارباب حقوق و مقالہی
 ضمنیہ دہ این .
 فقط انسانان مجربہ رعایت ام حقوقانہ
 وظیفہی اجتماعیہی خویان بتواوی ایضا
 ناکن چونکہ ام وظیفہ بہ ہر لہ عدالت ، عبارت
 نی . چاک بون ، اشتراک مصائب ہم جنسان
 معاونت بیکسہ کان ، ادانش لہ اساسات وظیفہی
 اجتماعیہن . فقط کورہی وضائب اجتماعیہ
 چاک بون و عادل بونہ .
 انسان لہ مانہ بہ ہیچ معذرتہ خوی
 تخیص ناکا . فقط «معاونت» وا نی بہ نجی
 ہنیانی ام اجراء ، مقتضای شفقتہ . فقط ،

بهی نهیناشی موجب مسئولیت نی بهلکن
 لای من او که که اقتداری هه به و معاونت
 هم جنسی خوی ناکایی وجدانه، بی حیته،
 چونکه، عدالت افرادی مجبور تجاوز
 نکردنی حقوق کسبکی تراکا . فقط، معاونت
 وانی به. او امریاری هم جنسان اکا. او که که
 محتاج معاونت بی اگر نائل یاری نه بی مجبور
 تعرض حقوق شخصی تر ده بی که ام حرکتنه

وظیفه‌ی عدالت تارومار اکا
 بناء علیه منیش بم واسطه به ، بم مناسبت به
 ارباب اقتدار کما نماز دعوت یاری دان بی
 کسه کان ده کم . که او ش کرده، جهل کرده ،
 وحشت کرده ، بی موقعی کرده، بی اهمیتی
 کرده .

بابان جمال الدین

کرد اعظم ادب اسندن بابان زاده رحوم مصطفی بکک ایاتندن

بو کران آش دل فرمیسک چاواق دنکره
 غیر هجران بلا اصلا به من نادامزه
 هر اول روژ بوی به تیر انداز شکر پیکانت دلم
 دک فدای دست کمانت بم کره چاومامزه
 هند بتاوهات خوین مقتولان له و کان سیات
 اسپکت جاران سپی بو ایسته رنگی قرمزه

وزن ضرب پنجهت امر و صرف روی جانانه کرد

ای معلم بو کزت کرد دک لچرکت چی چزه
 من به نار عشق او جر کم کباب کرد اودلی
 «کردی» زور چا که کبابت ای در یعا بو کزه

بوشا کردان مکتب

ای کل کلزار دین ای نونالان جن
 ای له معنیدا بقیمت یک به یک در عدن
 ای نوّه بازوشه بین بونو جلادت فطریه
 تی بکوشه بو علاج حبله زاغ وزغن
 شیر بجهی یدشه ی جلادت! سرله لانت هلیره
 سیر اطرافت بکه یکپاره راوی تودکن
 ای جوانان وطن ای رکن پالک ینکت
 درس تاربختان که خوبیند، جشرا فیا دقت بکن
 اندلس، تونس، جزائر، فاس، قهریس و قهریم
 مادکانه خطه بلخ و بخارا و دکن

معدن علم و هنر بو ملک اسلام بو همو
 بیت بایم بوجی له دست چون کونه نتیجه ی امر من
 ظلمت جهل و عداوت نور اسلامی نه بیشتر
 فرضی زانی عدونی خبیسته لفظ لاوان
 توش کر فرصت له دست دی دبیہ مملوک کی
 شو چرا اهل کردی روزیش دشوی جام ولیکن
 خواجه آمر، رحله قلمه، دشمنت جهله اتوش
 وک محارب دفعی کام دشمنه بی جسم و تن
 جبر نقصان ناکری آ-ان به بی رنج و تعب
 تانه کیلی تانه چینی ناکیه خرمان و شن
 هر فداکاری که ممکن بی حکومت بوت دکا
 توش موسته فقط له سعی و کوشش رنج بدن
 رأیت غیرت - و له ی بازوان ابو به
 بدنه برزین و حصار زینت باغ وطن
 شو علاوهمی روزیکن بو خویندن بو معرفت
 لحظه به غافل مین هر کز له تعالیمات فن
 مات خو خور مه بن هر وک بر ابن دائماً
 دینه مقبول همو اهل زمین اهل زمن
 حفظ دکن کر مظهر توفیق ربانی بین
 قدر دین بکرن اطاعه ی کورده خوتان بکن
 سلمانیه لی : زبور

اون بش کونلك حوادث
« مکتب حقوق کتبخانه سی »

محرورم و بوبله بر محرومیت ایله ایلده قیور اتمقه
محکوم قالدی.

تکامل فکرینک مبدئی، خاتمه حیات
تحصیل اولدیغی درپیش ایدرسه ک کتبخانه.
لرک شدت احتیاجی اظهار ایدر. بوبله بر
احتیاجک تضییق وجدان و وزینه مقاومت
کوتره میان مکتب حقوق و مدبرینک مساعی
مصرفه عرفان و راه سبله بر کتبخانه وجوده
کتردی.

بو کتبخانه ده اسکی یکی بیک بدی بوز
جلد کتاب وار. فقط بونک عموم وطنداش لر.
مزه معنای حقیقه سیبله بر منبع فیض اوله
بیله سی ایچون طبیعی دها چوق فداکار اولر
اختیار ایتمک اضطرار ایدر بز دمار لرنده
کنج لک الک حارقاتی طاشبان مدبر حکمت
بک آقندی حضر ترینک بو باده کی
هممات عالی سی وطنداش لر مرکز مظهر تقدیری
اولور و معاونات مادیه سته اقتران ایدرسه امینر که
آن بر زمان طرفنده بغداد اسکی ماضی سی
اونونور و بوبله بر کتبخانه به مالکیته ایله انخار
ایدر. بوروح نشینی مکتبه افاضه و ایلمک وضع
اساس شرفیله مباهی اولان مکتب مذکور

هلاکو، بغدادی بجه تسخیر و تخریبه
کچر دیکی وقت شمعی حسیض عدمه سو.
رکاتن بوزوالی مملکتده کی خورشید صرفانک
حز مات نوری؛ دیده ظلم افشانی قاشدیر.
مشدی. آبی بوموقع برین عمران و عرفاندن
اسقاط ایتمک ایچون ایلمک ایشی کتابلریله
دجله نك بوزنی قرار تمق اولدی. بوبله بر
سوه موقیقی تأمین ایچون آلت قاسیه نقل
اولانلرک مهم بکونلریله کونلرجه جالشملری
نظر اعتباره آرسق ک کتبخانه لرک و بو
کتبخانه لردم موجود آثار علمیه اسلامک
موجودینی اکلا مقدمه کوجلمک چکمه بز.
بونکله دیمک ایترم که، بو، ببالغه دکل
بر حقیقت قطعه تاریخیه در. ایشته، او کوندنبری
اره دن عصر لر کچر دیکی حالده او مهر منبر علم
و عرفانک دیدار اشته نثارینی بردها کورمکله
استناره ایتمک بغداده میسر اوله مدی. کیندیکه
کریده دی، سوندی. اودرجه ده که، نشنه -
کان علم و فقه بر منبع فیض بیله عرض ایتمکدن

علوم جزائیة و اساسیہ معلم محترمی عبد اللہ
وہی بک حضرت تلمیذہ و بانک کردہ بتون
موجودیتلہ تقدیم شکرانہ ایضاً وجیبہ
ایدر .

انتخابات

اجرا ایڈیلن انتخابانده بغداد
مبعوثلکنہ دیوانیہ مبعوث سابق شوکت پاشا
حضرت تلمیذہ سلیمان بکرزادہ مراد، دفتری زادہ
فؤاد ، زھاری زادہ جمیل، زاندرمہ افراد
جدیدہ مکتبی مدبری توفیق و ساسون بک
اقدیلر حضرتائی اکثریت قرارمشلر و بوکون
حرکت ایشلردر .

سلیمانہ لواسی مبعوثلکنہ دہ بابان زادہ
حکمت بک اقدی و بغداد تجار آسندن حاجی
علی اغانک برادری حاجی سعید افا حضرتائی
انتخاب ایڈلشردر .

پیام

مشرق انوار حقیقت اولان « پیام »
جریدہ فریدہ می « انور » کی برتیمیر جدید
وغریبیلہ تمطیل ایڈلشدر . محرر فاضلک
مفتون دھاسی اولوب سائحات قلمیہ سنی هر
کون بیوک بر تہالکله قارشوایان مطالمیتی
بانک کرد جدا شایان تسلیمت بوایور .

ضرب برجنایت

دون میدان بقالاری اراسندنہ دکان
ایجارندن متولد کچمش برانغعاک تأثیریلہ
بر کورائی قویار . مسئلہ ایکی کشینک
قزایلہ نتیجہ لیز ضابطہ مانعہ نیک محل وقمہ بہ
آسندہ شتابان اولہ ماہمی دہ قائلہ، تملہ آسندک
معاونتی تأمین ایدر قرارینی تسہیل ایتمک
اوزرہ مرقومک برادری طسرفسندن

مجلس اداره ولایت اعضائی

وطنمیزک شبان منورہ سندن قارسی کاتبی
زادہ عزت بک اقدی مجلس اداره ولایت
اعضائنه انتخاب بیورلشدر . مومی الہک
بووظیفہ بی مبعوثلکنہ ترجیح اتمسی مملکتہ
قارشی بسلدیکی امل خدمتی اظہار ایتدیکی
ایچون بزکندیسی دکل، مملکتعزلی شایان
تبرک کورپورز . امید ایڈر زکہ، ارتق

وقوغبولان هوبه تملر حاجی ایوی نام
 شخصك هدف تملکی اولور وهر ایکیسی ده
 مرقوم حاجی علونك همتیله ضابطه به آسام
 عنانه مجبور قایلر .

صواب	صحیفه	سطر	خفناً	
حاج	۲۰	حالی	۷۶	بیله جه من
بولندیران	۶	بولنان	۷۷	
حقیقته	۱۷	حقیقه	۷۷	
باش	۱۴	باشی	۷۹	
نجی	۱۳	نجی	۷۹	انسانلر بککا محتاج ایکن انقذات
صوکره	۱۷	صکر	۸۰	کور میورم .
اک	۱۷	ک	۸۰	ایکی کله ایله انجیق توصیف ابدیله
وجوده	۱۷	وجوده	۱۲	بیلرم .
کنجلیک	۱۸	کچلیک	۸۲	
مأموریت	۱۷	مأورین	۸۵	مردار قابلی چبقاروب آترسه کز
آزه جق	۶	آزه جق	۸۶	یالکز انسانلره ، قلب وایغمی کوب
قانی	۹	قانلی	۸۷	آترسه کز هم انسانلره همده حیوانلره
محمل	۱۸	محل	۸۸	یرارم .

بن نهم ؟

قرعه ایله برنجی به شبق برشمیه
 ایکنجی به اوج ایاق ابونه اونجی به قدر
 اولانلرده استانبول مناظرندن بیولا مقاسده

بنکه‌ی ژین

کتابخانه اسلامی

جزائی ، حقوقی ، شرعی ، تجاری ، اداری ہر نوع دعائیہ ہیرویت ،
ہر درلو لویایح و مستدعیات قانونیہ ہی تحریر و دوائر حکومتیہ وقوع و لہجق
بالجملہ تعقیباتی در عہدہ ایدرز . آرزو بیوران ذوات میدانہ ہلال الشرف
اوتلندہ « تسہیل امور » نامندہ کی ادارہ خانہ منہ مراجعت بیورسون
بابان : جمال الدین محمود ندیم

« ہتاو کرد »

کردلرک تریبہ بکریہ واجتہاء سنیہ خادم کرد گنجلی طریفندن استانبولندہ
آبدہ بردقمہ نشر اولتور . ظایت نفیس واستفادہ لی . برسالہ در . قارئین
کراہزہ آونہ اولربنی توصیہ ایدرز